

કષિરાજ મહારાજની બનાવેલી

બોધ ચિંતામણી.

છાપી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

પરિચાલક દલપતરામ પટેલ.

૬-૧૧-૨૮ ઠે. શહાપુર-અમદાવાદ.

સાલ અંગ્ર-૮:-

હરગોવિન્દદાસ હરજીવનદાસ બુકસેલર.

ઠે. પાનકોર નાકા-અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૫ મી.

પ્રત ૪૦૦૦.

પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વ હક્ક રાખીને રાખ્યા છે.

સંવત ૧૯૭૬.

સને ૧૯૨૦

ક્રીમત રૂ. ૦-૮-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિત વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૦૮-૯૦૦૮ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ બોધધિભાષણ

વિષય ૬-૩૩

કષિરાજ મહારાજની બનાવેલી

બોધ ચિંતામણિ.

છાપી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

હરિભાઈ દલપતરામ પટેલ.

ઠે. શહાપુર-અમદાવાદ.

૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭

સોલ એજન્ટ:-

હરગોવિનદાસ હરજીવનદાસ બુકસેલર.

ઠે. પાનકોર નાકા-અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૫ મી.

પ્રત ૪૦૦૦.

સંવત ૧૯૭૬.

સને ૧૯૨૦.

ક્રીમિત રૂ. ૦-૮-૦

અમદાવાદ વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી દા. નંબર-૨૦૨૬
૮૮૦૮

અમદાવાદ શહાપુર વનમાળીવાંઝાની પોળમાં હરિલાલ
દસપતરાએ પોતાના “ ગ્રંથોદય ” ગ્રંથમાં જાપી.

અનુક્રમાંલિકા.

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧	અણસમજી બહુ સાધન આદરેરે. ...	૧૦૮
૨	અતિ ઉત્તમ આતમ જ્ઞાન દશા જોને. ...	૧૫૫
૩	અનંત જનમનું અજ્ઞાન વળગ્યું. ...	૪૬
૪	અરે જીવ શું કરવા આયડે. ...	૭૦
૫	આટલી વાતે હિદાસી. ...	૫૪
૬	આ તે સાચું કે સ્વપ્નું આ શું થયુંરે લોભ. ...	૧૩૬
૭	આનંદનો દરિયો ભલે આવ્યો. ...	૧૨૫
૮	આભડશેટમાં છુડ્યું બધું અંગરે. ...	૩૩
૯	આવો સંતો હિમંગે ધુન્ય આદરિયે. ...	૧૧૮
૧૦	હયે કુળે જીવ અવતર્યોરે. ...	૩૬
૧૧	એવી રીતે વીણા બોલી રહી બીજરે. ...	૬૦
૧૨	ઓધા આવલડાં કુડ નતાં જાણ્યોરે. ...	૮૮
૧૩	ઓધા હાડીયા હિડાડી અમે થાક્યોરે. ...	૬૦
૧૪	ઓરા આવોને એક શુંગીરે. ...	૧૫
૧૫	કર કરેરે મનવા તું ધરમકાજ. ...	૮૦
૧૬	કણુ ચરવા ટોળે મળ્યાં કાગલાં. ...	૧૦૪
૧૭	કાયા માયા તો દેખીતી કારમી. ...	૨૭
૧૮	કાયરનું નહિ કામ ન્યારો ભાષ પંથ. ...	૧૪૩
૧૯	કુણુ કરે કુણુ કરે કુણુ કરે. ...	૧૪૨
૨૦	કોઈનો ખુટયો ન ખુટે આનંદ છરે. ...	૧૩૬
૨૧	ખટ જોજનની ખેપ કરીને. ...	૫૦

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૨૨	ખરની ચેઠ પોતે ખાધુરે.	૧૫
૨૩	ગોશાં ખાધાં ભવમાં ધણુરિ.	૩૪
૨૪	ગોવિંદ જાણ્યા વિના તેં વરસાં.	૨૦
૨૫	અપળ ચોર મનરે જીતો સંતો.	૧૩૬
૨૬	ચાકરી ચાકરી ચાકરીરે.	૧૬
૨૭	ચારે જીવમરિ આવા અધરમી આનંદી.	૧૧૩
૨૮	ચાલ હમારી ચાલો.	૫૨
૨૯	ચેતી લેરે જાવું છે ચાલી.	૩૦
૩૦	ચોથી ભક્તિ તો સતોની સેવારે.	૬૨
૩૧	જતી રહેશે કાલ જવાનીરે.	૪૧
૩૨	જપ જપરે મનવા અજપા જપ.	૮૧
૩૩	જજરો કાળ અપાટરે મથિ મરણુ.	૧૯
૩૪	જમ દે નીત્ય ઝપાટારે.	૯
૩૫	જણી જણી મેં તો જણીરે.	૮૫
૩૬	જાળવી જાળવી જાળવીરે.	૧૯
૩૭	જુહું જુહું જીવીત ખરું જાણ્યમરિ.	૧૯
૩૮	જેણે જાળ્યા જહુરાયા.	૬૯
૩૯	જેતાં જેતાંમાં તન પડી જશેરે.	૨૪
૪૦	જોને જતા રહ્યા તારા જોડીઆરે.	૨૬
૪૧	જોને જાગીને મરણુની મથિ ધાત છેરે.	૪
૪૨	જો મળે જો મળે જો મળે.	૧૪૦
૪૩	જીરે મંગળકારી મુર્તિ મોઢક કેરા જોગીરે.	૧
૪૪	જીવલડા આજ કે કાલે જાવું.	૪૩
૪૫	જીવ તણું નહિ જોર હિંડી શકે.	૧૪૪

નંબર.

વિષય.

પૃષ્ઠ.

૪૬	જીવો મારા પ્રાણજીવન હું તો વારીરે.	૧૨૭
૪૭	ઠરશે કંચનના થાળમાં.	૭૨
૪૮	ડાઢાનાં દિલ દહાડી દુભાય.	૭૭
૪૯	ડોળ દેખી વડાઇ ન દાખીયે.	૧૦૩
૫૦	તજ તજરે મનવા તું જીડી આશ.	૭૭
૫૧	તજ તજરે મનવા તું દુષ્ટ સંગ.	૭૯
૫૨	તાણી તાણીરે લીધાં તાણી.	૧૨૯
૫૩	તારા ભેખમાં શો ભદ્રક બાળુરે.	૧૨
૫૪	તારા મનમાં જાણે છે મરવું નથીરે.	૪
૫૫	તાં શું છે તું જોને તપાસી.	૩૨
૫૬	તું તો બણતરની જાળમાં બ્રહ્મારે.	૧૩
૫૭	તેં તો જાણ્યો છે શરીર ઠાઠ સાચનોરે.	૨
૫૮	તેં તો દેહ ધરી છે નર તરવા.	૨૩
૫૯	ત્રીજી સમરણુ ભગતી તો તારે.	૬૧
૬૦	થોડું જીવિત તું આજસુ થામાં.	૩૧
૬૧	થોડો ફાટી જ કુણુ છે ચોરીરે.	૧૨
૬૨	દયાવાન નિરમાન ચણુ દીનનારે.	૧૧૪
૬૩	દાસ બક્તિ તો સાતમી દેખુરે.	૬૩
૬૪	દાસી દાસીરે હું તો દાસી.	૧૩૦
૬૫	દિલમાં દેખી લ્યોરે દેખી લ્યો.	૧૪૬
૬૬	દુરિજનીયાં કેમ ઠરશેરે.	૧૧૨
૬૭	દુરિજનીયાં ઓને દાગેરે....	૮૬
૬૮	દુરિજનીયાં જખ મારેરે....	૮૮
૬૯	દુરિજનીયાં દુઃખદાષ્ટરે.	૮૭

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૭૦	હોહલી વેળાના બેલી દીનાનાથ દાતા. ...	૧૧૬
૭૧	ધન્ય ધન્ય સમજણુરે જનકરાયનો. ...	૧૩૮
૭૨	ધન્ય ભાગ્ય આનંદસાગર છેલે ચઢ્યો. ...	૧૫૬
૭૩	ધર્યો મ્હેલ જોને થઈ ગઈ ગોડી. ...	૧૧૬
૭૪	ધન્ય ગોપીચંદરે વૈરાગને. ...	૧૩૭
૭૫	ધન્ય ગોપીજનરે પ્રેમપણે હદ વાળી. ...	૧૩૭
૭૬	ધીરજ ધરને ચરે અધીરા. ...	૫૫
૭૭	ધીરજ રાખે તેને ધન્ય છે. ...	૫૭
૭૮	ધીરજ સંતોનેરે ધીરજ રાખી. ...	૧૩૬
૭૯	નથી જાણતો એકાદશીનું નામરે. ...	૬૦
૮૦	નમો નમોજી હરિજનના હિતકારીરે. ...	૧૦૦
૮૧	નરતન ગોકુળમાં ગિરધારી. ...	૧૨૮
૮૨	નરતન નગરીમાં મન ભાઈ રીસાઈ. ...	૯૪
૮૩	નરનારાયણ નરનારાયણ જપરે. ...	૧૪૫
૮૪	નરનારાયણ નરનારાયણ જીભલડી. ...	૧૪૫
૮૫	નવ જાય જનકડીથી જનમની. ...	૧૦૫
૮૬	નહિ કંઈ નહિ કંઈ નહિ કંઈ. ...	૧૪૦
૮૭	નહિ ભરં નહિ ભરં નહિ ભરં. ...	૧૪૧
૮૮	નારાયણ નર નારાયણુરે. ...	૪૨
૮૯	નાવડી નાવડી નાવડીરે. ...	૧૭
૯૦	નિશ્ચયે રહેવું નથીરે માંથે મોત. ...	૧૦
૯૧	નિર્મળ સુંદર સંતોનાં નેણાં. ...	૧૫૮
૯૨	નૈલિક્ષ પ્રહાર્યારી નારદજી. ...	૭૩
૯૩	નવરાયે નાણું નવખંડનું. ...	૨૬

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૯૪	નંદલાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં. ...	૧૧૬
૯૫	પકડે કાળ પલકમારે કાંઈ અજબ... ...	૧૧
૯૬	પછે નહિ મળે હાલો જ્યોગરે. ...	૫૬
૯૭	પડવે પરમાત્મા નથી છેટેરે. ...	૭૪
૯૮	પાપ મારગમાં કોડી ન પાલવેરે. ...	૬
૯૯	પાંચ તત્ત્વનું બંધાણું પૂતણું. ...	૨૫
૧૦૦	પુન્ય મારગમાં કોડી ન પાલવેરે. ...	૫
૧૦૧	પોથી લેદને મેઠો પેટનીરે. ...	૩૭
૧૦૨	પ્રગટે સાચી જો પ્રીતડી. ...	૭૩
૧૦૩	પ્રભુ વિના ખીજી કૃષ્ણ તારી બેલ છેરે. ...	૩
૧૦૪	પ્રાણિયા પ્રાણિયા પ્રાણિયારે. ...	૧૮
૧૦૫	અદરીપતિ નાથને કર બેલી. ...	૯૧
૧૦૬	અદરીપતિ નાથની બ્હીક રાખો. ...	૯૨
૧૦૭	અદરીપતિ નાથનું લેને બહાનું. ...	૯૨
૧૦૮	અદરીપતિ નામ બોલે તો બસ છે. ...	૯૩
૧૦૯	આગક રૂંચે અઢિવા માટે. ...	૫૬
૧૧૦	ખીજી કીરતન બગતીમાં બુઢેરે. ...	૬૧
૧૧૧	બોલો બોલો જ્યજ્ય અદરીશ્વરની... ...	૧૨૦
૧૧૨	બજન કર ધીરજ ધારીરે. ...	૧૦૬
૧૧૩	બજન કર સતગુરને શરણેરે. ...	૧૦૭
૧૧૪	બજન વિના અક્ષજ જનમ તારોરે. ...	૫૧
૧૧૫	બજન વિના મૂરખ મરે રખડી. ...	૫૧
૧૧૬	બમતાં વીત્યા બવ કેટલારે. ...	૫૮
૧૧૭	બરપુર મોઢે બરેલા નર. ...	૬૮

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧૧૮	બલે શુકન યાઓ સારા આનંદ છેરે. ...	૧૩૮
૧૧૯	ભવ માંહી બજન વિના બટો. ...	૨૩
૧૨૦	ભુધર હું તમને ભુલ્યોરે....	૩૯
૧૨૧	ભક્તિ વીના તો નર તારી કાયા છે. ...	૮૫
૧૨૨	ભક્તિના બોગી દુનિયામાં વીરલારે. ...	૮૩
૧૨૩	ભક્તિ વીના તો સાધન એક નહિરે. ...	૮૪
૧૨૪	ભક્તિ બાળીને બહાલો મારો રીઝે....	૮૩
૧૨૫	મનમાં કુંચાણા મૂરખારે....	૩૫
૧૨૬	મનડા કહ્યું મારેરે માની લેને મનડા. ...	૧૩૩
૧૨૭	મનની ન કાષ્ટ કરોરે પતિજ, ...	૧૩૪
૧૨૮	મને તો તમારો મોટો બંસો મોરારી. ...	૧૧૮
૧૨૯	મધુગરી જ્ઞાન ધરોધર માગતારે. ...	૧૦૯
૧૩૦	મનુવો અખંડ કરેરે. ...	૧૩૫
૧૩૧	મરજીવા રસ માણેરે જીવે. ...	૧૪૩
૧૩૨	મહાદુઃખ ધરે મહિપાળ....	૭૬
૧૩૩	માયા ઉપર મ્હોત બમે છે. ...	૪૬
૧૩૪	માથે કાપી રહ્યો છે કાળરે. ...	૩૩
૧૩૫	માની લેરે શિખામણ મારી. ...	૩૧
૧૩૬	માને છે મારે મારેરે. ...	૪૨
૧૩૭	માયામાં મનકું મોહુરે. ...	૩૭
૧૩૮	માયા મોહનની નારીરે. ...	૧૪
૧૩૯	માયા માયા કરતો મૂરખ. ...	૪૫
૧૪૦	મારા સાચા સ્નેહીરે જદરીપતિ બાપલીયા. ...	૧૩૧
૧૪૧	રટવા રટવા આખો છે હું તો. ...	૨૧

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧૪૨	રહે છે જોઈ જોઈ રાજી....	૫૪
૧૪૩	રાખોને રીત હમારી.	૫૩
૧૪૪	રાખો રાખો શરણે હવે શામળિયા....	૧૨૦
૧૪૫	રામચરણ અનુરાગ્યા.	૬૮
૧૪૬	રૂપિરાજ સંત સભા શુરવીર અતિ.	૧૫૭
૧૪૭	રે મનડા માન સાચું છે મરવું.	૪૪
૧૪૮	રંગરેલ રામ સભા ધન્ય રાતલડી....	૧૫૭
૧૪૯	લાખ વાતોની એક વાત લેજો.	૧૪
૧૫૦	લાગી લાગીરે મને લાગી.	૧૨૬
૧૫૧	લાલચમાં લપટાણા નર.	૬૮
૧૫૨	વનમાં પણ માયા વળગેરે.	૬૬
૧૫૩	વારી વારી જાઉં વારી મારા.	૧૩૦
૧૫૪	વીરા વસ્તુ વિચારીને બહારીયે.	૧૦૧
૧૫૫	વીસ લક્ષણ ગીરવા જ્ઞાનનાં.	૧૫૩
૧૫૬	વીસાયા તેં વનમાળીરે.	૪૦
૧૫૭	બહાલીડા ચઢજ્યો બહારેરે... ..	૩૮
૧૫૮	બહાલીડા મને બહાલા રહેજ્યો.	૧૨૮
૧૫૯	વેદ મરજદા મેલી જોણે વેગળીરે... ..	૮
૧૬૦	શું કરવા તું સુખને માટે... ..	૫૬
૧૬૧	સખા ભક્તિ છે આડમી સંતોરે.	૬૪
૧૬૨	સખી આજ સોનાનો સરજ.	૧૫૫
૧૬૩	સખી દુઃખલડામાં ગયાં કુલીરે.	૮૯
૧૬૪	સદા સુખીયા જગતમાં સંત.	૭૫
૧૬૫	સતગુરુ ભેટે તો સહેજમરે.	૧૧૦

નંબર	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧૬૬	સર્વે સગાં બદરીપતિને સંભારે....	૯૬
૧૬૭	સાંભળજો સગા સાચારે....	૭૯
૧૬૮	જીતારામને સગા છે સમજરે.	૨૨
૧૬૯	સંત કલ્પતરૂ શીતળ છાયા.	૧૨૧
૧૭૦	સંતો પાંચમી અર્ચન ભક્તીરે.	૬૩
૧૭૧	સંતો ભક્તિ શ્રવણ પહેલી.	૬૦
૧૭૨	સંત શશીસુખ શીતળકારી.	૧૨૨
૧૭૩	દ્વિયાર કાયરના કરમરે.	૧૬
૧૭૪	હવે કુણુ જામ કાથી ચિંતા ટળીરે...	૧૩૯
૧૭૫	હરિ ગુણુ ગાવામાં ફુંશીલા.	૭૧
૧૭૬	હરિ કામણીયાં કારમાં કરેલાં.	૧૫૨
૧૭૭	હરિ કાળજની વાત કોને કહીયે. ?...	૧૫૧
૧૭૮	હરિ જીવ પામીરે જીવ પાપી.	૪૯
૧૭૯	હરિ જોને જાગીરે જોને જાગી.	૪૮
૧૮૦	હરિ દિલમાં દેખીલ્યોરે દેખીલ્યો.	૧૪૭
૧૮૧	હરિ દિલમાં દેખીલ્યોરે દેખીલ્યો.	૧૪૮
૧૮૨	હરિ દિલમાં દેખીલ્યોરે દેખીલ્યો.	૧૪૯
૧૮૩	હરિ લેને લ્હાવોરે લેને લ્હાવો,	૫૦
૧૮૪	હરિ બહાલીડે વાંસળી વગાડી.	૧૫૨
૧૮૫	હરિ દેખો સખી ડોલરીયો.	૧૫૦
૧૮૬	જ્ઞાનમાં ગુરૂ દયાથી ગલે....	૭૦

સાખીઓ.

- સત્ય વચન આધીનતા, પરસ્ત્રી માત સમાન;
એટલું કરતાં હરિ ના મીલે, તો તુલસીદાસ જમાન. ૧
- તુલસી ચે સંસારમેં, ભાત ભાતકે લોક;
સખસે હીલોમીલી ચાલીએ, નદી નાવ સંભેગ. ૨
- ઉંચા કુલ કીસ કામકા, જ્યાં નહિ હરિકો નામ;
તુલસી સુપચ ભલો, જીસ મુખ હરિકો નામ. ૩
- તુલસી પંછી પીનેસે, ઘટે ન સરિતા નીર;
ધર્મ કીએ ધન ના ઘટે, સહાય કરે રઘુવીર. ૪
- તુલસી ગરીબ ન સતાવીએ, જુરી ગરીબકી હાય;
મુવા ઢોરકે ચામસે, લોહા ભરમ હો જાય. ૫
- રામ નામ સખ કોઈ કહે, ઠગ ઠાકોર ચોર ચોર;
વિના પ્રેમ રીઝે નહિ, તુલસી નંદકીશોર. ૬
- તુલસી નીચે જનસે, બને ન ઉંચો કામ;
મહત નગારા ના બને, ચુવા ફેરે ચામ. ૭
- તુલસી તલપ ન છોડીએ, નિશ્ચે લીજે નામ;
મનુષ્ય મનુરી દેત હે, કર્યું રખેગા રામ. ૮
- તુલસી તખમેં જાનીયો, બડો ગરીબ નીવાજ;
મોતી કણ મોંઘા કીયા, સોંઘા કીયા અનાજ. ૯
- તુલસી સમય વહી ગયો, જાણ્યા નહિ જુગદીશ;
જનની જણતાં નાહ કટી, તેં કર્યું ન કાટયો શીશ. ૧૦
- એક ઘડી આધી ઘડી, આધીમેં પણ આધ;
તુલસી સંગત સાધુકી, કટે કોટી અપરાધ. ૧૧

- ચલતી ચક્રીમેં પીસાતે, તુલસી કહે સખ લોક;
કેઠ વીરલા સંત રહ ગયા, પરિબ્રહ્મ કીલકી ઓટ. ૧૨
- દયા ધર્મકો મુળ હે, પાપ મુળ અભિમાન;
તુલસી દયા ન છાંડીયે, જખલગ ઘટમેં પ્રાણ. ૧૩
- આવ નહિ આદર નહિ, નહિ નેનનમે નેહ;
તુલસી વા ધર ન જામ્યો, મર કંચન વરસે મેહ. ૧૪
- આવ હય આદર હય, હય નેનનમે નેહ;
તુલસી વા ધર જામ્યો, મર ભાલા વરસે મેહ. ૧૫
- તુલસી સીતારામકું, રીઝ લજો કે ખીજ;
ઉલટા સુલટા વાવીએ, જ્યું ખેતરમેં ખીજ. ૧૬
- તુલસી કીડા લીમકા; ચખા ચાહે ખાંડ;
મન ચાહે વૈરાગકું, ધરકું ચાહે રાંડ. ૧૭
- તુલસી વશીકરણ મંત્ર હે, તણ્યો વચન કઠોર;
મીઠી મીઠી ખાતહે, વશીકરણ નહિ ઓર. ૧૮
- કૃષ્ણ કૃષ્ણ સખી કહે, અજોધ્યાકે સખ કોઈ;
તુલસી પ્રજમે આયકે, કયા રામસે ઘેર હોઈ. ૧૯
- ભોર મુગટ નીચે ધરો, કીટ મુગટ ધરો શીશ;
ધનુષ્ય બાણ હસ્તક ધરો, તોં તુલસી નામે શીશ. ૨૦
- કયા કહું છબી આજકી, ભલે ખીરાજો નાથ;
તુલસી મસ્તક જખ નમે, ધનુષ્ય બાણ લો હાથ. ૨૧
- કીત મોસ્લી કીત ચંદ્રીકા, કીત ગોપીઅનકો સામ;
અપને ભક્તકે કારણે, શ્રીકૃષ્ણ ભયે રઘુનાથ. ૨૨

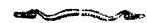

બોધ ચિંતામણી.

મંગળ પદ-રાગ ધોળ.

જીરે મંગળકારી મુતી મોદકકેરા ભોગીરે,
 સિદ્ધિ બુદ્ધિ કેરા નાવલિયા;
 શુદ્ધાણા સોનાનો મુરજ ઉગિયોરે.
 જીરે રિદ્ધિ સિદ્ધિ દાતા માતા ઉમિયા દેવીરે,
 આનંદ આપો મારા દેવલિયા;
 દુઃદાણા સોનાનો મુરજ ઉગિયોરે. ૧
 ચાલો ચાલો સૈયરો પ્રેમ કરીને પુજવારે,
 લાડકવાયો જસોદાનો જાયો લાલ. સોનાનો ૦
 જીરે સોના કેરા સિંહાસને શોભતારે,
 થૈયે નંદકુંવરને નિરખી નિરખી ન્યાલ. સોનાનો ૦ ૨
 જીરે સોના કેરા થાળ ભરી લ્યો સામગ્રારે,
 મોઘાં મોતીડાંની પશલી જોયે પાંચ. સોનાનો ૦
 જીરે આબુનાં વધામણામાં જે કોઈ આવેરે,
 તેને એકે દહાડો નાવે ઉની આંચ. સોનાનો ૦ ૩
 જીરે કેસર કંકુ ભરી છે કંકાવટીરે,
 ઉજળા ચોખલિયા તો ઝીણા અણીદાર. સોનાનો ૦

જીરે ગુલાબ ગજરા તોરા રૂડા હારરે, સોનાનો ૦ ૪
 મેજે છાબ ભરો ચંબેલી કુલડે સાર. સોનાનો ૦
 જીરે પાણીયું શ્રીફળ ને ફ્રીફળ પાનખીડારે, સોનાનો ૦
 ચંપા ચંબેલીને ગુલાબ અત્તર સાર. સોનાનો ૦
 જીરે મોંઘા મુલો ગુલાબ ઝીણો ઝાઝો જોધયેરે, સોનાનો ૦ ૫
 આંખે છાંટયો હોય તો ખટકે નહિ લગાર. સોનાનો ૦
 જીરે સાકર કેરાં મુંદર સાતે મુખકારે, સોનાનો ૦
 સોના કળશ ભરી દયો ગંગાજીનાં નીર. સોનાનો ૦
 જીરે અલખેલાને વાધા જોધયે જોપતારે, સોનાનો ૦ ૬
 રૂડો રતન જડેલો મુકુટ ચોલે શિર. સોનાનો ૦
 જીરે પુજન કરીને ઉતારી છે આરતીરે, સોનાનો ૦
 હસને મુખે મહામું જોયું એવી દેવ. સોનાનો ૦
 જીરે ગાય શીખે ને અંગળ પદ સાંભળેરે, સોનાનો ૦ ૭
 તેનો ખેલી થાશે દુહાલ કેરો દેવ.

પ્રકરણ ૧ લું.

(કાળના નય વિષે-રાગ પરજ.)

તેં તો જાણ્યો છે શરીર ઠાઠ સાચનોરે, તેં તો ૦ ટેક.
 આ તો કાચારે કુંપો છે કાચનોરે. તેં તો ૦ ૧
 તેં તો જાણી છે જવાની જશે નહિ ટળીરે, તેં તો ૦ ૧
 એક પળમાં અલોપ થશે વીજળીરે. તેં તો ૦ ૨
 તેં તો જાણ્યું છે મોજે કરીને મહાલવુંરે, તેં તો ૦ ૨
 જરૂર એક દિન છે ચડપ લઇને ચાલવુંરે. તેં તો ૦ ૨
 તું તો રીઝ્યો છે રૂપાળી જોઈ રાણીયોરે,

એક દિને લેખમાં લખ્યાં છે મશાણિયારે.	તેં તો ૩
તેં તો જાણ્યો છે અમર ચુડો ને ચોટલોરે,	તેં તો ૪
એક દિન વેરાગણુ થૈશ વળશે રોટલોરે.	તેં તો ૫
તેં તો જાણ્યું છે રસુજો કરીશું ફીડીરે,	તેં તો ૬
એક દિન આકડાનાં તુર તો જશે ઉડીરે.	તેં તો ૭
તેં તો જાણી છે કમાણી તારા કામનીરે,	તેં તો ૮
એક દિન લમરો ભુંસાવે ચીડી રામનીરે.	તેં તો ૯
છાજે કેટલા દહાડા તે બહેલ છાજતીરે,	તેં તો ૧૦
ફે શિખામણુ ધરને ફિરાજનીરે.	તેં તો ૧૧

~~~~~

પ્રભુ વિના બીજી કુણુ તારી બેલ છેરે,	પ્રભુ ૦ ટેક.
હરીને લજે તો મુખડાંની રેલ છેરે.	
સગાં સંબંધી મતલબ કેરાં સ્વાસ્થીરે,	પ્રભુ ૦ ૧
નાડી તુટે ત્યારે કોઈ કોઈનું નથીરે.	
ગાડી રથડા વળિ હાથી ને ઘોડલારે,	પ્રભુ ૦ ૨
મહેલીને મરવું રહેવું છે દહાડા ઘોડલારે.	
મોટા રંગનાં ભરેલાં ફડાં માળિયારે,	પ્રભુ ૦ ૩
એક દિન સુવું છે મશાણુમાં ચકાળીયારે.	
ઘણા દેશોમાં હુકમ જેના ગાળયારે,	પ્રભુ ૦ ૪
ફડા એવાના પિટાઈ ગયા રાળયારે.	
લણ્યા ગણ્યા મરી ગયા કેક ભોગિયારે,	પ્રભુ ૦ ૫
રામના શરણુ વિના ભવોભવ રોગિયારે.	
હાહ્યા હાહ્યા જે નર વખણાતા દેશમારે,	પ્રભુ ૦ ૬
પ્રભુને ભજ્યા વિના પેઠા બાંતર વેશમારે.	

કાયા કોમળી આ તો અગન કેરા કાજનીરે,
રૂટે શિખામણુ ધરને રૂપિરાજનીરે.

પ્રભુ. ૭

તારા મનમાં જાણે છે મરવું નથીરે,
જેવું પીંપળાના પત્રને ખરવું નથીરે.
જોને તારા જોતાં જોતાં કંઠકે જતા રહ્યારે,
અમીર કેટલાક ઉદય થે ઉડી ગયારે.
જોને માનવી અમુલ્ય કેકે મરી ગયારે,
તેમાં હુપદ ખોવાણું તે તરી ગયારે.
જોને વીરહાક કેકે દેતા બહારમારે,
એવા બહાદુરોનાં વીતી ગયાં બારમારે.
જોને જે ઠેકાણે ઘાલી મોક ઘાટડીરે,
એક દિન એ ઠેકાણે તાણી બાંધે ઠાંડીરે,
જોને જે જગાએ વાજાં રૂડાં વાળ્યારે,
એક દિન એ જગાએ લેવાનાં છે છાળ્યારે.
જોને જે નરોની વહેંચાણી વધામણીરે,
એની કાળોતરીયો લખાણી અળખામણીરે.
બારે માસ કાળ ચોટય મારે બાજનીરે,
રૂટે શિખામણુ ધરને રૂપિરાજનીરે.

તારાં ટેક.

તારાં ૧

તારાં ૨

તારાં ૩

તારાં ૪

તારાં ૫

તારાં ૬

તારાં ૭

જોને જાગીને મરણની માથે ઘાત છેરે,
વરતી જાણે તો નરતન વડી વાત છેરે.
નામ રૂપ તણા એક દિવસ નાશ છેરે,
આતો કગરવાની જગમાં ભુકી આશ છેરે.

જોનેં ટેક.

જોનેં ૧

પાંચ દિવસનો પડણો તુંતો પ્રાણીયારે,	
જીતી ગયા જેણે જગનો જીવન જાણીયારે.	જોને૦ ૨
ચાર ઘડીનું ચોઘડીયું આતો ઉલ્લસેરે,	
જીવના ધારેલા વિચાર બધા ખુલ્લસેરે.	જોને૦ ૩
કેર કરીને રહેવું છે કાળ કેટલારે,	
જરૂર જવાના જનમીયા છે જેટલારે.	જોને૦ ૪
અરે આથી શું કુલે છે ભુંડા આવડોરે,	
તાગ આધણનો ઉકળે છે તાવડોરે.	જોને૦ ૫
પડી ઘડીયે આવરદા ઘડી જાય છેરે,	
એક દીન એમાંથી મોતનો ઉપાય છેરે.	જોને૦ ૬
સોખત કરી લે તું સંતના સમાજનીરે,	
રૂટે શિખામણુ ધરને રૂષિરાજનીરે.	જોને૦ ૭

(પદ રાગ ગરબી-મુંડું થવા વિષે.)

પુન્ય મારગમાં દોડી ન પાલવેરે,	
આડા મારગમાં વાવરે અજાણુ;	
ભુંડું થવાનો ડોળ સંતો ભાળજ્યોરે.	ટેક.
ઉપજ એાછી ને ખરચ ઘણું આદરેરે,	
વ્યસન ઝાઝાં ને વહેમનો વેચાણુ.	ભુંડું ૦ ૧
જુઠ સાથે જડેલ જેનો જીવડોરે,	
કુડી સાહેદી પુર્યાના કોડ;	ભુંડું ૦
દીનોનાથ રૂકયા ત્યારે ઘાલ્યાં ડાકલાંરે,	
ધણી ધણિયાણી ધુણે જોડાજોડ.	ભુંડું ૦ ૨
દોરા ચીઠીયોમાં નિત્ય વરે દોકડારે,	

ખાધા આડીયો ચાલતી સદાય;	ભુંડું૦
આખા ઘરનાં માણસ થયાં આળસુરે,	ભુંડું૦ ૩
કોઈ ઉઘમને વાયરે ન જાય.	ભુંડું૦
ખાવા સર્વેને જોઈયે સાંઝં સુતરે,	ભુંડું૦ ૪
આવે ભાણુમાં બહીતું બહીતું અન્ન;	ભુંડું૦
છતે છાણે ઉજેશ જેવું આંગણુરે,	ભુંડું૦ ૫
છતે પાણીએ ઢેક જેવું તન્ન.	ભુંડું૦
વાટે ઘાટે આંગણે જળે ખેતરે,	ભુંડું૦ ૬
પડયું પાડોશીનું ચોરવાનો ચાલ;	ભુંડું૦
નિત્ય ઘરમાં ઝંકાસ થાય કારભારે,	ભુંડું૦ ૭
લે છે તાળિયો ને લોક જુવે તાલ.	ભુંડું૦
દેવું કરતાં ન હરે જલ દીકડુરે,	ભુંડું૦ ૮
લેલ દેલ મરે દાઢીયાનાં ટાણ;	ભુંડું૦
હરી અર્થે નો લાલ લાગે મુજવારે,	ભુંડું૦ ૯
ઠઠા ખાણોમાં લાડુવાનાં લહાણ.	ભુંડું૦
ચોરી ચાડી કુકર્મની ચિંતા નહિરે,	ભુંડું૦ ૧૦
મહેનત મજૂરીમાં લાખ ગણી લાજ;	ભુંડું૦ ૧૧
શીખ સારી નહોરને નો ના ગમેરે,	ભુંડું૦ ૧૨
રૂડું સર્વેને ચલાય રૂપિરાજ.	ભુંડું૦ ૧૩

(૩૬ થી ૪૫ વિષે)

પાપ મારગમાં કાડી ન પાલવેરે,
પરમારથમાં પુરણ પ્રેમ;
વેળા વળવાની સુણો કોઈ વારતારે.

ટૅક.

ઉપજ હોય એથી ખરચ એાછું આદરેરે,	વેળા૦ ૧
વ્યસન અત્ર વિના નહીં નહીં કાંઈ બહેમ.	
સત્ય સાથે જડેલ જેનો જીવડોરે,	વેળા૦
પવિત્રાઈ પુરી ઉજળો આચાર;	
દોરા ચીઠીઓમાં વરે નહીં દોકડોરે,	વેળા૦ ૨
નવ દેખે દેવાળાનું દ્વાર.	
આખા ઘરનાં માણસ થયાં ઉઘમીરે,	વેળા૦
કોઈ આજમને વાયરે ન જાય;	
રૂઠું દીસે રળિયામણું આંગણુરે,	વેળા૦ ૩
આધકાર જેવો આવકાર થાય.	
આખા ઘરનાં માણસ એક સંપત્તિરે,	વેળા૦
ખરા ખોટાને ઓળખે અચીત;	
સાચા સગોતી નિત્ય જેને રાગનીરે,	વેળા૦ ૪
ચોર કામામાં દોઢનું ન ચિત્ત.	
દેવું કરતાં દુભાય જીભ દીકડુરે,	વેળા૦
દુધે ધોયેલા આપવા છે દામ;	
હરી અર્થે તો ખરચ કરે હર્ષભરે,	વેળા૦ ૫
જીકયા ખાને ન વાવરે બદામ.	
કર કાઢી ને જીભ કમજો કર્યોરે,	વેળા૦
ભુંડી દાનનો થાય નહીં ભાવ;	
પ્રભુ દયા કરી પડે જેને પાંસરાંરે,	વેળા૦ ૬
એજ વેળેથી સુધરે સ્વભાવ.	
આપી વાત માને એનું નામ માનવીરે,	વેળા૦
હુંડ લવરીમાં લાખ ગણી લાજ;	

શીખ સારી નહોરને તો ના ગમેરે,
રૂડું સર્વેનું ચ્હાય રૂપિરાજ.

વેળા૦ ૭

(નરકના અધિકારી વિષે.)

વેદ મરજદા જેણે મહેલી વેગળીરે,
મીઠી વાણી ને પેટમાં તો પાપ;
એતો જમનાં ઘરાક સંતો જાણુજેરે.
કામ જેતાં શરદનાં ફરારે,
ક્રોધ જેતાં છછેડેલો સાપ.
લોભ આઝો ને લાંચ કેરા લાલચુરે,
દુષ્ટ બુદ્ધિવાળા દાડના પિનાર;
જીવહત્યા કરનાર વેળા જીઠકારે,
ગાંજાળોર ચોરી અવેરીના યાર.
દયાહીણુ નવ વાવરે દશુદનેરે,
દગાળોર તથા નાત નોકનાર;
રૂડું પરનું દેખીને બુણે જઘ રૂવેરે,
પશુ પંખીયાંની આંખ શેકનાર.
જીકું કલંક ચઢાવે જાણી જોઈનેરે,
જીઠી સાહેદી પુર્યાનું જેને જોર;
ચાર પાણીથી ચાકરી બને નહીરે,
નાખે નિસાસા બારણામાં ઢોર.
કરી જાણે નહિ શુભ ખટ કર્મનેરે,
હાર ઓઢવામાં બુધ હુંશિયાર;
જેને માલમ મળે નહિ મોક્ષનીરે,

ટેક.

એતો૦ ૧

એતો૦

એતો૦ ૨

એતો૦

એતો૦ ૩

એતો૦

એતો૦ ૪

એતો૦

કુંકે ચલમને કાન કુંકનાર. એતો ૦ ૫
 ધન હરવામાં બારે માસ ધાંખનારે,
 ચેલા મુંડવામાં લાખગણું ચિત્ત; એતો ૦
 લુણહરામી લખાડ મુવા લાગનારે,
 રૂડી ગમે જેને અસુરોની રીત. એતો ૦ ૬
 ઘાત કરી જાણે વિશ્વાસઘાતનીરે,
 કરે ધુળધાણી ગંક કેંક કાજ; એતો ૦
 શીખ સાશી નહોરને તો ના ગમેરે,
 રૂડું સર્વેનું ચલાય રૂપિરાજ. એતો ૦ ૭

૨૨૨૩

(પદ રગ લાણું - જમના અપાટા વિષે.)

જમ દે નિત્ય અપાટારે, કોઈ ચેતનહારા ચેતો;
 જમ દે નિત્ય અપાટારે. ટેક.

ઠીઠી ઠીઠી દાંત કરો શું, જળમાં બગડે પીડી;
 દીઠી દીઠી ઘણાંની બગડી, ચડપ આવી ગઈ ચીઠી. જ૦
 માતપિતા જાણે સુત મારો, ધાય દિન દિન મોટો;
 મોત નજીક આવે છે એક દિન, ખેલ થશે લાઈ મોટો. જ૦
 બંધવ જાણે બંધવ મારો, જીવો જીગોજીગ જોડી;
 કાળ અચાનક આવી પકડશે, તરત નાખશે તોડી. જ૦
 નારી જાણે મુજ નાવલીયો, અમર તપો અવિનાશી;
 એક દિન અટીયાં અડપ ઉતરશે, કરશે કાળ ઉદાશી. જ૦
 સોળ અંગ શાણગાર સજીને, રોમકશાં શું રીઝો;
 એક દિન લાલ વેરાગણુ બનવું, વેશ બદલવો બીજો. જ૦
 દર્પણુ લેઈ શું મુખડું દેખો, સમજો જનની શેહેમાં;

એક દિન કરશે કાગ કોળાહળ, ચક્રપ સુવારે ચેહેમાં. જ૦
દાસ પુત્ર પરિવાર તજીને, જાવું મિલકત મેલી;
રૂપિરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઈ બરાબર બેલી. જ૦

જાજરો કાળ અપાટોરે, માથે મરણ બીક છે મોટી; જ૦ ટેક.
જંતર જાણો મંતર જાણો, તંતર જાણો ટાળા;
મોત બડો મરદાન મઠ જ્યાં, ક્રુણ પડે ધારાળા. જ૦
વેદ બોલાવો સૈયદ બોલાવો, કરો ઉકાળો ફૂટી;
ખુટી તેનો જરૂરજ ખુટી, ખુટીની નહીં ખુટી. જ૦
ભોંયડું ખોદો શીખો સરોદો, તત્વ વિચારો તાજાં;
નાહી ભેદમાં દહાડી રમો પાણુ, વળશે ઉધાં વાજાં. જ૦
જોષ જુઓ નિદોષ ભણીને, કોશ શુકન ના કાઢો;
જમકિંકરનો અજબ અપાટો, મજબ કરી દે ગાઢો. જ૦
વેશ ઉતારો કેશ ઉતારો, દેશ ઉતારો દુનૈ;
પકડે આવી મોત પલકમાં, જીવલડો શું ઝુઝે. જ૦
રોટી બદલો ચોટી બદલો, લોટી બદલો લાખો;
દરદ મરદ ને ગરદ કરી દે, મોત મરદ છે આખો. જ૦
ધરમ ધરો અધરમને મેલી, ખાંતેથી લ્યો ખેલી;
રૂપિરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઈ બરાબર બેલી. જ૦

જનનજનન

નિશ્ચે રહેવું નથીરે, માથે મોત અપાટો મારે. નિશ્ચે૦ ટેક.
ફાલ્યા ફાલ્યા શુરે ફરો છો, જુઓ વિચારી જગમાં;
વજ્રસતાં કાંઈ વાર ન લાગે, રોગ ભયો રગરગમાં. નિ૦
હાડ ભરો ધન માટ ભરો મન ઘાટ કરો ભલે મોટા;

પાટ ઠાઠ સહુ ઘાટ આટ પણ પાણી તણા પરપોટા. નિં
 ઝગ ઝગ ઝગ મેવાડી મોળિયાં, ઝગ ઝગ દીપે ઢગલા;
 લાકડાંની ચેહો લાગી ત્યારે, થયા ધુળના ઢગલા. નિં
 ઢહાપણુ ઢાહ્યા કોમળ કાયા, ઉડ્યા પલકમાં એનો;
 કેડા મહોરે વાર નથી કાંઈ, ચુપ કરીને ચેનો. નિં
 કાશીવાસી અતિ ઉદાશી, જંગલવાસી ભેગી;
 કાળ અપટમાં અપટ થયા કંઈ, ભાતભાતના ભોગી. નિં
 મીઠી વાણી પુરા પુરાણી, જાણી વાનો ઝાઝી;
 કાળ કેળિયો કરી ગયો કુંજુ કિતાબવાળા કાઝી. નિં
 સગાં સંબંધી રૂવે સ્વારથે, વિનતા રૂવે વરેલી;
 રૂપિરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઈ ખરાખર બેલી. નિં

પકડે કાળ પલકમારે, કાંઈ અજળ અપાટો આનો. પકડે. ટેક.
 જીવ વિચારે અભયદાન દઈ, મેદાન કરીને મહાજું;
 કાળ વિચારે બેદાન કરવા, યોગ મળે તો ઝાલું. પકડે
 ગડ્ ગડ્ ગડ્ ગડ્ નોખત ગાજે, જળાં લશ્કર જાતું;
 કાળ હસે છે ખડ્ ખડ્ ખડ્ કોઈ, લાળો મહાં લાતું. પકડે
 થોડો નાચે વરઘોડામાં, ઝગઝગ ઝળકે ઝુલ્યો;
 ભેડે ભેને જમડા નાચે, લાકડકડા શું કુલ્યો. પકડે
 નારી સારી ઘરસૂત્ર પુત્ર ભેઈ, જીવાડો સાંઝે જાણે;
 કાળ વિચારે ફરાળ કરવા, ત્રાસ પકાવું ટાણે. પકડે
 જમાદાર સરદાર ત્યાર ત્યાંહાં, છડીદાર નિત્ય બોલે;
 અમલદાર બળદાર કાળ તો, ગણે તરબક્કા તોલે. પકડે
 રોખડ રીઝે નંગ રંગ ભેઈ, અંગ ખરાખર ઝોપે;

ખલક મલક કુરખાન કરી દે, કાળ પલક બે કોપે. પકડે
દેહ આળ પંપાળ ખ્યાલ છે, શીખામણુ આ છેલી;
રૂપિરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઇ બરાબર બેલી. પકડે

(પાપી માણસને ઠપકા-રાગ ધોળ.)

થોડો ફાટી બ કુણુ છે થોરીરે, આણિયા પાપીરે;
અણુ બાણુ છે ચિત્તની ચોરીરે, આણિયા પાપીરે. ૧
કાંક તારાથી પુન્યવાન પાડોરે; આણિયા ૦
તેં તો વાળી નાખ્યો આંક આડોરે, આણિયા ૦ ૨
શ્વાન તારાથી બાપડાં સારોરે; આણિયા ૦
તુચ્છ તેનાથી કર્મ છે તારોરે. આણિયા ૦ ૩
કુળ બિંચું ને કામ તારાં કાળોરે; આણિયા ૦
હૈયે વાચ્યાં છે ટંકશાળી તાળોરે, આણિયા ૦ ૪
રૂદે રોશન વાળે ને વેણુ રૂડોરે; આણિયા ૦
શેઠ ભોળા ને કાટલાં કૂડોરે. આણિયા ૦ ૫
પશુ પાડમાં મનુષ્ય દેહ પામીરે; આણિયા ૦
અરેખાત એક પુંછડાની ખામીરે, આણિયા ૦ ૬
તારાં લક્ષણુ કહેતાં મરૂં લાજરે; આણિયા ૦
રૂપિરાજ રામ કેમ થાય રાજરે, આણિયા ૦ ૭

(અજ્ઞાની ભેખધારીઓને ધિક્કાર.)

તારા ભેખમાં શો ભદ્રકે ભાળુરે, જીવડા ભુઠોરે;
તાડું અંતર તો વાસનાવાળુરે. જીવડા ૦ ૧
નથી નાક તણી ઢાંડી રહ્યામાં નેણુરે; જીવડા ૦

નથી બહાલાં વેરાગનાં વેણુરે.	જીવડાં ૨
નથી રસનાનો સ્વાદ તેં તો રોક્યોરે;	જીવડાં
માલ મફતનો ખાધ પંડ પોખ્યોરે.	જીવડાં ૩
નથી શંકર કે રામ લીધા સાધીરે;	જીવડાં
આતો આદરી છે ઉલટી ઉપાધીરે.	જીવડાં ૪
દામ જખવામાં જાય તારા દહાડારે;	જીવડાં
તારા અંતરમાં ઘાટ થાય આડારે.	જીવડાં ૫
ટેવ ભુંડી ને તાણીયાં ટીલાંરે;	જીવડાં
ઢોર ભડકે ને ભોળવાય ભીલાંરે.	જીવડાં ૬
તાફે મન ભણે હીણી વાતે હાજરે;	જીવડાં
રૂપિરાજ રામ કેમ થાય રાજરે.	જીવડાં ૭

(અજ્ઞાની પુરાણીઓને ધિક્કાર.)

તું તો ભણતરની જાળમાં ભૂદ્યોરે, ચાવળા ચહાવારે.	
વિષય વન માંહે માનમાં કુદ્યોરે,	ચાં ૧
શોક અગ્નિમાં શુભ કર્મ શેક્યારે;	ચાં
દોષ દીપડાં નજીક તે ન દેખ્યારે,	ચાં ૨
ધર્મદેશ ભૂદ્યો થયું ધુળધાણીરે;	ચાં
પીવા દોડે છે ઝાંઝવાનાં પાણીરે,	ચાં ૩
પેટ ભરવાનાં સંગ છે થોથારે;	ચાં
ગજળ ગુફામાં ખૂબ ખાય ગોથારે,	ચાં ૪
લોભ હુંગરીયે ચઢીને હુંડાણોરે;	ચાં
તોએ સમજે છે ભાગ્યશાળી શાણોરે,	ચાં ૫
કાંઠા કુડુંબના ભયોભર્ય ભાળેરે;	ચાં

પૂર્ણ પથરા તો માન તણા વાગેરે, ચા૦ ૬
 બાણી બુઝીને જક્ક કરે ઝાઝીરે; ચા૦
 રૂપિરાજ રામ કેમ થાય રાજીરે, ચા૦ ૭

(અજ્ઞાની માણસોને જ્ઞાન થવાના સાધન વિષે.)

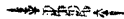
લાખ વાતોની એક વાત લેજો, શીખામણુ છેલીરે;
 દયા રાખીને અન્નદાન દેજો, શીખામણુ૦ ૧
 પરધન સાપ પથરો પ્રમાણો; શીખામણુ૦
 પરનાર જનેતા બાણો, શીખામણુ૦ ૨
 જુઠ સાથે જરૂર વૈર બાંધો; શીખામણુ૦
 સાસ ઉસાસે રામનામ સાંધો, શીખામણુ૦ ૩
 ગુણુગોવિંદના આનંદભર ગાવો; શીખામણુ૦
 કામક્રોધલોભસંગે બાંધો દાવો, શીખામણુ૦ ૪
 પોતપોતાનો ધર્મ સર્વ પાળો; શીખામણુ૦
 એમાં અવળું દેખાય તેને ટાળો, શીખામણુ૦ ૫
 શિવ વિઘ્નજનું એક નામ સાચું; શીખામણુ૦
 બીજું બાતલ કરોડ કામ કાચું, શીખામણુ૦ ૬
 જ્ઞાન મેળવવા સાંભળો ગિતાજી; શીખામણુ૦
 રૂપિરાજ રામ એમ થાય રાજી, શીખામણુ૦ ૭

(પામરને વિષયી થવાના બોધ વિષે-પદ રાગ ગરબી.)

માયા મોહનની નારીરે, અક્કલ ગઈ ક્યાં ઉડી;
 મૂરખ તો કહે છે મારીરે, અક્કલ૦ ૧
 નંદરાયનું ક્યાં ગયું નાણુરે; અક્કલ૦

તન છુટ્યું આવે ટાણુંરે,	અક્કલ ૦ ૨
રાવણની ક્યાં ગઈ રિદ્ધિરે;	અક્કલ ૦
લંગુરીયે લુંટી લીધીરે,	અક્કલ ૦ ૩
માખ્યો જાણે મધ માંડરે;	અક્કલ ૦
જશે પ્રાણ સહિત પરભાઈુંરે,	અક્કલ ૦ ૪
ખર ગુણ ઉપાડે ખાસીરે;	અક્કલ ૦
જમનારા બેઠા કાશીરે,	અક્કલ ૦ ૫
ઉંદર દર ગોડે આપેરે;	અક્કલ ૦
માંડી વાસ પૂર્યો જઈ આપેરે,	અક્કલ ૦ ૬
દમડા મારા નવ દાખેરે;	અક્કલ ૦
રૂપિરાજની શીક્ષા રાખેરે,	અક્કલ ૦ ૭

ખરની પેઠે પોતે ખાધુંરે, ખુટલને ધન શા ખપનું;	
ખાંડે કુળ બોળ્યું ખાધુંરે,	ખુટલ ૦ ૧
પરમારથમાં નવ પેઠારે;	ખુટલ ૦
બગ ધ્યાન ધરીને બેઠારે,	ખુટલ ૦ ૨
મીયાં કણ ચોરે મુંઠેરે;	ખુટલ ૦
પછે અલ્લા ચોરે ઊંટરે,	ખુટલ ૦ ૩
કીડી કણ સંચય કરશેરે;	ખુટલ ૦
ચટ તેતર તે કણ ચરશેરે,	ખુટલ ૦ ૪
અક્કરમીએ આખ્યો ઊંજરે;	ખુટલ ૦
પારકા ભોગવશે પુંજરે,	ખુટલ ૦ ૫
પશુ પાંખી પેટ ભરે છેરે;	ખુટલ ૦
એમ ઠોઠનું પેટ ઠરે છેરે,	ખુટલ ૦ ૬

ચિત્તમાંહી દયારસ ચાખેરે; ખુટલ૦
 રૂપિરાજની શિક્ષા રાખેરે, ખુટલ૦ ૭

હથિયાર કાયરના કરમારે, પામરને ધન એ પેરે;
 જીવ નરકે જાશે જરમારે, પામર૦ ૧
 રવિ તેજ ઘુવડને રગડેરે; પામર૦
 બહુ લાણુતરથી ખર બગડેરે, પામર૦ ૨
 મેવાથી માંદો મરશેરે; પામર૦
 વ્યંદળની પરને વરશેરે, પામર૦ ૩
 અસવારી કરશે અધોરે, પામર૦
 હતો ધૂળ મળ્યાનો ધધોરે, પામર૦ ૪
 અણુલાણુ પુસ્તક લઈ લવશેરે; પામર૦
 નકટીને વાળી લજવેરે; પામર૦ ૫
 શાણો સિંહ પાંજરે પેસેરે; પામર૦
 ખર સાકરથી દુઃખ સેહશેરે, પામર૦ ૬
 રૂપિરાજ શીખામણુ રૂડીરે; પામર૦
 દુરિજનીયાં કહે છે ફૂડીરે, પામર૦ ૭

(પદ રાગ ગરબી.)

ચાકરી ચાકરી ચાકરીરે, કરી લેને પ્રભુજીની ચાકરી;
 જીવ્યાના ભક્તિ જાણી કરીરે; કરી લેને ટેક.
 દીધો મનુષ્યનો દેહ તને દુર્લભ,
 કમળા સ્વામીયે કૃપા કરીરે. કરી લેને ૧
 હોઆની ચાકરીમાં ગુણ ઉપાડતો,

કંઈકવાર વહેવા તું કાંકરીરે.	કરી લેને૦ ૨
માંકુંડું થયો ત્યારે ગોડીયાને માટે,	
ઘેર ઘેર લીખતો ભાખરીરે.	કરી લેને૦ ૩
વાદીની ચાકરીમાં ઘંટીઓ વહેતો,	
એ તો પીડા અતિ આકરીરે.	કરી લેને૦ ૪
હુંડો થયો ત્યારે લેંટાળાં છોકરાં,	
ખોળામાં તેડતો ખમા કરીરે.	કરી લેને૦ ૫
વેડીયાના ભવમાં પેટને વરાણીયે,	
ઉથામ્યા પથરા ઊંચા કરીરે.	કરી લેને૦ ૬
વરી લેને હવે વીરનો વાલ્યમો,	
સાધુ સંગતે સમતા કરીરે.	કરી લેને૦ ૭

નાવડી નાવડી નાવડીરે, તને હરી ભજ્યાની રીત નાવડી;
 એળે ઉમ્મર ખોઈ આવડીરે, તને હરીં ટેક.
 ઘોઝારા ક્યમ તું તો મુવો નહિ ગર્ભમારે,
 ભારે મારી હુંડા માવડીરે. તને હરીં ૧
 પૂજ્યાં નહિ તેં તો પ્રેમથી પાપીયારે,
 ગંગા ગોદાવરી કે ગાવડીરે. તને હરીં ૨
 કહોને ભજન વિના કાયા શા કામનીરે,
 વારી વિના જેવી વાવડીરે; તને હરીં ૩
 રામના નામ વિના જીભડી રોચુવારે,
 ફાઓ ફાઓ કરે જેવી ફાવડીરે. તને હરીં ૪
 હાથે ફીધા વિના સાથે નહિ આવશે,
 તાવેતો ત્રાંબડી કે તાવડીરે. તને હરીં ૫

શીશે તો મ્હોત ફરે જેવો સિંચાણારે,
 લે છે ઝડપમાં વાવડીરે. તને હરીં ૬
 રૂદિયા મધ્યે વાણિ વીરની રાખજેરે,
 વિચારી આજ વાર્તા વડીરે. તને હરીં ૭

પ્રાણિયા પ્રાણિયા પ્રાણિયારે,
 ભજ લેને પ્રભુજને પ્રાણિયા;
 આવશે જમ ઉઘરાણીયારે. ભજ લેનેં ૮
 નાત ને જાત કાંઈ જમ નથી જોતારે,
 કુણ વાઘરી ને કુણ વાણિયારે. ભજ લેનેં ૯
 અમરપટો નથી લાગ્યા એકેરે,
 ખાવા ખાણુ કે ખજાણિયારે. ભજ લેનેં ૧૦
 હજ લગી હર ન વરચો હેયેરે,
 લંકાર્યા ભુધમાં ભાણિયારે. ભજ લેનેં ૧૧
 ઉડી ગઈ કંઈક રાખ થઈ અખણારે,
 મોટા ઉપાડતી માણિયારે. ભજ લેનેં ૧૨
 જતા રહ્યા તારી નજરો આગળરે,
 પાખરે તોરી પલાણિયારે. ભજ લેનેં ૧૩
 સોડયો તાણી કંઈક ભુધમાં સૂતારે,
 પીરાંની પાગથી પઠાણિયારે. ભજ લેનેં ૧૪
 ખાધા વીર કહે છે કેટલાકરે,
 કાજ પંડિત ને પુરાણિયારે. ભજ લેનેં ૧૫

જાળવી જાળવી જાળવીરે, નવ જાણી જવાની જાળવી;
 પ્રભુની રીત મહેલી પાળવીરે. નવ જાણીં ૦ ટેક.
 ધર્યો નહિ કદિ ધર્મમાં દુકડોરે,
 ચોરીની પંચાત ચાળવીરે. નવ જાણીં ૦ ૧
 ગપ્પાં સુણ્યા વિના થઈ ગયો ગાલરોરે,
 સૂતર વિના જેવો સાળવીરે. નવ જાણીં ૦ ૨
 નવરાઈ મળી ત્યારે પારકી નિંદારે,
 ફરીને ઘેર ઘેર ફાળવીરે. નવ જાણીં ૦ ૩
 પોતાનું મેળવેલું ભોગવશે પારકારે,
 મફતે હુંડાય જેવા માળવીરે. નવ જાણીં ૦ ૪
 પરમારથમાં કોડી ન પાસવેરે,
 વાસીદે પાયલી વાળવીરે. નવ જાણીં ૦ ૫
 હરીનું નામ તજી હાંસિમાં હુંશિયારે,
 બોલી ઘટે છે તારી બાળવીરે. નવ જાણીં ૦ ૬
 રીસે ભરાણા વીર કહે રામજીરે,
 ભાક્ષાળા જમ મેલ્યા ભાળવીરે. નવ જાણીં ૦ ૭

(પદ રાગ કુમરી.)

જુકું જુકું જીવીત ખરું જાણ્યમારે, જુકું જુકું ૦ ટેક.
 જુઠી જનની જુઠી જાયા, જુઠી મોહ ભરેલી માયા;
 કાચ કુંપો છે કાચા મમતા તાણ્યમારે. જુકું જુકું ૦ ૧
 સદાય તે છત કોની છાજ, તે દેખી શું થઈએ રાજ;
 આતશખાજ આશા લાંબી આણ્યમારે. જુકું જુકું ૦ ૨
 ગગને ભમ્યો વાદળ ગોટો, પાણીમાં પ્રગટ્યો પરપોટો;

ખેલખેલ એમ ખોટો મુરખા માણ્યમારે. જુકું જુકું ૦ ૩
 ધીરજ રાખી મનમાં ધારે, બ્રહ્મપણું છે તનમાં ભારે;
 નરક ભર્યું નવ દ્વારે વપુ વખાણ્યમારે. જુકું જુકું ૦ ૪
 ફેલ કરીને ફોગટ ફટકયો, ધશ્વરને ચરણે નવ અટકયો;
 ભેદ વિના તું ભટકયો ચારે ખાણુમારે. જુકું જુકું ૦ ૫
 પરખી લેને પુરૂષ પુરાણી, જગમાંથી ગુણુ જોને જાણી;
 પૃથ્વીમાં જેમ પાણી ઠરે નિચાણુમારે. જુકું જુકું ૦ ૬
 જાએ તો જગજીવન જાએ, નાએ તો હરિ આગળ નાએ;
 રૂપિરાજ કહે રાએ સંત સવાણ્યમારે, જુકું જુકું ૦ ૭

ગોવિંદ જાણ્યા વિના તેં વરસાં ગાળિયારે, ગોવિંદ ૦ ટેક.
 ગળે પાસ બાંધી જમ ગ્રહશે, કાપો કાપો મુખથી કહેશે;
 રંગ ભરેલાં રહેશે મંદિર માળિયારે. ગોવિંદ ૦ ૧
 શૂરો પૂરો શૂરાપાને, કૃષ્ણ કથા નવ ગોડે કાને;
 ભજની જન ભગતાને ખળ તેં ખાળિયારે. ગોવિંદ ૦ ૨
 હૈયામાં નવ ધર્યો હરિને, ભુંડાઇ વહોરી જહાજ ભરીને;
 દયા વિના તેં દાન કરીને ખાળિયારે. ગોવિંદ ૦ ૩
 અડખંગાઇમાં ઉંમર આખી નરતન ચિંતામણી ખોઈનાંખી;
 રૂદિયા મધ્યે રાખી તીખી પાળિયારે. ગોવિંદ ૦ ૪
 ધર્મરાજની આગળ ધરશે, ત્યાંહાં તારાં ગાતર થરથરશે;
 ક્રોધી જમડા કરશે અરે ઇંદાળિયારે. ગોવિંદ ૦ ૫
 મરણુ ઘાત તો નહિ મટવાની, જાગી જો નથી વાર જવાની;
 સાથે નાવે વાલ સવાની વાળિયારે. ગોવિંદ ૦ ૬
 વસ્ત્ર આભૂષણુ લુંટી લેશે, બહાર જઇને ખાળી દેશે;

રૂપિરાજ કહે કાઠ્યાં રહેશે રાણિયારે. ગોવિંદ ૭

રટવા રટવા આંચો છે તુંતો રામનેરે, રટવા રટવા ૦ ટેક.
બીજાનું સુખ જોઈને બળ માં, વેદ વગરની વાટે વળ માં;
ચિત્ત વિષે તું ચળ માં દેખી દામનેરે. રટવા રટવા ૦ ૧
પંચ વિષય લાગ્યાતા પ્યારા, જતા રહ્યા કોટી જનમારા;
તું સમજીને કરી લે તારાં કામનેરે. રટવા રટવા ૦ ૨
કેંક જનમ તેં કેરજ કરીયા, દેખ્યા તેથી દુઃખના દરિયા;
આ ભવમાં સુખ ભરિયા સેવે શ્યામનેરે. રટવા રટવા ૦ ૩
અરે હવે નવ અખજ ઉથામે, ઝરણું રાખી ધરખા જામે;
પૂરણ આનંદ પામે વૈકુંઠ ધામનેરે. રટવા રટવા ૦ ૪
કાળ ગણે નહિ કોડપતિને, જોશી ડોશી વેદ જતીને,
શંખણી અને સતિ નેહુકમી હજમનેરે. રટવા રટવા ૦ ૫
ચાર ઘડી કેંદ્ર ચોઘડીયું, નર તન વણુ સમજાયેથી નડીયું;
પડશે કે તન પડીયું જા પૂછ ગામનેરે. રટવા રટવા ૦ ૬
રૂપિરાજ વાણી કરચ વહાલી, ચેત અરે જાવું છે ચાલી;
ખોઈશમાં તું ખાલી આઠે જામનેરે. રટવા રટવા. ૭

લાગી લાગી હરકતો લોકાં રાજનીરે, લાગી લાગી. ટેક.
એ માટે વિસર્થ અવિનાશી, વિશ્વંભર વૈકુંઠના વાસી;
ખખર જીવે છે ખાસી, હજી આજનીરે. લાગી લાગી ૦ ૧
ભરમાઈશ માં દોલત ભાળી, રૂપા કેરી ખાટચ રૂપાળી;
વાલ તણી નથી વાળી, તારા કાજનીરે. લાગી લાગી ૦ ૨
કાયા માયા કાચી કેવી, દેવ દહિત નવ રાખે દેવી;

ઝુંપડી સળગી જેવી, શુની છાજનીરે. લાગી લાગીં ૩
 લાખો જનમ ધરીને લોટયો, દીધી હતી ત્યાં મ્હોતે દોટયો;
 ચક્કાં ઉપર ચોટયો, જેવી ખાજનીરે. લાગી લાગીં ૪
 આંચો તો તું લાલજ લેવા, દામ કર્યા તેં ઉલટા દેવા;
 સદાય કરજે સેવા, સંત સમાજનીરે. લાગી લાગીં ૫
 સંત પુરૂષના શબ્દ સહે નહિ, દોષ લીતરના તેથી દહે નહિ;
 રોડી ગંધ રહે નહિ, જેવી ખ્યાજનીરે. લાગી લાગીં ૬
 અંત સમે જમડા આવી લે, રહેવું પડશે વદને વીહિલે,
 શીખામણુ સમજી લે રૂપિરાજનીરે. લાગી લાગીં ૭

(પદ રાગ હુયરી.)

સીતારામ સગા છે સમજરે,
 સમજરે સમજરે સમજરે; હો સીતારામં ટેક.
 અંત સમે કાંઈ કામ ન આવે,
 ઘોડા ગાડી અને ગજરે. હો સીતારામં ૧
 આળસ મ્હેલીને જાગ્ય અજાની
 સતસંગમાં જવા સજરે. હો સીતારામં ૨
 શ્રી ધનશ્યામ સદા સુખદાયક,
 અગમ અગોચર અજરે. હો સીતારામં ૩
 મહાવ મળ્યા વિના મનુષ્યા જનમની,
 મહેનત ન આવે મજરે. હો સીતારામં ૪
 અંતરમાં ધરી લેને અરે તું,
 સદ્ગુરૂ જ્ઞાન સૂરજરે. હો સીતારામં ૫
 રૂદિયા મધ્યે દાસ વીરનો વાલ્યમ,

ભરપૂર વસીયો છે ભજરે. હો સીતારામ૦ ૬

તેં તો દેહ ધરી છે નર તરવા,
તરવા તરવા તરવારે; તેં તો દેહ ધરી છે નર તરવા. ટેક.

માન કહું હવે તો નવ માંડે,
ભાર ઝાઝો શિર ભરવારે. તેં તો૦ ૧

મૂઠપાણું મૂઢીને કરચ મહેનત,
ધ્યાન પ્રભુજીનું ધરવારે. તેં તો૦ ૨

મહોતની આગળ આ જગ માંડી,
એકે ન પામે ઉગરવારે. તેં તો૦ ૩

તત્પર થા અરે આગસ તજીને,
હરકત ભવ તણી હરવારે. તેં તો૦ ૪

જમની જમાની કરીનેરે જીવડા,
આવ્યો છે ભક્તિ આદરવારે. તેં તો૦ ૫

મહોત ફરે તારા શિર પર મૂખ,
દિલ્લડામાં લાગજે હરવારે. તેં તો૦ ૬

રાખી પતીજ દાસ વીરનો વાલ્યમ,
માસ ઉસાસે સમરવારે. તેં તો૦ ૭

ભવ માંડી ભજન વિના ભટકે,
ભટકે ભટકે ભટકેરે. ભવ માંડી૦ ટેક.

કૃષ્ણ કૃપા વિના કોટી જનમ લગી,
લાખ ચોરાશીમાં ભટકેરે. ભવ માંડી૦ ૧

પાપ તણાં ફળ પામીશ પ્રાણી,

જમડા તો કાપશે ઝટકેરે.	ભવ માંહીં ૨
આ તનની ન કરે લાંબી આશા,	
મોતી ફટકીયાં તો ફટકેરે.	ભવ માંહીં ૩
બેલી નથી પ્રભુ વગર બીજે,	
જ્યારે શરીરની નાડિયો છટકેરે.	ભવ માંહીં ૪
બાળ ભુવાની વીતી થયો બુઢો,	
નરહરિમાં મન ન ટકેરે.	ભવ માંહીં ૫
વીર કહે પ્રભુ કૃષ્ણ વરી લે,	
પાપની ગાંઠડી પટકેરે.	ભવ માંહીં ૬

જોતાં જોતાંમાં તન પડી જશેરે,	
જોતાં જોતાંમાં તન પડી જશે;	
જશે જશે જશેરે.	જોતાં જોતાંમાં ટેક.
જીભ ઢુકી થઇ ગભરાશે જીવડો,	
બેભાન થઇને બકાવશેરે.	જોતાં જોતાંમાં ૧
તેલ ખૂટયું એટલે જ્યમ તે પળે,	
બત્તી બળીને બૂઝાશેરે.	જોતાં જોતાંમાં ૨
પ્રાણુ ગયા પછી તન ખાલી પડશે,	
ખોખું જનાવર ખાશેરે.	જોતાં જોતાંમાં ૩
જે રથળે મંગળ ભુવતીયો ગાતી,	
પીટણી ત્યાંહી પીડાશેરે.	જોતાં જોતાંમાં ૪
મુરા પીનારાને જમના સિપાઇ,	
પારો ઉન્હો કરી પાશેરે.	જોતાં જોતાંમાં ૫
પાપનાં ખાતાં ઉકેલી પૂછશે,	

ઉત્તર શોરે અપાશેરે. જોતાં જોતાંમાં ૬
 દેહ છતે દાસ વીરનો વાલમ,
 સમરી લે સાસ ઉસાસેરે. જોતાં જોતાંમાં ૭

(રાગ ધોળ.)

પાંચ તત્ત્વનું ખંધાણું પૂતણું,
 પ્રાણી પૃથ્વીરે વાયુ અગની આકાશ;
 ગંદી દેહ કેરે શો ગારબો. ટેક.
 તેં તો પરખ્યું છે વજના પાડનું,
 પણુ રહેવાનીરે એક પળની ન આશ. ગંદી ૦ ૧
 લોહી મૂત્ર જલે કહેતાં લાજ્યે,
 એ બે વસ્તુનોરે આતો પ્રગટ્યો છે પંડ; ગંદી ૦
 જેમ વિદ્યાનું ભરીયુંરે ભજરૂ,
 ઉપર ઓઢાડ્યોરે કિનખાખનો ખંડ. ગંદી ૦ ૨
 મળ મૂત્ર પડ અને પાચના,
 ઉપર મઢીયુંરે વળી ચામડું આણુ; ગંદી ૦
 હાથ પગમાં તો હાલે છે હાડકાં,
 નથી ચંદનરે રૂપું કનક રૂપાણું. ગંદી ૦ ૩
 આંખે પીયા ને સુખમાં તો ઊલ છે,
 વળી નાકેરે નિત્ય વહે છે લેંટ; ગંદી ૦
 નવ દ્વારમાં નરકની ખાણુ છે,
 વળી ઘટમાંરે પાડ્યો આંતરડે વેંટ. ગંદી ૦ ૪
 ધીનો ભરીયોરે હબધરી ગાડવો,
 નવ બગડ્યુંરે વીતીયા ખાર માસ; ગંદી ૦

પાંચે પકવાન ઉતાર્યો પેટમાં,
 વીતી રજનીરે આવી વિષાની વાસ. ગાંદી ૦ ૫
 કીડે બધાણી શિરની ખોપરી,
 ભુંડા ભરીયારે વળી પેટમાં કરમ; ગાંદી ૦
 આવા તનની બતાવીરે વાનગી,
 આજું કહેતારે જીભે આવે છે શરમ. ગાંદી ૦ ૬
 ભલે માનો શરીર સોના સાવનું,
 મરો ફટીરે નથી ખૂટીની ખૂટી; ગાંદી ૦
 રૂપિરાજનાં વાક્ય રોકડાં,
 ગાંડે બાંધજેરે સતો ન જાય છુટી. ગાંદી ૦ ૭

જોને જાતા રહ્યા તારા જોડીયા,
 વળી વસીયારે તારા મિત્ર મસાણું;
 જીવડલા જાવું છે જાણજે. ટેક.
 તાળી લેતો હશી તું તો તાનમાં;
 એના ઉડયારે એક પલકમાં પ્રાણ. જીવડલા ૦ ૧
 કામકાજે સહામા સહામી કહાવતા,
 હતી હૈયેરે એક એકની યોથ; જીવડલા ૦
 અણુ બોદયે ગયા એનો એકલા,
 લીધી લોકેરે એની શમશાને લોથ. જીવડલા ૦ ૨
 ઉંચાં ખરચ કરી મેળવી આખરૂ,
 એનો થઈ ગયારે જોને સ્વમા સમાન; જીવડલા ૦
 નાત જાતમાં કાઢીતી નામના,
 એતો ઉપડયારે જેમ પાકેલાં પાન. જીવડલા ૦ ૩

પગ ધરતી ઉપર નવ ધારતા,
 પાઘ બાંધતારે વળી આંબળી આંટે; જીવડલાં
 વળી પુષ્પની સેજમાં પોદતા,
 એનાં એ દેયારે જીએ કાંટેયાં કાંટે. જીવડલાં ૪
 મોટી હુંશે કરાવ્યાંતાં માળીયાં,
 માંહે જાંડેયારે વળી તકતા રૂપાળા; જીવડલાં
 એમાં વસતારે વાસ્યા મસાણેયે,
 માંહી મહાદયારે પછે કાગડા કાળા. જીવડલાં ૫
 તન કંઠકનાં તાવે તળવીયાં,
 પીડે લીધારે વળી કંઠકના ગ્રાણુ; જીવડલાં
 કંઠક પાછા થયા પરદેશમાં,
 વૈરે ઉતાર્યારે વળી કંઠકને વહાણુ. જીવડલાં ૬
 બાજીગરના બનાવેલા બંગલા,
 સારા શોભેરે, પણ રહે પણ પાંચ; જીવડલાં
 રૂપિરાજ કહે તેડાં રામનાં,
 નવ છોડેરે એતો લીધેથી લાંચ. જીવડલાં ૭

—મરનાર મરનાર—

કાયા માયા તો દેખીતી કારમી,
 પણ વસતારે કાંઈ લાગે ન વાર;
 પલકની આશા નહિ પડની. ટેક.
 સૂતાં સ્વપ્નામાં દોલત સાંપડી,
 ભગી ભેતારે નવ દીઠી લગાર. પલકની ૧
 વહાણુ બેસીને ચાલ્યો બહેવારીયો,
 ભવું ધાર્યુંતુરે એણે ભવે જરૂર; પલકની

મધ્ય દરિયામાં મહોત ફેરી વળ્યું, દેશ રહી ગયોરે પછે ચોતાનો દૂર. વરકન્યા બેઠાં એક બહેલમાં, નહોતો છુટયોરે કાંઈ કાંકણદોરે; કર્યું ઉપરણી કેરું કાંટીયું, ચૂડો શેડયો ત્યાંતો કન્યાએ કોરો. રાજા દશરથે મંડપ રોપીયો, વહાણું વાતારે પુત્ર બેસશે પાટ; રઘુનાથજી ચાલીયા રાનમાં, પછે પીતાએરે શોધી સ્વર્ગની વાટ. રાજા સગરે જગન રચ્યો રૂડલો, લેવા ઇંદ્રનીરે મોટી પદવી તો પહેલી; કાળ કોપ્યો કપીલજીને કારણે, સાઠ હજારરે સૂત થઈ ગયા સેલી. ઉતાર્યા પીઠી ચોળાવી ચોત્તરા, હેયે હર્ષનારે મોટા અરણ્ય અડિયા; જુગોજુગ જાણ્યું જીવશે જોડલું, અભેમન્યુજીરે તરત ચકાવે ચઢીયા. જેવો પાણીમાં પરપોટો પ્રગટ્યો, એને વેરાતારે વાર વત્તી ન થાય; રૂપિરાજ કે' રંગ પતંગનો, અઠવાડિયુંરે આવતાં ઉડી જાય.	પલકની૦ ૨ પલકની૦ પલકની૦ ૩ પલકની૦ પલકની૦ ૪ પલકની૦ પલકની૦ ૫ પલકની૦ પલકની૦ ૬ પલકની૦ પલકની૦ ૭

નંદરાયે નાણું નવખંડનું,
 લીધું લોભમારે દીધું દરિયામાં દાટી;
 અતે તો જાણું છે એકલું. ટેક.
 જમ ઝડપીને લેઇ ગયા જીવને,
 પછે પડનીરે મળી માટીમાં માટી. અંતે ૧
 માનધાતાને પરણીતી પૃથ્વી,
 કાળ કોપીનેરે તકે લેઇ ગયો તાણી; અંતે ૦
 લાખો દૈત સગા હતા લંકમાં,
 રાજ રાવણુરે પીવા નવ રહ્યો પાણી. અંતે ૦ ૨
 ગણતાં નવ નીકે ઘોડારમાં,
 પાણી પ'થીયારે તુરી બંધાતા તાળ; અંતે ૦
 આખો દેશ પડ્યો મહેલી એકલા;
 ચટ ચાલીયારે રાજ છોડીને રાજ. અંતે ૦ ૩
 દશ ઘર વચ્ચે જનમિયો દીકરો,
 વાળ વગડાવ્યારે ગાયાં મંગળ ગાણાં; અંતે ૦
 ચાર વરસ જીવી પોતે ચાલીયો,
 સગાં સર્વેનારે દિલ ખૂબ દુભાણાં. અંતે ૦ ૪
 ખસે ખાડીવાળો એક ખંગલો,
 ભાતભાતનીરે માંહે સોનેરી શોભા; અંતે ૦
 પડ્યો મૂકીને ચાલીયો પ્રાણીયો,
 એના અંગનેરે ખપ આવીયા ખોભા. અંતે ૦ ૫
 પાર વિનાની પરણ્યો પ્રેમદા,
 માટી મમતામારે હતો જીવ્યાનો હેતુ; અંતે ૦
 હજારો હતા દાસ હજારમાં,

છોડી સર્વેનેરે ચાલીયો ચિત્રકેતુ. અંતે૦ ૬
 પુન્ય પાપ લેધ પરલોકમાં,
 જાવું જીવડારે એમાં નહિ મીનમેળ; અંતે૦
 રૂપિરાજ કહે ૨૮ રામને,
 બેલી બળવંતરે અંતે અક્ષય અલેખ. અંતે૦ ૭

(રાગ દાદરા.)

ચેતી લેરે જાવું છે ચાલી,
 જાવું છે ચાલી જાવું છે ચાલી. ચેતી૦ ટેક.
 ધીંગા ધોરી તાજ તારા તોરી,
 મમતા દાખમાં ખાલી. જાવું છે૦ ૧
 ન ગણે વેળા કે ન ગણે કવેળા,
 જમના દૂત જશે જાલી. જાવું છે૦ ૨
 બાળે કૈને જળમાં ઝીકે કૈને,
 કાટે ઘોરમાં ઘાલી. જાવું છે૦ ૩
 જગ જોડિયા છૈયાં અને છોડીયો,
 તિરીયા તજવી છે વહાલી. જાવું છે૦ ૪
 વડા વેપારી ભૂપાળ નેલી ખારી,
 હેંડી જાય છે હાલી. જાવું છે૦ ૫
 મંદિર મેંના કોઠાર અરે કેના,
 સંગ નાવે એક પાલી. જાવું છે૦ ૬
 તારા કાળે રૂડી રૂપિરાજે,
 આવી શીક્ષા આલી. જાવું છે૦ ૭

માની લેરે શિખામણુ મારી,
 શિખામણુ મારી શિખામણુ મારી.
 સુપને સંપત્તી કરોડ શ્રેજ કંપત્તી,
 જુવે જાગી તે લિખારી.
 વીજળીવાળું અલપ અજવાળું,
 ધન તન એ રીને ધારી.
 જાવું જો તે પડ્યાં મહેલી પોતે,
 હાથી ઘોડસા હજારી.
 હુંડી લેશે કાઢો કાઢો કરશે,
 અંતે પ્રેમદા પ્યારી,
 ધર્મ કેરી કારમી કચેરી,
 ત્યાંહી શી ગતિ તારી.
 યારી રામની કરોડ વસા કામની,
 બીજી યારી નરક બારી.
 તારા કાજની રચના રૂપિરાજની,
 લેજે અંતરે ઉતારી.

માનીં ટેક.

શિખામણુ ૧

શિખામણુ ૨

શિખામણુ ૩

શિખામણુ ૪

શિખામણુ ૫

શિખામણુ ૬

શિખામણુ ૭

થોડું જીવિત તું આણસુ થા માં,
 આણસુ થા માં તું આણસુ થા માં.
 ધારી કાનને નહોર કહ્યું માનને,
 અવળે મારગે ઉભામાં.
 દુર્લભ દેવને દેહ મળી છે તને,
 રદી લે રામજી રૂદામાં.
 વડી વધામણી આ મળ્યો છે ચિંતામણી,

થોડું ટેક.

તું આણસુ ૧

તું આણસુ ૨

ખોધને હવે ખોટ ખામાં.	તું આળસુ ૩
જાણી જોધનેરે કામધેતુ દોહિને,	
પાણ કૃતરાંને પામાં.	તું આળસુ ૪
પ્રાણિ પાપી કલપ ઝાડ કાપી,	
રખે એતવે ચૂલામાં.	તું આળસુ ૫
વિજની જ્યોતિ પરોવી લેવું મોતી,	
દષ્ટિ રાખ દેખવામાં.	તું આળસુ ૬
અંતર આણી રૂપિરાજની વાણી,	
જમને હાથ હવે જમાં.	તું આળસુ ૭

તાં શું છે તું જોને તપાસી,	
જોને તપાસી તું જોને તપાસી.	તાં શું ૨૬.
જાવું જાતે નહિ આવે સંજાથે,	
ઓરો ઓસરી અગાસી.	તું જોને ૧
કુટી દુણી લાવી ધખાવે ધુણી,	
જ્યારે નાડય જાય નાસી.	તું જોને ૨
વરૂ મધ્ધર વડાં શિયાળગિધ કાગડા,	
તનને રહ્યાં છે તકાસી.	તું જોને ૩
પાયદળ પાલખી છડી ચમર સૂરજમુખી,	
સરવે સુપના વિલાસી.	તું જોને ૪
નગર નામથી ધરા ને દામ ધામથી,	
એક દીન થવું છે ઉદાસી.	તું જોને ૫
દેખત ભૂલી રોગટ મરે કુલી,	
રે અજળ વાત આ શી.	તું જોને ૬

વેદની વાચા રૂપિરાજ કહે સાચા,
વહાલા વૈકુંઠવાસી.

તું જોને ૭

(પદ-રાગ ગરમી.)

માથે કોપી રહ્યો છે કાળરે, ઉઘ તને કેમ આવે;
પાણી પહેલી બાધી લેને પાળરે, ઉઘ તને ૧
નથી એક ઘડીનો નિરધારે, ઉઘ તને
આતો સુપના જેવો સંસારે. ઉઘ તને ૨
આવ્યા એળે જોયો અવતારે, ઉઘ તને
તારા માથે છે જમનો મારરે. ઉઘ તને ૩
તારા મનનું ધાર્યું થશે ધુળરે, ઉઘ તને
ચાર તોલાં છે મણુમાં બૂલરે. ઉઘ તને ૪
કરી આવ્યો છે ગર્ભમાં કોલરે, ઉઘ તને
થોડા આવેલું થાય છે કથોલરે. ઉઘ તને ૫
જેતાં જોતાં આયુષ્ય ખૂટી જાયરે, ઉઘ તને
તારા હાપણમાં લાગી લાલરે. ઉઘ તને ૬
કાંઠે આવેલું બુકશે આઝરે, ઉઘ તને
તારે કાળે કહે છે રૂપિરાજરે. ઉઘ તને ૭

આલકશેટમાં બુકયું બધું અંગરે, સાઈં થાય શી રીતે;
નથી નહાતો ગોદાવરી કે ગંગરે, સાઈં ૧
દેવમંદિરમાં નથી કર્યો દીપરે, સાઈં
નથી કરતો તું દેલીયાની દીપરે. સાઈં ૨
નથી અપટી કરાવ્યાનો ચાલરે, સાઈં

ખાવા તાકે મફતનો માલરે.	સાફં ૩
દેવ દરશનનું નિત્ય નથી નેમરે,	સાફં ૪
આખી પૃથ્વીનાં બહારી લીધાં બહેમરે.	સાફં ૫
નથી વાવરતો દેવની દમુંધરે,	સાફં ૬
નથી વાવરતો વિપ્રની વિમુંધરે.	સાફં ૭
નથી દીધાં તીરથમાં દાનરે,	સાફં ૮
નથી આખ્યાં અતિથીને માનરે.	સાફં ૯
નથી કરતો તું ખજાની ખેરાતરે,	સાફં ૧૦
રૂપિરાજની ન રાખી રૂદે વાતરે.	સાફં ૧૧

(પદ-રાગ પરજ.)

ગોથાં ખાધાં ભવમાં ઘણારે,	
થયો હાથે હેરાન;	
ચિંતાને કુંગરે જઈ ચઢ્યો,	
હારે ભૂલ્યો પોતાનું ભાન,	
ભજન વિના મુલો ભટકી.	૧
નાકકટાની ન્યાતમારે,	
ઘણે હરખે ધુંચાય;	
એમાં તો નહિ મળે આખરૂ,	
હારે શીદ અવળો ઉભાય.	ભજન ૨
કાયા દમીને કલેશ બહારીયોરે,	
વિના સમજણુ વિચાર;	
જાગત્રી જાણી ન જાતરા,	
હારે જ્ઞાન વિના ગમાર.	ભજન ૩

ઉધે માથે ઝુલે એકલોરે,	
પોતે પૂજવા કાજ;	
મનમાની વાધે માનતા,	
હારે એજ ફાવ્યો ઇલાજ.	ભજન૦ ૪
નાગા ફરે કંઈક નાગડારે,	
વળી વસ્તીમાં વાસ;	
તપસીની ખંધાણી ટોળીયો,	
હારે લુંડી અંતરમાં આશ.	ભજન૦ ૫
જાળવે ઝીણું જીવડારે,	
જાણે કરીયે કલ્યાણ;	
તાકે માણસનાં તુંબલાં,	
હારે પાપી પળમાં લે પ્રાણ.	ભજન૦ ૬
વાડે પુરાણાં વેવડારે,	
બીજે જાણે નહિ ખોધ;	
રચના સુણી રૂપિરાજની	
હારે કરે અંતરમાં શોધ.	ભજન૦ ૭

મતમાં ઘુંચાણું મૂરખારે, જેવી પંખીની જાળ;
 એાદીને રાખે અભાગીઆ, હારે ચેલા કરવા ચંડાળ,
 બુડયાં ચોરાશીમાં ખાપડાં ૧
 નીકળે તો દીજીયે નુંતરે, ભાવ ભક્તિ ભોજન;
 વિચાર વાડીમાં વધામણાં, હારે પ્રભુ થાશે પ્રસન્ન. બુ ૨
 તુબ્બાના તોરમાં ઢુટી મરેરે, જે જરીયે ન જંપ;
 ધંધા કરીને ઢળી પડે, હારે સંત સાથે નહિ સંપ. બુ ૩

ગળાં રેંશીને ઘણું કરેરે, નવ ખરચે ન ખાય;
 પાપનો લઇને પોટલો, હારે અંતે એકીલો જાય. ભૂં ૪
 પટલાઈ ડહોળવા પાપીયારે, ઉધું બોલે અજાણુ;
 લાંચો ખાવા લાલચુ, હારે બાંધ્યા પડપંચે પ્રાણુ. ભૂં ૫
 હરી ભજન ક્યારે બહોરીયેરે, કહે છે નથી નવરાધ;
 રખડવા સુઢે રાવણે, હારે આખી ઉમ્મર ગમાઈ. ભૂં ૬
 ઠઠાખાજમાં ઠકા ઉચારે, બોલે બહેકેલા બોલ;
 રાંઝે વાલ્યમ રૂપિરાજ કહે, હારે તેનો બાંધ્યો નહિ તોલ. ભૂં ૭

ઉચે કુળે જીવ અવતરે, કર્મો નીચેરાં કામ;
 લપટાણો ખૂમ લોભમાં, હારે દહાડી જ બે છે દામ.

ભૂલો પડ્યો ભવજનમાં ૧

કુટુંબના કાંટા કારમારે, ભેલાં સુંસરાં શરીર;
 આમરૂને ટુંગરે આથડે, હારે શોક જયડી છે શીર. ભૂં ૨
 વહાલાં વરૂ વીંટી વળ્યારે, નથી નાકનો લાગ;
 ખુચે ખુમાશના કાંકરા, હારે તોળે નાવે વૈરાગ. ભૂં ૩
 કપટી ગુરૂ મળ્યા કાગડારે, આંખો શેડયાની આશ;
 દશમોડયોડહાપણુને બાંધુવે, હારે ઉચું ભાળે આકાશ. ભૂં ૪
 આડું બેઠને થાય આકળોરે, ઘણે દુઃખે મલરાય;
 ધંધા વંટોળની ધૂળમાં, હારે આંખો મીંચી અથડાય. ભૂં ૫
 તૂળણા આંતરડીયો કળકળેરે, પાડે ભૂખે પોકાર,
 પાપની ખાડમાં જઈ પડ્યો, હારે કુંજુ ખમા કહેનાર. ભૂં ૬
 મારગ ખતાવે કોઈ મહાત્મારે, તેનું માને નહિ વેંણુ;
 રૂઢે ચઢાવે રૂપિરાજ તો, હારે સ્હામાં ચઢાવે નેંણુ. ભૂં ૭

પોથી લઈને બેઠો પેટનીરે, નથી ભક્તિમાં ભાવ;
બહેમ ભરાણો વાંચતાં, હારે દામ ઉપર છે દાવ.

નહિ સરે કામ એમાં કોઈનું. ૧

આંધળી દળેને ખાય કૃતરૂંરે, ન રહે થાળામાં લોટ;
હોકા પીયેને હુંકારા ધરે, હારે થાય કર્મ તણો કોટ. નહિં ૨
પરિક્ષીત સાત દહાડે પહોંચીયારે, હરિ ચરણે હજુર;
સિત્તેર વીતી ગયાં મુણતાં, હારે દોષ કીધા નહિ દૂર. નહિં ૩
લોભી લ'પટ ભટ લાલચુરે, એવો આપે ઉપદેશ;
કરતા હોય સો કીજયે, હારે માયા પીએ હમેશ. નહિં ૪
હોકો અજમેર ગયા કાગળેરે, કરી વાંચનારે કાણ;
ગીતાનો અર્થ એવો ગોઠવે, હારે જીવ પામરની જાણ. નહિં ૫
પાપી શ્રેતા હતા પહેલથીરે, ભુટો સમજાણો ભેદ;
વાંદરનો ઘા થયો વાતમાં, હારે ગ્રાસ પામ્યા છે વેદ. નહિં ૬
ગોપીયોના રાસ ગાઈ ગાઈનેરે, ઉરે પેઠા અવગુણ;
રહોડાં થયાં રૂપરાજ કહે, હારે હવે કહ્યું કરે કુણ. નહિં ૭

સ્વરૂપ રાગ પંચમ

(પદ-રાગ પંચમ.)

માયામાં મનડું મોહ્યુંરે, પામર પ્રાણી;
પ્રભુ માંહે ચિત્ત ન પ્રોચુંરે, પામર પ્રાણી. ટેક.
જીવલડા ઊંઘે માથે તું દંશ મહિના બુદ્યો,
તે દહાડા હવે બુદ્યોરે. પામરં ૧
જેને દયા તુંતો જળતો તો જઠરાની જાળે,
હિંગાર્યો દીનદયાળેરે. પામરં ૨
કરકતા તારી કાયાને કમીયા ને કીડા,

પસ્તાતો મામી પીકારે. પામર૦ ૩
 ખાટું ને ખાઈ તીખું જનેતા તારી ખાતી,
 તે થકી બળતરા થાતીરે. પામર૦ ૪
 મુંઝાતો મૂરખ આળા તે ચાંબડાની માંડી,
 વ્રીકમળ બેલી ત્યાંડીરે. પામર૦ ૫
 ગોઝારા તેં તો મળ ને મૂતરમાં ખાધાં ગોથાં,
 પૂછાવી જોને પોથારે. પામર૦ ૬
 સંભાર્યા સાતે મહિને રૂપિરાજ કહે છે સ્વામી,
 અલબેલો અંતરજામીરે. પામર૦ ૭

(ગર્ભની સ્તુતિ વિષે.)

બહાલીડા ચઢજ્યો બહારેરે, બલવંત બેલી;
 કપાશે બંધન ક્યારેરે, બળવંત બેલી. ટેક.
 વહાલાજી મારા નથી આ વેળે કોઈ માંડે,
 છે શરણું એક તમારે. બળવંત૦ ૧
 વહાલાજી મારા વહાઈ આપની વિચારે,
 અપરાધ ન જોશો મારોરે. બળવંત૦ ૨
 વહાલાજી મારા સગપણુ તમારું એક સાચું,
 બીજું તો સરવે કાચુંરે. બળવંત૦ ૩
 વહાલાજી મારા પિતા તમે ને તમે માતા,
 હુધરજી મારા બ્રાતારે. બળવંત૦ ૪
 વહાલાજી મારા તમે છો દીન કરા બંધુ,
 શામળિયા ગુણના સિંધુરે. બળવંત૦ ૫
 વહાલાજી મારા નબળી વખતના છો નાણું,

જગ સરવે મિથ્યા જાણીરે.   બળવંતં ૬
શરણાંગત કેરી સંભાળ સ્વામી છો લેનારા,
રૂપિરાજ હૃદે રહેનારાંરે.   બળવંતં ૭

ભુધર હું તમને ભુલ્યોરે, ભટકું છું ભવમાં;
એ માટે દુઃખમાં હુલ્યોરે, ભટકું છું ભવમાં. ટેક.
સ્થાવરના ભવમાં જીવન હું આડ થઈ થપાણો,
કોહોવાડે ત્યાંહી કપાણોરે.   ભટકું છુંં ૧
જનાવર કેરા જનમે ન સુખની વેળા જાણી,
પામ્યો નહિ વખતે પાણીરે.   ભટકું છુંં ૨
લાખો કેરા મેં અજના અવતાર બહાલા લીધા,
ત્યાં દૈત્યે ઝટકા દીધારે.   ભટકું છુંં ૩
ભોરંગના ભવમાં ચરણો વિના હું પેટે ચાલ્યો,
ત્યાં સાણસડેથી ઝાલ્યોરે.   ભટકું છુંં ૪
ફતરાની કાયા પામીને વીણી ખાધા કડકા,
ત્યાં ભૂખના વેઠયા ભડકારે.   ભટકું છુંં ૫
અવતાર ખરને ઊંટોના ફેટલાક કાઢ્યા,
અણુતોળ્યા ભાર ઉપાડ્યારે.   ભટકું છુંં ૬
રૂપિરાજ સાચા સ્વામી હવે તો શરણે રાખો,
લેઈ જનમ ચૂક્યો છું લાખોરે.   ભટકું છુંં ૭

સંભળજો સગા સાચારે, અલખેલા અરજ;
મથા નહીં ખોલું વાચારે, અલખેલા અરજ. ટેક.
નરકની પીડા અઠવાવી કુંડમાં મેં ન્યાળી,

ગર્ભવાસે તો હદ વાળીરે. - અલખેલાં ૧
 મટાડો મહેરબાની કરીને સંકટ માફ,
 બહાલા નહીં ગુણ વીસાફરે. અલખેલાં ૨
 કથા તમારી કાન્ડા હું સાંભળીશ કરણે,
 તીર્થાટણ ચાહિશ ચરણેરે. અલખેલાં ૩
 નારાયણ તમને નેહથી નિરખીશ નેણે,
 વળિ કીરતન ગાઈશ વેણેરે. અલખેલાં ૪
 સ્વામી તમારા હરિજનની કરીશ હાથે સેવા,
 શિર નામિશ હું સુર દેવારે. અલખેલાં ૫
 તથાપિ ત્રિકમ નાવે પતીજ. માદી તમને,
 તો જમાન આપું જમનેરે. અલખેલાં ૬
 ભગવતનું અરજ સુણી રૂપિરાજ કહે દિલ ભેટ્યું,
 સંકટ પ્રાણીનું છેદ્યુંરે. અલખેલાં ૭

સરખાણાં ૧૦

વીસાર્યા તેં વનમાળીરે, જીવલડા જુઠા;
 ભરમાણો માયા ભાળીરે, જીવલડા જુઠા. ટેક.
 આંચો છે તું આ દુનિયામાં દેહ ઇદ્રી દમવા,
 કયમ રસ્તે લાગ્યો રમવારે. જીવલડા ૧
 આંચો છે તું તો ભક્તિના ભેદ સરવે ભણવા,
 કયમ ગણીત બેઠો ગણવારે. જીવલડા ૨
 આંચો છે તું તો ચતુરભુજને રસ્તે ચઢવા,
 કયમ પાછો લાગ્યો પડવારે. જીવલડા ૩
 આંચો છે તું તો જમડાની આપીને જમાની,
 એ ભૂલ્યો કેમ અજ્ઞાનીરે. જીવલડા ૪

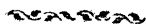
આન્યો છે તુંતો ગુણુરે ગોવિંદજીના ગાવા,
કયમ લાગ્યો મોહ મચાવારે.   જીવડલાં   ૫
આન્યો છે તુંતો બદરીપતીનું ધરવા બહાનું,
કયમ છળ આદરિયું છાનુંરે.   જીવડલાં   ૬
આન્યો છે તું રઘુવરને રૂપિરાજ કહે રીઝાવા,
કયમ જોયું જમપુર જવારે.   જીવડલાં   ૭

— ૩૩૩૬૬૬ —

જતી રહેશે કાલ જવાનીરે, છાકે છે શાથી;
દિલડાની ટાળ દિવાનીરે, છાકે છે શાથી. ટેક.
શેલીતો તેં તો માન્યો છે દેહ તારો સાચો,
છે કાયા ઘડુલો કાચોરે.   છાકે છે   ૧
મનસૂળો તેં તો ધાર્યો છે દેહ માટે મોટો,
છે પાણીનો પરપોટોરે,   છાકે છે   ૨
કોઈ દહાડો તેં તો પડવાની ધારી નથી કાયા,
પણ વાદળની છે છાચારે.   છાકે છે   ૩
ટળિ જાશે જોતાં જોતાંમાં દેહ પ્રાણી તારો,
જેમ વિજળીનો ઝળકારોરે.   છાકે છે   ૪
જોને લ્યા સૂતા શમશાને કંઈક તારા જોવા,
નવ કોઈ રહ્યા સુખ લેવારે.   છાકે છે   ૫
હજારો ઉપર હુકમ ચલાવતા હાકમડા,
પણ ઝડપી ચાલ્યાં જમડારે.   છાકે છે   ૬
રસનાયે જીવડા રટરે રૂપિરાજ કહે છે રસૂયો,
જે વિશ્વ સકળમાં વસિયોરે.   છાકે છે   ૭

— ૩૩૩૬૬૬ —

માને છે માફ માફરે, જગીને જોને;
 તલભાર નથી કાંઈ તાફરે, જગીને જોને. ટેક.
 માણુક ને મોતી કેરી દુકાનો જેણે માંડી,
 હાંડ્યા લેઈ ફુટી હાંડીરે. જગીને ૧
 ભંડાર ધનના ભરિયા ભૂપાળે ખજવી ભાલા,
 પણ ચાલ્યા કાલામાલારે. જગીને ૨
 કીરતિયો જેનાં નાણાંની સંભળાતી કાને,
 તે સૂતા જઈ શમશાનેરે, જગીને ૩
 સંચરતા હાથી ઘોડા હજારો જેની સાથે,
 તે હાંડ્યા ખાલી હાથેરે. જગીને ૪
 સંસાર સરવે દેખીને ડરતો જેની શેહેમાં,
 તે ચોટ્યા જઈને ચેહેમારે. જગીને ૫
 કીધાં હોય હાથે કરીને દાન પુન્ય કોડે,
 તે જાય જીવની જોડેરે. જગીને ૬
 રૂપિરાજ કહે હૃદયમાં રહેનારા જેથી રીઝે,
 કામો તો એવાં ફીજેરે. જગીને ૭

નારાયણ નર નારાયણરે, જીભેથી જપને;
 પ્રાણી દા હરિ પાપાયણરે જીભેથી જપને. ટેક.
 પહેલેથી મ્હોને ચેતવવા મોકલ્યાં છે પળેયાં,
 વળી ગાતર સરવે ગળેયારે; જીભેથી ૧
 કેડયોઆં વસિયું કળતર ને પગનું બળ પાવ્યું,
 હાથોનું ભેરજ હાથુંરે. જીભેથી ૨
 વંદી ગયાં વેળાં નેણાંનું તેજ માંડ્યું ટળવા,

બળ સરવે લાગ્યું બળવારે. જીભેથીં ૩
 લાખેશ્રીની પદવી તાકે છે હજી લેવા,
 જવ નહિ વધે વડ જેવારે. જીભેથીં ૪
 અવતાર પાછો માણસનો આવશે નહિ આવો,
 પછે થશે પરતાવારે. જીભેથીં ૫
 પરવારી લેને પ્રાણી શા સુખથી સુવે છે,
 જમડા તો વાટ જીવેછેરે. જીભેથીં ૬
 રૂપરાજ કેરી રચના તું અંતરમાં ઉતારે,
 માં જીતી બાજી હારેરે. જીભેથીં ૭

(કાળના ભય વીરે-રાગ ગરબી.)

જીવડલા આજ કે કાલ જીવું,
 ઉડી જશે રાખ થઈ તન આવું; જીવડલાં ૮
 પડ્યાં જાળે પાંખી તે પકડાશે,
 કમળ ખીલ્યાં તે તો ખચિત કરમાશે;
 જનાં મેયા તે તો જરૂર મરિ જશે. જીવડલાં ૧
 ગયા જેને ગાદિપતિ ખાઈ ગોથાં,
 પડ્યાં મૂકી ચાલીયા પડિત પોથાં;
 થયાં પછી થોરે સડી સડી થોથાં. જીવડલાં ૨
 ખમા ખમા કહેવાતા પડતાં આખડતાં,
 ચતુરંગી જેને પુઠે દળ ચઢતાં;
 જીઓ એનાં નામ હવે નથી જડતાં. જીવડલાં ૩
 ગુણીજન જેની આગળ નિત્ય ગાતા,
 વળી દેશ વિદેશમાં વખણાતા;

તે તો ગયા કાળના પૂરે તણાતા. જીવડલાં ૪
 નવા નવા પોશાક પહેરી નિકળતા,
 મહોટા મહોટા મહિપતિને જઈ મળતા;
 ખડુ એવા ભાળ્યા મસાણુમાં બળતા. જીવડલાં ૫
 કુલો કાને લટકાવી ફાંકડા ફરતા,
 ધમ ધમ ધરતી ઉપર પગ ધરતા;
 દીકા એ તો નજરે ઠાઠ કેયોમાં ઠરતા. જીવડલાં ૬
 જેને ઘેર ગડગડ ત્રાંબાળુ ગાળે,
 વળી વાળાં છત્રીશ વેગમાં વાળે;
 રાજા એવા જલતા જોયા રૂપિરાજે. જીવડલાં ૭

~~~~~

રે મનડા માન સાચું છે મરણું,
 ખીંચ્યાં પાંદડાં એને નહીં મટે ખરણુંરે. મનડાં ૮
 પડ્યા એકમાં કંઈકે તો વરસ પચીશે,
 વળી કેટલાકે તો વહે ગયા વીશે;
 ત્રિયા મહેલો ટળવળતી કોઈયે ત્રીશેરે. મનડાં ૯
 ખુટે કાળે કૈક અગાશીથી ખસેયા,
 રહ્યા ખર્પી પરદેશમાં કૈક રસેયા,
 દીકા કંઈકે દેહોત વિષહરે ડસેયારે. મનડાં ૧૦
 બાળાવયમાં શોધી લીધાં કંઈકે બળિયે,
 ફર્યા જાણે વાંદર ચોળાની ફળિયે,
 કહાડી નાંખ્યા કંઈકના વંશ કોગળિયેરે. મનડાં ૧૧
 ભળી ગયા ભૂમી વિષે કંઈકે ભોગી,
 ઉડી ગયા કંઈક તારી આગે ઉઘોગી;

જતા રહ્યાં બાણ દિગંબર જોગીરે. મનકાં ૪
 નિચું કરી કાંધે ન કોઈને નમતા,
 મહા અભિમાન એને અતિ મમતા,
 લાજ્યા એના શમશાને કાગડા લમતારે. મનકાં ૫
 લખેશરી કોડપતી કંઈકે લોકો,
 હતો જેના હાથમાં હેમનો હોડો,
 પહો ગઈ એવાની એવાંતી પોડોરે. મનકાં ૬
 સહી નહોય સુપનાની દોલત સાચી,
 કાયા માયા એજ રીતે બાણ કાચી,
 રખે રૂપેરાજ કહે જાણો રાચીરે. મનકાં ૭

(પદ, રાગ ધોળ.)

માયા માયા કરતો મૂંઝા, ઠામ ઠરી નવ બેઠોરે;
 સંતસલામાં સ્નેહ ન રાખ્યું, પાપસલામાં પેઠોરે. ૧
 અલપ જીવનની આરા લાંબી કૌતક આતે કેવુંરે;
 ફંસી દેતાં ચઢકું કુલેકું, આ જગનું સુખ એવુંરે. ૨
 તરવાર ઉપર મધનુ ટીપું, જીભડી જીદી થાશેરે;
 વરણાગીમાં વાંદો ચાલે, જમડા ઝાલી જાશેરે. ૩
 કીડા વળુડે ફૂતકું દોડે, જાંબે નહિ તે જરિયેરે;
 વિપય વળુડે વળખાં વીણે, દુખ્યો દુઃખને દરિયેરે. ૪
 કલાલ કેરા ઘરનો ઉદર, દાડ પીને ડોલેરે;
 ઝડપ કરીને મનિયે આલ્યો, ફાડી કાળજ ફોલેરે. ૫
 ભાદરવાનો ભાંડો તે તો, વિલાઈ જાશે બહેલોરે;
 ધન જોખનના ધમધમાટમાં, ગરવ કરે તે બહેલોરે. ૬

ખારા દ્રણમાં ખૂટલ પ્રાણી, મૃગજળ દેખી મોહ્યોરે;
રૂપિરાજની શીખ ન રાખી, અજગળ આંચળ દોહ્યોરે. ૭

માથા ઉપર મહોત ભમે છે, પડાક પકડી જાશેરે;
મનમાં ધાર્યો મનમાં રહેશે, અવળા પડશે આશેરે. ૧
ક્યાંથી આવ્યો ક્યાંય જવાનો તપાસ કરને તેનોરે;
શેઠી કાઢને સદ્ગુરૂ જોશી, ઉકેલ પાડે એનોરે. ૨
સો મણુ તેલે સૂઝ પડે નહિ, વણુ દીવે અંધારૂં;
જ્ઞાન વિના બહુ ગોથાં ખાધાં વળગ્યાં હું ને માફરે. ૩
ડહાપણ બધા જગતનું ડહોળ્યું, નજર નિર્મળીનાવીરે;
વાટે ઘાટે વઢતો હાંક્યો, રોગટ ફોજેતી ફાવીરે. ૪
અખોરયાને સૂગ ન આવે, ભટકે ભુંડે કામરે;
વંઢલ જીવને વિચાર નાવે, કરતાં કાળું કામરે. ૫
શ્વાન પૂંછડી સોયે વરષે, કાઠી તોયે વાંકીરે;
ટીકું કરતાં ત્રેપન વીત્યાં, ભુંડી વાણી ભાખીરે. ૬
કાશી જત્રા કરી કાગડે, વિદ્યા રહી ગઈ બહાલીરે;
રૂપિરાજની શીખ ન રાખી, ખોયો મનખો ખાલીરે.

અનંત જનમનું અજ્ઞાન વળગ્યું, દેખ્યા દુઃખના દહાડારે;
સુપને સાચા સદ્ગુરૂ ન મળ્યા, વંઢેલ મળિયા વાહારે. ૧
એ માટે આથડે અભાગી, ચોરાશીને ચાકેરે;
અશુભ કરમનો પાર ન આવ્યો, છળમાં હજીયે છાકેરે. ૨
કોક પુન્યના જોગે કરીને, નરતન મળિયું નાવરે;
ખેવદીને ખોળી જીવે તો, લાખેણો છે લહાવરે. ૩

રસ્તે જતાં રતન ચિંતામણુ, મળિયું જેને માણીરે;
 લીખારણુ થઈ સ્વપ્ને ભોગી, રાજા કેરી રાણીરે. ૪
 જાગી જીવે તો ઝુંપડી દીઠી, ઓઝલ ન મળે એકરે;
 મનખા ટાણું મટી જશે તો, દુઃખના દરીયા દેખેરે. ૫
 અક્કરમીને અમૃત લાધ્યું પીતાં આજસ આણીરે,
 ઢળી ગયું ને રૂવે ધ્રુશકે કામ થયું ધૂળધાણીરે. ૬
 આ ભવ હારે એ તો એવો, ભાગ્ય વિના મરાળરે;
 રૂપિરાજ કહે ચેતીને રહેને, કોપી રહ્યો છે કાળરે. ૭

ખટ જોજનની ખેપ કરીને, ગોધે જેચી ઘાણીરે;
 સુગુર વિનાનું સાધન શિખ્યો, પત્થર ઉપર પાણીરે. ૧
 દમકા માટે દેશવિદેશે, ચિંતા લઈને ચાલેરે;
 ઊંટ હોઠની આશા જેવી, શિયાળુવાને સાલેરે. ૨
 દિશ બૂઝીને આવળી દિશાએ, ધમ ધમ કરતો ધાયોરે;
 મનમાં જાણે મજલ કંઈ છું, દેખીતો છે ડાહ્યોરે. ૩
 પરગામ જઈને છોલો પડીયો, પનોતી પગને પુણીરે;
 સદ્ગુરુ કેરા સંગ વગર તો, અક્કલ એવી ઉણીરે. ૪
 સાધન કરતાં છયાશી વીત્યાં, સમજણ રહી ગઈ છેટેરે;
 અંતર દૃષ્ટિ જરા ન આવી, ભગવત ક્યાંથી ભેટેરે. ૫
 ચતુરાઈમાં શીદને ચમકે, સુગરી તુજથી સારીરે;
 મધનો પૂડો માખી ખનાવે, જાળી જગથી ન્યારીરે. ૬
 રામ ચરણમાં રઢ નવ લાગી, ફાંફાં માર્યાં ફેકરે;
 રૂપિરાજની શીખ રાખજે, સમાઈ જશે શોકરે. ૭

ઈતિ પામરનું અંગ-પ્રથમ પ્રકરણ સમાપ્ત.

અથ વિષયોનું અંગ.

પ્રકરણ ૨ જી.

(૫૬-૨૧૧ પરજ.)

- હારે જોને જાગીરે જોને જાગી,
હારે ઉઠ આજસ મહેલીને અસાગીરે; જોને જાગી. ટેક.
હારે હતાં હતાં હતાં થાય જમનાં હકારાં,
હારે માથે વાગે છે મહોતનાં નગારીરે. જોને ૧
હારે તું તો ખાટયો છે ખેતરને ખેડી,
હારે હેયાકુટયા ચાલી તારી હેડીરે. જોને ૨
હારે તું તો નહાત્ર થયો મેળવીને નાણાં,
હારે આજકાત્ર થતાં આરશે આણીરે. જોને ૩
હારે તું તો કુલ્યો છે આમરૂની ફાળે,
હારે એ તો કળજે કંધિત્ર છે કાળેરે. જોને ૪
હારે કુડાં કર્મ કરી મેળવી કરાણી,
હારે એ તો અંતે થવાની ધુળધાણીરે. જોને ૫
હારે શીઠ હરખે છે કામ કરી હીણું,
હારે ચેત તું તો છે કાળનું અવીણીરે. જોને ૬
હારે રૂપિરાજ તણી રાખ કાંક રેહેણી,
હારે કરી કામ નાવે એકલી કેહેણીરે. જોને ૭

હારે લોભ લાગ્યોરે, લોભ લાગ્યો;
 હારે તારે હાથે કરીને માર માગ્યો. લોભ૦ ટેક.
 હારે દશ મળે તો પચીસ લેવા દોડે,
 હારે જીવન કરી કરી દમડા નેડેરે. લોભ૦ ૧
 હારે મળે સેંકડું તો ચાહે આઘી વાનો,
 હારે તારા ઘટમાં હજાર કેરી ઘાતોરે. લોભ૦ ૨
 હારે ભોગનેગે હજારને ભાળે,
 હારે પછે લાખ તણી લાલચો ઉછાળેરે. લોભ૦ ૩
 હારે લાખ;મળે તોયે નહિ વાળે લમણો,
 હારે જીમ પાડી પાડી લોભ કરે જામણોરે. લોભ૦ ૪
 હારે કોડપતિ થવા આદરે ઉધામા,
 હારે મોટા શાહુકાર આવે ઉઠી સહમારે. લોભ૦ ૫
 હારે પછે અરખ ખરખ તણી કરે આશા,
 હારે જ્ઞાન વિના તો ના મટે નિશાસારે. લોભ૦ ૬
 હારે રૂપિરાજ કહે લોભ રાજ મોટો,
 હારે વ્રણ લોક તણું રાજ તોયે ટોટોરે. લોભ૦ ૭

હારે જીવ પાપીરે જીવ પાપી,
 હારે ફૂડી કલપના હજી તેં ન કાપીરે. જીવ પાપી૦ ટેક.
 હારે દોષ બુદ્ધિયે દેખે પરાઈ દારા,
 હારે તારી આંખોમાં ઘાસને અંગારારે. જીવ પાપી૦ ૧
 હારે તારા હીણી વાતે કાન છે હઠીલા,
 હારે માગે અણીદાર ખેર તણા ખીલારે. જીવ પાપી૦ ૨
 હારે હુંક લવરી તો ગોળ જેવી લાગે,

હારે તારી જીભડી જરૂર કામ માગેરે.	જીવ પાપીં ૩
હારે ચિત્ત કરે ભાત ભાતના ચાળા,	
હારે કશું નહિ બને કર્મના કાળારે.	જીવ પાપીં ૪
હારે હૈયે હુંપદની નિત્ય બળે હોળી,	
હારે આખી ઉંમર તો રાખમાં રોળીરે.	જીવ પાપીં ૫
હારે જીકા બોલમાં ન વળ્યો જ'પ જરીયે,	
હારે દોટ કાઢીને પકડ્યો દુઃખ દરિયેરે.	જીવ પાપીં ૬
હારે તારું મન ભૂત તણી પેરે ભટકે,	
હારે રૂપિરાજ તણા સંત જોઈ છટકેરે.	જીવ પાપીં ૭

હારે લેને દહાવોરે લેને દહાવો,	
હારે હવે નહીં મળે ફરી યોગ આવોરે.	લેનેં ટેક.
હારે કપટ મહેલીને કામકાજ કરીયેરે,	
હારે સાસ ઉસાસે શામળો સમરીયેરે.	લેનેં ૧
હારે સંત.મેળાવો નીરખીયે રોહે,	
હારે દોષ અડવા ન દીજીયે દેહેરે.	લેનેં ૨
હારે ચરણ પામ્યો છે ચાલવાને માટે,	
હારે તીરથ સંચરીયે ન રાવણાને સાટેરે.	લેનેં ૩
હારે લોક લાજ તજી રામ નામ લીજે,	
હારે પાત્ર પરખીને અન્નદાન દીજેરે.	લેનેં ૪
હારે તન તોડીને હરીગુણ ગાઈયે,	
હારે સાચા મારગમાં શીદને સંતાઈયેરે.	લેનેં ૫
હારે હરી અર્થ કરી લેને તારી માયા,	
હારે પડી રહેશે તે માણસે પસાર્યેરે.	લેનેં ૬

હાંરે રહેણી રહ્યા પછી કહેણી તો કથી જે,
હાંરે રૂપિરાજ તણી રીતે રામ રીઝેરે. લેને૦ ૭

(રામ કાગ.)

ભજન વિના મૂરખ મરે રખડીરે, ભજન વિના. ટેક.
કંઈક દિવસ કંકાસમાં કાઢ્યા,
કંઈક દિવસ તને ઉઘ નડીરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૧
કંઈક દિવસ તો બાળપણે બગડ્યા,
જવાની તો દીવાની જેવી બગડીરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૨
કંઈક દિવસ બુઢાપણે બગાડ્યા,
ગોવિંદને સમર્થા ન ઘડીરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૩
સુખમાં છળ કરમાં છળ કપટી,
છાતી વચ્ચે છળોની સઘડીરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૪
કંઈક દિવસ ખોયા કળ્યામાં,
ચલમ કલમની કેફ ચઢીરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૫
આજકાલ કરતારે અધરમી,
પંડ જશે પણ મહીં પડીરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૬
સાંભળ કહે રૂપિરાજ શિખામણુ,
જમડા ખાંધી જશે જકડીરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૭

ભજન વિના અફળ જનમ તારોરે, ભજન વિના. ટેક.
દેવ વિનાનું શુનું જ્યમ દેવળ,
પાણી વિના પનઘટ અરોરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૧
માન વગર મેમાન જગતમાં,

દાન વગર નહિ સારોરે; ભજન વિના. ભજન૦ ૨
 કાન વિનાની કથા સુણવી જ્યમ,
 જ્ઞાન વિના ઘોઝારોરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૩
 પાણી વિના કદી પ્યાસ મટે નહિ,
 હોળ ભલે દરિયો ખારોરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૪
 પેટ અરથ બોલે શીદું પ્રાપી,
 હરી અંરથે કચ્ચ હોઝારોરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૫
 માન વચન કહે મુખ ઉપર,
 પુઠકળ પડશે પેંજરોરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૬
 ચેત ચેત રૂપિરાજ કહે છે,
 વિઠ્ઠલ વરવાનો વારોરે, ભજન વિના. ભજન૦ ૭

(શ્રી રૂપિરાજ મહારાજના સંપ્રદાય વિષે-પદ, રાગ ગોડી.)

ચાલ હમારી ચાલો,

હમારા હો તે ચાલ હમારી ચાલો.

ટેક.

છત્રીશ પાખંડ સર્વે તજીને,

જીનો મારગ જાલો.

હમારા૦ ૧

જે મારગે સનકાદિક સંચર્યા,

પ્રેમ તણા પીતે પ્યાલો.

હમારા૦ ૨

જે મારગે રહામો આવે આશ્રિયો,

નટવર નંદાજીનો લાલો.

હમારા૦ ૩

જે મારગે પાંચ પાંડવ પરવર્યા,

ઝાલી ભજનનો લાલો.

હમારા૦ ૪

જે મારગે કરે વીર વોળાવું,

ખળવંત લછમન ખાલો.	હમારાં ૫
જે માગે હરી ભરપૂર ભાસે,	
ઠામ ન દીસે કોઈ ઠાલો.	હમારાં ૬
જે માગે રૂપિરાજ છે વાલમો,	
બહાવાથી લાગશે બહાલો.	હમારાં ૭

(રહેણી પાળવા વિષે.)

રાખોને રીત હમારી,	ટેક.
હમારા હો તે રાખોને રીત હમારી.	
જાણી જોઈને કોઈ જીવ ન મારવો,	
કેફની કરશે માં યારી.	હમારાં ૧
દાડ માંસ ચોરી પર દારા,	
ચારે હરામ જેવાં ધારી.	હમારાં ૨
દેવ બ્રહ્મ વળી વેદની નિંદ્યા,	
ખારાથી જાણુજો ખારી.	હમારાં ૩
જીકું વચન કદી જલે ન બોલવું,	
પવિત્રાઈ મને ખ્યારી.	હમારાં ૪
પોતપોતાનો ધર્મજ પાળવો,	
દયા દિલમાં ઉતારી.	હમારાં ૫
નારાયણની નવધા ભકિત,	
ભવ સંકટ ભાગનાથી.	હમારાં ૬
રૂપિરાજની આ રીત પાળશે,	
તો તરશે સંસારી.	હમારાં ૭

(શ્રી રૂપિરાજ મહારાજની ઉદાસી વિષે.)

આટલી વાતે ઉદાસી,	
અમારૂં દિલ આટલી વાતે ઉદાસી.	ટેક.
હરિ સ્મરણનો તાર તુટે તો,	
પ્રાણ જશે જાણે નાસી.	હમારૂં ૦ ૧
નાસ્તીકર્તુ મુખ નજરે પડે તો,	
તન મન કંપે છે ત્રાસી.	હમારૂં ૦ ૨
લેખ ધર્યો તોએ માયાના લોગી,	
અરરર સમજણ આ શી.	હમારૂં ૦ ૩
કથામાં આડી વાતો કરે તો,	
વદન મૂકે એ વાસી.	હમારૂં ૦ ૪
નારી કે નર નજરે ગમે નહિ,	
રૂપ ઘનરાજનાં મિળાસી.	હમારૂં ૦ ૫
ધ્યાનની વેળે કોઈની વાણી ન ધાને,	
તે વાણે કારમી કળ્યાશી.	હમારૂં ૦ ૬
કરજ કરે રૂપિરાજને કારણેરે,	
એતો ઉદાસી વળી જાસી.	હમારૂં ૦ ૭

(પ્રસન્નતા વિષે)

રહે છે જોઈ જોઈ રાજ,	
હમારૂં દિલ રહે છે જોઈ જોઈ રાજ.	ટેક.
નામ મધ્યે એક નરરે નારાયણ,	
ધ્યાન મધ્યે એ ધરિયાજી.	હમારૂં ૦ ૧
વ્યસની વાણિમાં પ્રાણથી બહાલી,	

ગોવિંદે લાખેલી ગીતાળ.	હમારૂં ૦ ૨
આશ્રમમાં એકલશૃંગીનો આશ્રમ, જામે છે ત્યાં પ્રીત આળ.	હમારૂં ૦ ૩
તેત્રીશ કોટીમાં સૂરજ શંકર વિષ્ણુ વિગ્નેશ ને અંબાળ.	હમારૂં ૦ ૪
પ્રેમી જનને તો પ્રાણ સોંપીશું, દુરીજન છોને બળે દાઝી.	હમારૂં ૦ ૫
દુરીજનથી રૂપિરાજને દાવો, સમજી તો સંત સગાળ.	હમારૂં ૦ ૬

(ધીરજ વિષે-રાગ ધોળા.)

ધીરજ ધરને અરે અધીરા, ઇશ્વર દેશે અન્ન જોને; ખલક તણો છે પ્રભુને ખટકો, માને સાચું મન્ન જોને.	૧
જન્મ્યા પહેલાં જગના નાથે, ઉપાય સોધ્યો શુદ્ધ જોને; હાડ માંસના હૈયા મધ્યે, દૈવે સરજ્યું દુધ જોને.	૨
કોશંઠામાં કીટ વસે છે, ઇશ્વર પુરે અહાર જોને; હાથીને મળુ કીડીને કણ, ચાર પગાંને ચાર જોને.	૩
મસીદ કેરા કેલ મિનારા, ઉપર ઉગ્યાં ઝાડ જોને; પથા ઉપર પાણી પામે, પરમેશ્વરનો પાડ જોને.	૪
અજગર સુતો અરણ્ય મધ્યે, હગલું નવ દે દોટ જોને; વિશ્વંભરનું ખરદ વિચારો, ખાવાની શી ખોટ જોને.	૫
અનળ જનાવર રહે આકાશે, મદગર લાખે મોટા જોને; જગના માટે હરિયે જમાવ્યા, ગગને જળના ગોટા જોને.	૬
મરાળ કેરો ચારો મોતી, વખતે આપે વહાલો જોને;	

રૂપિરાજ કહે રામ ભરસો, રાખી મગને મહાલો જોને. ૭

ખાળક રૂવે ખડવા માટે, માતા સમઝે ન મર્મ જોને;
 પ્રાણી કેરી મરજી પરખે, ધરણીધરનો ધર્મ જોને. ૧
 ચાંચ ખનાવી તેને ચિંતા, કાયર મન શીદ કરિયે જોને;
 પેટ ઘડયું તે પોષણ કરશે, ફિકર તજીને ફરિયે જોને. ૨
 માણક મોતી મોઘાં કીઘાં, ઘરથી સોઘાં ધાન જોને;
 અમૃત જેવાં પાણી અમથાં, દીનખંધુનાં દાન જોને. ૩
 સુરજ આપે પ્રકાશ સહુને, દમડી ના પડે દેવી જોને;
 વગર ખદામે વાચ વાયરો, કેશવ કરુણા કેવી જોને. ૪
 સુરપંખીને સોમણ નિત્યે, ખાવા જોઈયે ખીર જોને;
 દુધલડાના દરિયા કાંઠે, સરજ્યાં એનાં શરીર જોને. ૫
 જનમ્યાં તેને જીવડવાની, માવીતરને મમતા જોને;
 વિશ્વપિતા છે વિશ્વભરજી, શાથી ન ધરે શમતા જોને. ૬
 અજળ દયા છે અજબેલાની, હૈયું રાખો હાથ જોને;
 રૂપિરાજ કહે પતીજ રાખો, ખેલી ખદ્રીનાથ જોને. ૭

શું કરવા તું સુખને માટે, દે છે દોડા દોડ જોને;
 તારાં સુખ તો તુજને શોધે, સુધ રહે તાણી શોડ જોને. ૧
 માગ્યા વિના મળે મેહુલા, માગ્યે મળે તો માગી જોને;
 મહોત સરખું માગ્યે ન મળે, જીવડલા તું જાગી જોને. ૨
 અવસર વિના ફળ નવ આવે, સોમણ પાણી સીંચી જોને;
 પુત્ર વિના પારણિયું ખાલી, સો મણ સાકર વેહેંચી જોને. ૩
 માગ્યા વિના સુખ ન મળેતો, સંકટ આવે રયાથી જોને;

ખારણિયામાં સરવે બાધિત, હેમ ભરેલા હાથી જોને. ૪
 જગમાં સર્વે પુત્ર મુકાવત, વાંઝણી ન રહત વનિતા જોને;
 લાલચ રાખે લાલ મળે તો, કોઈ ન દેખત દીનતા જોને. ૫
 ભાગ્ય પ્રમાણે ભોગવવાનું એતે કયમ થાય અણગું જોને;
 કોટી ઉપાયે કેડ ન મહેલે, વજ્ર થઈને વજ્રગું જોને. ૬
 હિંમત રાખી હરી ભજી દયો, બીજી આશા બાળ જોને;
 રૂપિરાજ કે' સુખ દુઃખ રચના, ભાવ કરીને ભાળ જોને. ૭

ધીરજ રાખે તેને ધન્ય છે, બને નહીં બેભાન જોને;
 પાંડવ પાંચે વન પરવરિયા, દુઃખને દીધાં માન જોને. ૧
 હરિશ્ચંદ્રની હરી સંગાથે, લગની કેવી લાગી જોને;
 અંત્યજ ઘેરે આપે વસિયા, ભવની ભાવટ ભાગી જોને. ૨
 પ્રહેલાદજીને પૂરણ પીકા, દૈત્યપતિયે દીધી જોને;
 સુખના જેવી સહન કરી તો, કેશવે રક્ષા કીધી જોને. ૩
 શેર મળ્યું નહિ સુદામાને, તોપણ આનંદ લેવો જોને;
 મોળી ભાજી વિદુરે માની, ચૂતર જેવી શેરો જોને. ૪
 મયુરધ્વજરાયે મસ્તક મધ્યે, કરવત લીધું મેડે જોને;
 સગાળશાહે સુત વધેયો, ત્યાગી દીકા ટોડે જોને. ૫
 રંતીદેવના રૂદીયા મધ્યે, ઝરણા ફેરો ચોગ જોને;
 માધવદાસે લીધો માગી, રાજ થઈને રોગ જોને. ૬
 દુઃખને દેખી હરિજન ન કરે, કરે ફિકરના ફાકા જોને;
 રૂપિરાજ કહે રઘુવર બંદા, કાળ તણા પણ કાકા જોને. ૭

(૫૬, રાગ ગરબી.)

ભમતાં વીત્યા ભવ કેટલાંરે,
 ગણતાં પામે નહિ કોઈ પાર હો લાલ,
 દુઃખના સાગરમાં કોઈ ડુબિયોરે,
 અગણિત દેરા તું આથડયોરે,
 ચાળવી નાંખી ખાણ્યો ચાર હો લાલ; દુઃખનાં ૧
 કેટિક કલ્પની છે કલ્પનારે,
 મિથ્યા મોહ ભયો મનમાંહિ હો લાલ; દુઃખનાં
 હજિયે હેત હરીથી ના કર્યુરે,
 અવળે માર્ગે શિદને ઉભય હો લાલ. દુઃખનાં ૨
 અગણિત દેરા તેં ઇંદ્રનીરે,
 ગાદી ભોગવી મૂઠ ગમાર હો લાલ; દુઃખનાં
 તોય તરિયાનો તરયો રહ્યોરે,
 ધરપત નાવી પડ્યો ધિક્કાર હો લાલ. દુઃખનાં ૩
 કેટિક દેરા થયો કામનીરે,
 ત્યાં તો ભોગવેયા ભરથાર હો લાલ; દુઃખનાં
 તોયે મોહ ટળ્યો નહિ માંસનોરે,
 ગરધન જેવો તું તો ગમાર હો લાલ. દુઃખનાં ૪
 ભવ ભોગવિયા ભુંડનારે,
 ત્યાં તો જણતરતો નહિ ત્યાગ હો લાલ; દુઃખનાં
 તોયે દીકરા કાળે દોડનોરે,
 જેવો કુંભ તકાસે કાગ હો લાલ; દુઃખનાં ૫
 લાખો દેરા લાખેશરીરે,

થઈને નાણાં રાખ્યાં યોક હો લાલ; દુઃખનાં
 તોયે દમડાની દુગધા રહીરે,
 પૈશા માટે મહેલે યોક હો લાલ; દુઃખનાં ૬
 જળથળજનમ ધર્યાં તે જીવડારે,
 લેશ ન આવી તોયે લાજ હો લાલ; દુઃખનાં
 ધરપત વાળે તો ધન્ય છેરે,
 રામ રટણ કર કહે રૂપિરાજ હો લાલ; દુઃખનાં ૭

(વિષયીને શિખામણ વિષે-રાગ ગરબી)

પછે નહિ મળે હાવો જ્યોગરે, અવસર આવ્યો છે;	
રૂદે વાધે છે વાસના રોગરે, અવસર આવ્યો છે. ૧	
ભલે પામ્યો તું તો ભરતખંડરે,	અવસર ૦
દુર થઈ જાય જમનો દંડરે;	અવસર ૦ ૨
વળિ રૂડા દેશે મળ્યો વાસરે,	અવસર ૦
થાને દીનખંધુનો દાસરે;	અવસર ૦ ૩
નાથે નિરખવા દીધાં વળિ નેણરે,	અવસર ૦
વદિ લેને તું સત્યનાં વેણરે;	અવસર ૦ ૪
વળિ દીધા છે હરીયે હાથરે,	અવસર ૦
હવે શોધી લે સંતનો સાથરે;	અવસર ૦ ૫
છતિ દેહે તું થઈ જા સંતરે,	અવસર ૦
કેડ બાંધીને ભાજ ભગવંતરે;	અવસર ૦ ૬
વેદ શાસ્ત્ર પૂરે છે સાખરે,	અવસર ૦
રૂપિરાજની શિખામણ સાખરે;	અવસર ૦ ૭

નથી બાણુતો એકાદશીનું નામરે,	રામ તને કેમ ફીએ.	
નથી ફર્યો પરમાત્માનાં ધામરે;	રામ તને૦	૧
નથી હરિજન સંગાથે હેતરે,	રામ તને૦	
નથી કપટી સંગાથે કહેતરે.	રામ તને૦	૨
નથી દાસ તણી દયા દીનતાધરે;	રામ તને૦	
નથી ખોવાણી હજી ખેચરાધરે.	રામ તને૦	૩
નથી પાત્ર કે કુપાત્રની પિછાણુરે,	રામ તને૦	
નથી વાગ્યાં વૈરાગનાં બાણુરે,	રામ તને૦	૪
નથી તપસ્યા કે શમરણની ટેકરે,	રામ તને૦	
નથી પામ્યો વિચાર કે વિવેકરે.	રામ તને૦	૫
નથી સાંભળ્યું ગીતાજીનું જ્ઞાનરે,	રામ તને૦	
સમજાણી સતગુરૂની સાનરે,	રામ તને૦	૬
નથી સાંભળી પારાણ્યદીન સાતરે,	રામ તને૦	
નથી વ્હાવી રૂપિરાજ કેરી વાતરે,	રામ તને૦	૭

(નવધા ભક્તિ વિષે-પદ, રાગ ધોળ.)

સતો ભક્તિ શ્રવણ પહેલી સાશારે,	
એક ચિત્તથી શ્રવણે આરાધારે.	૧
વીણાજંતરની સુણી વાણીરે,	
મૃગલાં તજે ચારો પાણીરે.	૨
મળે એકઠાં શબ્દનાં મોહારે,	
એક સુરતા અચળ ચિત્ત પ્રાપ્તારે.	૩
એવા થઇને સભા માંહે આવોરે,	
લોને આ ટાણે લાખેણો લ્હાવોરે.	૪

જેવાં ચિત્રેલાં ભીંતમાં ચિત્રે,
 એવા થઇને બેસો મારા મિત્રે. ૫
 પહેલી ભગતી તો પરિક્ષેતે માણીરે,
 પીધી પ્રેમેથી શુકળની વાણીરે. ૬
 રૂપિરાજની આવી છે રીતીરે,
 ભણી લેા તો જગત જશે જીતીરે. ૭

બીજી કીરતન ભગતીમાં બુઝારે,
 પ્રીતે પ્રભુજીને શબ્દેથી પૂજારે. ૧
 જેવી વીવાહમાં ખીલે જનડિયારે,
 જાણે ચિંતામણી મણી જડિયારે. ૨
 એવા પ્રેમેથી હરિગુણ ગાયારે,
 ફરી અસર નહિ મળે આવારે. ૩
 નવ ઘાસે જીભડલી તો જરીયેરે,
 આઠે પહોર સુખેથી ઉચરીયેરે. ૪
 અવતાર ચરિત્ર ઉમંગેરે,
 ગાતાં શીખિયે સતોને સંગેરે. ૫
 બીજી ભગતી તો નારદ બોલેરે,
 શુભતાન થઇ દિલ ડોલેરે. ૬
 રૂપિરાજ એવી રીતે રાચેરે,
 ગાતાં કીરતન નટવર નાચેરે. ૭

ત્રીજી સમરણ ભગતી તો તારેરે,
 ભવસાગર પાર ઉતારેરે. ૧

નવ હાલે જીવહી તો જરિયેરે,
 સાસેસાસ હરીને સમરિયેરે. ૨
 નાલીથી બોલો કંઠ લગણિયારે,
 આવી ભગતીનાં લ્યુંરે ભામણીયારે. ૩
 જેમ લાખો ક્રિયા કરે દોલીરે,
 તોયે સુરતા તો ધન ર થોલીરે. ૪
 ચરે ગાવડલી વન ચારોરે,
 વીસરે નહિ વાછડો પ્યારોરે. ૫
 એમ બેસતાં હરતાં ને ફરતારે,
 રહેવું સંતોને સમરણ કરતારે. ૬
 ત્રીજી ભગતી ત્રિલોચન કેરીરે,
 રૂપિરાજ કે' અંતરે ઘેરીરે. ૭

ચોથી ભક્તી તો સંતોની સેવારે,
 હેર બેઠે ગંગાજીને રેવારે. ૧
 હાથ કડણા કરી દીધા હરિયેરે,
 કોડે કોડે સેવા નિત્ય કરિયેરે. ૨
 માન મૂકીને સેવા સાંભળોરે,
 રીઝે નંદકુંવર લટકાળોરે. ૩
 બીજી ભગતી સુગમ સુખદાધરે,
 સેવા ભક્તિ કઠણ છે ભાધરે. ૪
 અભિમાનીને પાસ ન આવેરે,
 ભલે નાચે કુદે ભલે ભલે આવેરે. ૫
 સેવા ભગતી તો શવરીને સોધયેરે,

હમારા હો તો - રાખવી જોઈએ. ૬
 રૂપિરાજ કે' મોક્ષની દાતારે, ૭
 સેવા ભક્તિ કરે સુખ શાતારે.

સતો પાંચમી અર્ચન ભક્તિરે,
 સાચા ભાવની જોઈએ છે શક્તિરે. ૧
 નંદલાલાને લાડ લડાવોરે,
 કુંડ ચંદન થાળ ધરાવોરે. ૨
 એના ભોગી તો અંબરિખ જેવારે,
 શુદ્ધ ભુક્ષિની પાંચમી સેવારે. ૩
 છઠી ભક્તિ તો વંદન સાચીરે,
 પ્રભુ પાસે ગરૂડેયે જાયીરે. ૪
 હરિ કે હરિના જન જોઈનેરે,
 શીશે નામંયે હુંપદ જોઈનેરે. ૫
 છઠી ભક્તિથી શોભે છે સૃષ્ટિરે,
 છઠી ભક્તિથી વરસે છે વૃષ્ટિરે. ૬
 જે કોઈ સતોને ચરણે નમે છેરે,
 રૂપિરાજ કે' ગુરૂને ગમે છેરે. ૭

દાસ ભક્તિ તો સાતમી દેખુરે,
 એના મૂલનું નહિ થાય લેખુરે. ૧
 આતો ભક્તિની વાતો છે ઉડીરે,
 દાસ ભક્તિની સુક્તિ છે હુંડીરે. ૨
 જ્ઞાન હેમાળે મન જેનું ગળિયુંરે,

દાસ ભક્તિનું પદ તેને મળિયુંરે. ૩
 આમાં પોતાપણું નવ ચાલેરે,
 મન આજ્ઞામાં નિત્ય મહાલેરે. ૪
 દાસ ભક્તિના હનુમાન ભોગીરે,
 ત્રાસ ખેચે ભલા ભલા ભોગીરે. ૫
 દાસ ભક્તિમાં ઓધવ હાથારે,
 જેને મુદલ ના નડી માયારે. ૬
 ધન્ય આ ભક્તિ જેણે જાણીરે,
 રૂપિરાજે વિશેષ વખાણીરે. ૭

સખા ભક્તિ છે આઠમી સતોરે,
 રિઆવા ગિરધર ગુણવતોરે. ૧
 પ્રભુને કરો પ્રાણુથી પ્યારારે,
 શોક નિમિષ ન મહેલિયે ન્યારારે. ૨
 સખા ભક્તિ તો અરબુને સાધીરે,
 મટી આ જગકેરી ઉપાધિરે. ૩
 નવમી ભક્તિ તો આત્મનિવેદનરે,
 કરો તો થાય સંશ્રુતિ છેદનરે. ૪
 હરિ અર્પણ સરવસ માયારે,
 સુત દારા ને પોતાની કાયારે. ૫
 નવમી ભક્તિ શિષ્યા બળરાજારે,
 જેણે જગન કર્યા હતા આઝારે. ૬
 છેલ્લી ભક્તિ તો ભક્તિનું છોગુરે,
 ભલે જહિયું રૂપિરાજનું યોગુરે. ૭

વ્યાસ વાલ્મિકિ નારદ જોવારે,	
એતો નોંધે છે નવધાની સેવારે.	૧
વળી નવધા વાટ વસમીરે,	
પ્રેમ લક્ષણા ભક્તિ છે દશમીરે.	૨
એતો ગોપીએ રંગભેર રાખીરે,	
શુકદેવમુનિ એના સાખીરે.	૩
પ્રેમ લક્ષણામાં બુડે પ્રાણીરે.	
એનું નવધા ભરે છે પાણીરે.	૪
પ્રેમ ભક્તિના વીરલા ઉપાશીરે,	
એને આંગણે કોટિક કાશીરે.	૫
મોંઘાં પાણુ માહારા હરિજન માટેરે.	
કચ્છી અર્પણ મેં પદ આડેરે.	૬
ગાય શીખે મુણે નરનારીરે,	
રૂપિરાજ રીઝે ગીરધારીરે.	૭

(રાગ ગરબી.)

ઓરા આવોને એકશંખીરે, મુનીરાજ મેવાસી;	
તમે સાચા માણસના સંગીરે,	મુની૦ ૧
આપે ત્રેતામાં અવતાર લીધોરે,	મુની૦
વાસ સાબરને કાંઠડે કીધોરે;	મુની૦ ૨
તપે કરી ત્રણ ભુવન ડોલાવ્યારે,	મુની૦
આશીશ દેવા ગાયત્રી માત આવ્યારે;	મુની૦ ૩
ઘણા વરસ લગીલોક પામ્યું છે કહીરે,	મુની૦
આપે વરસાવી દેશમાં વૃદ્ધિરે;	મુની૦ ૪

દશરથ પુત્ર વિના દુઃખીરે,	મુની૦
ગુરુ કહીયે જેના વાસિષ્ઠ રૂપીરે;	મુની૦ ૫
તેણે તેડાવ્યા આપને ઉમંગેરે,	મુની૦
પછે પધાર્યા રાજ રૂઢે રંગેરે;	મુની૦ ૬
સારી પેઠે રાચે સનમાન ક્રીધુરે,	મુની૦
ચરણ ધોઈ ચરણોદક પીધુરે;	મુની૦ ૭
પછે જગન કરાવ્યો આપ જેવારે,	મુની૦
આખી પૃથ્વીમાં કુણુ કરે એવારે;	મુની૦ ૮
પછી મહેર કરી જોડ્યા મુની બાવારે,	મુની૦
ચાર થાળે કુંવર જપ ચલાવારે;	મુની૦ ૯
આપ વચનથી રામચંદ્ર આખ્યારે,	મુની૦
સાથે વૈકુંઠની સૈન્યા લાવ્યારે;	મુની૦ ૧૦
આપે જોળામાં રામને રમાડ્યારે;	મુની૦
ઘણી વાર જગજ્ઞાથને જમાડ્યારે;	મુની૦ ૧૧
વળી બળીરાજ ઇંદ્ર થશે જ્યારેરે,	મુની૦
સાત રૂપિયોના ભુપ થશે ત્યારેરે;	મુની૦ ૧૨
ત્યાં મુઢી અહિં આશ્રમ તમારેરે,	મુની૦
કોક સંસકાર ભગીયો હમારેરે,	મુની૦ ૧૩
ધ્યાન બહાસા તમારું ધરિયેરે.	મુની૦
નિત ફિકરના ફાકડા ભરિયેરે;	મુની૦ ૧૪
જેવાં છોડાં રજળે નમાયારે,	મુની૦
એવાં હતાં તે જોળવે આયારે;	મુની૦ ૧૫
હવે પિતા તમે ને તમે માતારે,	મુની૦
તમે સગા સહોદર આતારે;	મુની૦ ૧૬

તમે ગુણસાગર હમે ઘેઝારે,	મુની૦
તમે મોઢા ચોગીને હમે મેઝારે,	મુની૦ ૧૭
તમે તીખા તપેશરી ત્યાગીરે,	મુની૦
હમે તો રાંકડાં રાગીરે;	મુની૦ ૧૮
હમે પકડયો રાજનો પદ્ધતારે,	મુની૦
લેખ પહેર્યો તમારો ભદ્ધતારે;	મુની૦ ૧૯
ખિરદ બાનાનું રાખવું પડશેરે,	મુની૦
નકે સેવકને સંસાર નડશેરે;	મુની૦ ૨૦
હવે પાળનાં પડશે અમનેરે,	મુની૦
ભુખ્યાં તરશ્યાં પજવીશું તમનેરે;	મુની૦ ૨૧
ભાણુ ઉઠ્યે અધાઈ ન ભાગેરે,	મુની૦
ત્યારે સુરજને શીદ પગે લાગેરે;	મુની૦ ૨૨
કદપઝાડ તળે દુઃખ પામે કાચારે,	મુની૦
તારે શીદ એની શોધીયે છાચારે,	મુની૦ ૨૩
ગાંડા ઘેઝા પણુ છેયે તમારારે,	મુની૦
કરો કાળજાં કોમળ હમારાંરે;	મુની૦ ૨૪
દયા દાસડિયાં ઉપર ફીળેરે,	મુની૦
અમે રાજને ભડંસે રહીયેરે,	મુની૦ ૨૫
કાલાવાલા કાને ધરી લેળેરે,	મુની૦
દયા લાવીને દરશન દેળેરે;	મુની૦ ૨૬
નેળે અરજ સંતાડતા છાનીરે,	મુની૦
જ્યે છે રૂપિરાજની જમાનીરે.	મુની૦ ૨૭

ઈતિ વિષયનું અંગ-પ્રકરણ બીજું સમાપ્ત.

અથ મુમુક્ષુનું અંગ.

પ્રકરણ ૩ જી.

(પદ-રાગ ગરમી.)

રામ ચરણ અનુરાગ્યા, જગમાં સોઈ જાગ્યા. ટેક.
 સંત સમાગમે સાંભળ શ્રવણે,
 વિરહના લલકા વાગ્યા. જગમાં ૧
 મનુષા જનમનો મહિમા પીછાણ્યો,
 લવના દંટા ભાગ્યા; જગમાં ૨
 ધન તન ધામ વિષય રસ ઢોળ્યા,
 પ્રેમ પિયાલા માગ્યા. જગમાં ૩
 દુલ્હલ કહે હરિદાસને દેખી,
 લગિ લગિ ચરણે લાગ્યા. જગમાં ૪

ભરપુર મોહે ભરેલા; નર એજ ઉઘેલા. ટેક.
 તીર ભુમી પવિત્ર તણને, ફોગટ જ્યાં ત્યાં ફરેલા; નર ૧
 નારાયણની કથામાંથી નાઠા, ઠગના મંડળમાં ઠરેલા; નર ૨
 મહેનત કરતાં તને ઉઠે તણુખા, ચોરીના માલ ચરેલા; નર ૩
 હરીજન છાંડી કહે દાસ દુલ્હલ, કપટીના સંગ કરેલા. નર ૪

લાલચમાં લપટાણા, નર એજ ઠગાણા; ટેક.
 ક્રોધ ભરેલી અહોનિશ આંખ્યો, બહેમને હાથે વેચાણા; નર ૧
 કૃષ્ણ કથા તો ગમે નહિ કાને, અવળી કથામાં ઉભાણા; નર ૨

હું પદની જેના હૈયામાં હોળી, અજ્ઞાનમાં અવરાણો; નં ૩
દુર્લભદાસનો દેવ વીસારી, તૃષ્ણાને પુરે તણાતા. નં ૪

—❦—

જેણે ભજ્યા જદુરાયા, નર એજ કમાયા; ટેક.

ભજન તણાં જેણે ભુવન બનાવ્યાં,

પુન્યના નાખ્યા પાયા.

નરં ૧

ભરપુર એ સકળ ભ્રમ ભાસે,

સંશય સરવે સમાયા.

નરં ૨

પાપનું નામ સુણી વળ્યા પાછા,

ધર્મના કામમાં ધાયા;

નરં ૩

દુર્લભ કે' દિલ શુદ્ધ કરીને,

ગોવિંદના ગુણ ગાયા.

નરં ૪

—❦—

(રાગ ગરબી.)

વનમાં પણ માયા વળગેરે, સુખ રહ્યું છે સમજણમાં;

સંપતમાં બુદ્ધિ સળગેરે;

સુખં ૧

ગેરે પણ ખટો લગાડેરે,

સુખં

પાઘડી નરકમાં પાડેરે,

સુખં ૨

ચંચળ પણ નરકે ચાલેરે,

સુખં

જડ જમનો મારગ આલેરે;

સુખં ૩

કોઈ પંડિત પાપી પુરારે,

સુખં

કોઈ મુરખ છળમાં શુરારે;

સુખં ૪

કોઈ ઘરખારી ઘોળરારે,

સુખં

કોઈ ભોખ સરપના ભારારે,

સુખં ૫

કોઈ ભુપતિ જનને ભેટેરે.	સુખં
કોઈ લીખારી જમપુરી વેઠેરે;	સુખં ૬
રૂપિરાજ ગુરુગમ રહેમીરે,	સુખં
એ તો સંકટ ઉપર છેણીરે.	સુખં ૭

અરે જીવ શું કરવા આથડે,
 પ્રભુની ગમ ગુરુ વિના નહિ પડે; ટેક.
 જોજ કરી નહી ખેવટીયાની, નવ ખેડો નાવડે;
 તુંખડું લઈને હાથે તરતાં, અરણ્ય કેમ આવડે. પ્રભુનીં ૧
 બહેતાળામાં તેજ બળે પણ, દરશે દીવા વડે,
 આંખોનો આગળો હોય પણ, અંધારે આખડે. પ્રભુનીં ૨
 શિષ્ય થયો નહિ શીલાટનો તે, થોર વિના થાપડે;
 ઔષધ દે ઉસ્તાદ વિના તો, શરીર આખું સડે. પ્રભુનીં ૩
 અખાડામાં અભ્યાસ કર્યા વિના, નહિ એ મલનીવડે;
 દાવ પેચમાં દીલ દીધા વિણ, લાતમલાતા હડે. પ્રભુનીં ૪
 ગાન કળાના ગુરુ મળ્યા વિના, તાળ ચુકે તાડડે;
 રાગ તાણું ઘર છેટે રહેશે, ઉંટ રાગે આરડે. પ્રભુનીં ૫
 વગર ભણ્યે વાદીની વિદ્યા, રોપે પગ રાફડે;
 મણી જોળતાં ફણી મળે નો, ઉછળીને આભડે. પ્રભુનીં ૬
 રૂપિરાજ ભણતાં રસનાચે, ચોંટે વિદ્યા ચઢે;
 ગુરુ વિના ભણી સર્વ ગયો પણ, જાણુ મુંચી નવ જડે. પ્રભુનીં ૭

જ્ઞાનમાં ગુરુ દયાર્થી ગળે, ભજનમાં તેની સુરતા ભળે. ટેક.
 ગ્રાથ કથાના ઘાટ ઉઠે પણ, વિચારી પાછા વળે;

પરધનને પરનાર પેખતાં, ચિત્ત જરા નવ ચળે. ભ૦ ૧
 હરતાં ફરતાં હરેક કામે, રામ નામ ધન રળે;
 કાયાનું ગુજરાન કરે પાણુ, તનની મમતા ટળે. ભ૦ ૨
 સંત તણી સુખદાઈ શીખામણુ, સુરત ધરી સાંભળે;
 આતમ રૂપ તણો નિત આનંદ, અંતરમાં ઉછળે. ભ૦ ૩
 હરિજન થઈ હેને હરેજનને, માન મુકીને મળે;
 અંતરમાંથી ટળે અકડતા, લાવણ્યતાથી લળે. ભ૦ ૪
 લીલાં સૂકાં સકળ લાકડાં, પાવકથી પરજળે;
 પ્રભુ વ્રતાપે પાપ કરમનાં, બીજ બધાં એમ બળે. ભ૦ ૫
 ખેતીવાડી ખલક કરે પાણુ ખખર પડે છે બળે;
 ઉઘમાંથી ફળ આગ્યાનું, કારણુ કર્મી કળે. ભ૦ ૬
 ગોવિંદ ગુણનાણી ઘંટીમાં, દોષ લીતરના દળે;
 રૂપિરાજ રૂપિયો ફૂત રૂઢી, પ્રેસ થકી જો પળે. ભ૦ ૭

(રાગ ધોળ.)

હરિગુણ ગાવામાં હુંસીલા, જગમાં હરીનારે જન;
 ખર શું ખાઈ જાણે ખીરડે, મલકે ઉકરડે મન.
 પામર પ્રભુરસ તે શું પીએ, પામર હરિરસ તે શું પીએ. ૧
 કાગ મોતીને શું કરે, મોતી ભરખે મરાળ;
 પાન બીડાં શ્યાં પાડાને, પાડો શોધે પરાળ. પા૦ ૨
 અંધા આગળ શી આરસી, સમજે છાણા સમાન;
 બહેરા આગળ શું બોલવું, કેમ કરી ઉઘડશે કાન. પા૦ ૩
 ભમરે ગેંગાને ભોળવી, બધો દેખાડયો બાગ,
 જોતાં વાડીનાં ઝાડવાં, ભાળ્યો વિદ્યાનો ભાગ. પા૦ ૪

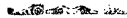
શ્વાન ન સમજેરે સંપમાં, અગણિત દેતાં ઉપદેશ;
 નજરે ન્યાતીલા ન્યાળીને, દિલમાં દાખવશે દ્વેશ. પા૦ ૫
 અગ્નનાં લોજન શાં ઉટને, રીઝે ઝાંખરને જોઈ;
 ઈંતેડી વળગી અડાણુમાં, પીશે પય છાંડી લોહી. પા૦ ૬
 પુરૂષાતન ઈચ્છે પાવેયો, એકે ન મળે ધલાજ;
 કાળી કાંબલ ને કીર્મજનો, રંગ ન લાગે રૂપિરાજ. પા૦ ૭

~~~~~

ઠરશે કંચનના થાળમાં ડુંગરી વાઘણુ દુધ;
 ત્રાંખા પીતળમાં નહિ ટકે, સો વાર કરિયે શુદ્ધ.
 પ્રભુરસ પ્રેમીજન પી શકે, હરિરસ હરિના જન. ૧
 સોમવહ્ની સંસારમાં, પચવે બ્રાહ્મણુનો પુત્ર;
 વામશે બીજ સહુ વર્ણુ તેને, શું થાય ધાર્યેથી મુત્ર. ૨
 ખાસ જળનીરે માછલી મીઠા જળમાં મરી જાય;
 ખાશે કુતરૂં ખીર તો, ઉલકે ઓચાંતી થાય. ૩
 અફિણુ કેરીરે ધયલને, મળશે ગોળેથી મહોત;
 જળરૂતુ પામીને જવાસા, સુકાય શાખા થકે સોત. ૪
 આખા જગનીરે આંખ્યોને, મુરજ ઉચે મુખ થાય;
 ઉલુકે જગતમાં અભાગીયા, દિવસે કાંઈ ન દેખાય. ૫
 સેવે સાકરને શ્રીમંતો કરવા મુંદર કાય;
 ખર જો કાંકરો ખાય તો, જીવનું જોખમ થાય. ૬
 મોંઘા મુખમલ્લનાં મહોંદિયાં, મઠતાં યગડે પખાજ;
 દઈને આટલા દાખલા, રચના કીધી રૂપિરાજ. ૭

~~~~~

પ્રગટે સાચી જો પ્રીતડી, લેટે સહજે ભગવંત;
 એવા પ્રેમી આ વિશ્વમાં સમજી જોવલા સંત.
 પરખો લક્ષણ એ પ્રેમનાં; સમજો લક્ષણ એ સ્નેહમાં. ૧
 ચાતકે સ્વાતીની ચાહતા, વિષ સમ ધરતીનાં વાર;
 ચંદ્રમાં સુરતા ચક્રોરની, એથી ભરખે અંગાર. ૫૦ ૨
 હરિયલ પાંખીના હૈયાનો, ભાળો લાકડશુ ભાવ;
 મરતાં સુધી પણ નવ મહેલે, ન ધરે પ્રથવી પર પાવ. ૫૦ ૩
 દિલડું બંધાણું દીવામાં, પ્રેમી દેખો પતંગ;
 રોક્યો તોયે પણ નવ રહે, અર્પે પોતાનું અંગ. ૫૦ ૪
 શબ્દ વીણાનો સાંભળી, ટુટે તૃષ્ણાથી તાન;
 મોહમાં નાદમાં મરગલાં, ભુલે ચરવાનું ભાન. ૫૦ ૫
 સતી પોતાના સ્વામીના, સાથે બાળે શરીર;
 શુરો દોડે સંગ્રામમાં, છેટે પોતાનું શિર. ૫૦ ૬
 ભમરો કમળનો ભોમીયો, પ્રેમે ખુલે છે પ્રાણ;
 રચના આવી રૂપિરાજની, એ પણ પ્રીતિ એધાણ. ૫૦ ૭

નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી નારદજી, સનકાદિકને શુકદેવ;
 પામ્યા એવાની પંક્તિને, ઘેરે બેઠે ગંગેવ.
 સમજી તરિયા સંસારમાં બીજા બુડયા સંસારમાં. ૧
 સુદામાજીને સુંદરી, ઉપજ્યાં બાળક બે આક;
 જનકે રૈયતને જાળવી, રાખ્યો ઠકુરાઈનો ઠાક. સં ૨
 વાડવ કુળના વસિષ્ઠજી, વદતા વેદનો વાદ;
 અસુર કુળ માંહી ઉપજ્યા, પહેલા જુગમાં પ્રહેલાદ. સં ૩
 સતી તારાને સતરૂપા, નિરગુણ રૂપિયોની નાર:

પુત્રી વેશ્યાની પીંગળા, પહોંચી વૈકુંઠ પાર. સં ૪
 સુવરણ લાંકા સોહામણી, ભોગવી વિલિક્ષણ ભુપ;
 વિદુર નિરધન વૈરાગીયા, સમજ્યા આતમ સરૂપ. સં ૫
 યોગી ભોગી જાતનો, નથી જડતો નિરધાર;
 સમજણ શુદ્ધિ સિદ્ધાંત એ, પાડે નિગમ પોકાર. સં ૬
 શવરી કોળીના સાથમાં, સમજી ભગતીનો ભેદ;
 મીઝવ્યા રઘુવર રૂપિરાજ કે, જેને વરણવે વેદ. સં ૭

(રાગ ધોળ.)

પડવેયે પરમાત્મા નથી છોટેરે,	
ભાગ્ય પ્રતાપે જે સદગુરુ ભેટરે.	૧
બીજે બીજી વાત મુકેને બાળીરે,	
હરતાં ને ફરતાં જપો વનમાળીરે.	૨
ત્રીજે ત્રિવિધિના તાપ બુઝાશેરે,	
સમરણ જે થાય સાચ ઉસાસેરે.	૩
ચોથે નો ચિંતા ચોરાશીતી ભાગેરે,	
તન ધનની લાલચ જ્યારે ત્યાગેરે.	૪
પાંચમે પર્વાત તારીને ચોડેરે,	
કુંજરને જ્યમ હાંકેએ કોડેરે.	૫
છઠે તો સહેજમાં ઉડેલ એનોરે,	
જે નર ભાવ ભજન માંહિ લીનોરે.	૬
સાતમે સાતમી ભુમિકા સહેલીરે,	
આનંદની જેના અંતરે એહેલીરે.	૭
આઠમે આઠે છુટી જાય પડદારે,	

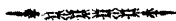
સદગુરૂ શબ્દના જો ખમે ગડદારે.	૮
નુમે તો નરને નારાયણ નિત્યેરે,	
પ્રપંચ મહેલીને સંભારો પ્રીત્યેરે.	૯
દશમે દોહિલી ભઝાં છે દશમીરે,	
રાખજો આગળ ઘાંટી છે વસમીરે.	૧૦
એકાદશી વ્રત આવે છે દહાડીરે,	
નાખીયે મુળ કબુદ્દિનાં કાઢીરે.	૧૧
ખારશે ખાર રકંધનો સારરે,	
કહેણી ને રહેણીથી પામીયે પારરે.	૧૨
તેરસે તાપ ત્રિવિધના ભાગેરે,	
નારાયણની સાથે નેહ જો લાગેરે.	૧૩
ચૌદશે ચૌદ વિદ્યા કેરૂં સત્યરે,	
આ તનથી જુહું આતમ તત્ત્વરે.	૧૪
પુનમે પુન્યનાં ફળ સહુ પામેરે.	
જ્ઞાન વિના ભવ રોગ ન વામેરે.	૧૫
પંદર તિ થીયોને વેદે પ્રમાણીરે,	
વાદ વિના રૂપિરાજની બાણીરે.	૧૬

— ૩૩૩૬૬૬ —

(અજ્ઞાનમાં દુઃખ રહ્યું છે તે ત્રિષે-રાગ ધોળા)

સદ્ગુરુ મુખિયા જગમાં સંત, દુરીજન દુખિયારે;
 નાવે અકળામણનો અંત, મુરખમાં મુખિયારે. ૧
 રૂબે રાત દિવસ સહુ રાંક, ભુખે મન ભટકેરે;
 વડો પુર્વ જનમનો વાંક, ખરેખરો ખટકેરે. ૨
 તાલેવંતને અંતરે ત્રાસ, ધાંખના છે ધનનીરે;

રખે થૈ જાય નાણાનો નાશ, મહા વ્યાધી મનનીરે. ૩
 સવાસણને ધણીનો સંતાપ, હુકમ કરે હાળીરે,
 વિધવાનાં પુરણ પાપ, ઉમર ઓશિયાળીરે. ૪
 વણ પરણેલા મનમાં મુંઝાય, દ્રોગટ જેવા ફરિયેરે;
 પરણેલા પુરણ પસ્તાય, હવે શું કરિયેરે. ૫
 ભોગ લાગ્યા તે લીધો ભોખ, બોલો એવું બાવારે;
 પડી રાખમાં રોગડ રેખ, એથી થયા આવારે. ૬
 જેને પ્રપંચ ઉપર છે પ્રીત, જુરે એતો આજુરે;
 રૂપિરાજની સમજે રીત, તેને સુખ તાણુરે. ૭

મહા દુઃખ ધરે મહિપાળ, ઘણા વૈરી ગાળેરે;
 ઝેર દીધાની અંતરે આળ, દહાડી દિલ દાઝેરે. ૧
 પુત્રવંતીઓ ચુટે પેટ, છકી ગયા હૈયારે;
 કંઈ કયાં લગી તારી વેઠ, કાળા મોંના કૈયારે. ૨
 જેની રહે છે કુંવારી કુખ, એતો ઢોળો આંસુરે;
 દહાડી સંભારે દારૂણ દુઃખ, જનમ ગયો ફાંસુરે. ૩
 કુળવંત કરે કકળાટ, દેવા માંહિ હુલ્યારે;
 આઠ પહોર અખંડ ઉચાટ, ભજન એથી ભુલ્યારે. ૪
 ઓછા કુળવાળા અકળાય, વધી ગયા વાંદારે;
 પ્રભુ સરજાડયા શીદ આંહિ, ન સરજાડયા ઢાંડારે. ૫
 જેને પ્રપંચ ઉપર છે પ્રીત, દારૂણ એતો દુખિયારે;
 રૂપિરાજની સમજે રીત, સદા એતો સુખિયારે. ૬

ડાહ્યાનાં દિલ દહાડી દુભાય, ભોગે થયા ડાહ્યારે;
 ઘડિ જખ્યા નહીં ઘર માંય, કર્યા લોકે ડાહ્યારે. ૧
 સુરખા મનમાંહિ સુંઝાય, પશુ જેવા પાકયારે;
 ખુણે જઇને નિસાસા ખાય, ઝુરી ઝુરી થાકયારે. ૨
 ભણેલાંને જડે નહિ ભેદ, ગયું સુખ છેટેરે;
 વાંચી વાંચી ઉથામ્યા વેદ, જાણ્યું બ્રહ્મ ભેટેરે. ૩
 દયાવંતને અંતરે દાઝ, દુખે ભરે ડગલુંરે;
 રાજા ભરતે તજ્યું બધું રાજ, તોયે થયા મૃગલુંરે. ૪
 ભોગી થઇને સાધે વનભોગ, સિદ્ધિયોના સાફરે;
 વાધે અંતરે વાસના રોગ, વડું દુખ વાફરે. ૫
 દેવલોકમાં વળિયો ડાટ, જરાયે ન જપિયારે;
 ઇંદ્રને અઠે પહોર ઉચાટ, ત્રાસે ભોઇ તપિયારે. ૬
 જેને પ્રપંચ ઉપર છે પ્રીત, એને દુખ દરિયારે;
 રૂપિરાજની સમજે રીત, સુખે એતો ઠરિયારે. ૭

(રાગ ધુમાર.)

તજ તજરે મનવા તું જુઠી આશ,
 આતો ઝંઝુવાનાં પાણી ન મટે પ્યાસ. તજ તજરે૦ ટેક.
 કંઈક વાર ભોગવીયા તેં રાજભોગ,
 તોય રંચ મટયો નહિ લોભરોગ;
 કંઈક વાર થયો શાહુકાર શેઠ,
 તોય પૈસાને માટે કુટે છે પેટ. તજ તજરે૦ ૧
 કંઈક વાર ભોગવિયા તેં નરકકુંડ,
 ત્યાંતો જમડે દીધો તને ખુબ દંડ;

તારે માથે ઉગ્યાં દુખનારે ડાલ, હજી જાણેછે લઉરે ઉંડાળે આલ. કંઈકે વાર ચુથી તેતો ચ્યારે ખાણુ, તોય ન મટી હજી તારી તાણાતાણુ; ફટ ફટરે તેં તો કીધા અપાર રેલ, હજી વળગેછે દિન દિન માયા મેલ. ધુમાડાની સુંઠી જેવી ઠાલી ઠમ, ગાંધિવ કેરી નગરી તો ખાલી ખમ; એમ સકળ જગત કેરું જુહું સુખ, અરેરે આતો દીસે છે દુખ. દશ મોડી ગયો તું તો હરની દેશ, અદ્યા ભુદ્યો ભમે છે તું વેશ બેશ; જાણુલેદુ ખલકમાંથી ગુરૂને જોજ, પીલે રામકથા રસ રોજ રોજ. ઉઠ આજસ મરડીને જાગ જાગ, રૂઠો સંત સમાગમ માગ માગ; ખદરીપતીનું નામ જોલ જોલ, હૈયે ખંભાતી વાસ્યાં છે જોલ જોલ. દ્રઢ અંતરમાં કરે ધુનધુન, સુખે લેને ગપાટાની મુન મુન; રૂપિરાજની શીક્ષા તું રાખ રાખ, લલાં સાંજનાં વાક્ય લાખ નાખ.	તજ તજરે૦ ૨
	તજ તજરે૦ ૩
	તજ તજરે૦ ૪
	તજ તજરે૦ ૫
	તજ તજરે૦ ૬
	તજ તજરે૦ ૭

(દુષ્ટનો સંગ તજવા વિષે.)

- તજ તજરે મનવા તું દુષ્ટ સંગ,
એનો સંગ ભજન માંડી પાડે ભંગ. તજ તજરેં ટેક.
- એક સાધુએ ભલેરો દીડો સાપ,
દુધ પાઈ પાઈને ઉછેર્યો આપ;
એક દહાડી તે નુગરાને ફાંચ્યો લાગ,
નાવી મહેર નમેરો કર્યોરે નાગ. તજ તજરેં ૧
- એક બ્રાહ્મણુ શીખ્યો તો અમર મંત્ર,
સુવા વાઘ ઉપર જઈ કંઠિયો તંત્ર;
દુધવાટો કરીને ઉઠ્યો સંહધોર,
ખાઈ ગયોરે બ્રાહ્મણુને હરામખોર. તજ તજરેં ૨
- એક ઉંદરને અંધે આવ્યું શીત,
પાંખમાં ઘાલ્યો હશે કરીને પ્રીત;
હુંકે વળતાં આવી હુંશીઆરી કાંક,
પછે પંખીરાજ કેરી કાપી પાંખ. તજ તજરેં ૩
- એક કણબીએ આંગણે પાલ્યો કાગ,
રોજ રોજ સમાગમે બાંધ્યો રાગ;
એક દહાડી તે નુગરાને ફાંચ્યો લાગ,
આંખ્યો ફેાડીને ઉડી ગયોરે કાગ. તજ તજરેં ૪
- એક ગામમાં એવો બન્યોજ ખેલ,
પાયું સાંઢીયાને મણુ પાંચ તેલ;
કરવા લાગ્યોરે હરાઈનાં કામ,
થોડે થોડે ઉજડ કીધું એજ ગામ. તજ તજરેં ૫
- એક નારીયે પાળી બીલાડી પાસ,

દુધ પાય અને પોતે પીયે છાશ;
 જયો વનિતાયે પુત્ર કેસરીયો વર્ણ,
 મનીખાઈયે તો પુત્રનું કીધું મર્ણ. તજ તજરે૦ ૬
 ત્રીસવાર તપાસીને જોઈયે તાલ,
 ત્યારે હાથમાં આવે અમુલ્ય માલ;
 રૂપિરાજની રીનેથી રીજે રામ,
 નવ દુષ્ટનું લીજે પ્રભાતે નામ. તજ તજરે૦ ૭

(ધરમના કામમાં ઢીલ ન કરવા વિષે.)

કર કરરે મનવા તું ધરમ કાજ,
 કાલ કરવાનું હોય તે કરને આજ; કર૦ ટેક.
 વાયદે ચઢ્યે કુંકનાં વંઢ્યાં કામ,
 ધર્યાં મુકીને જાવું ધરાને ધામ;
 તેને માટે આવડલું શું લાવે તાન, કર૦ ૧
 શેખશક્તીના સરખા વિચાર છાંડ,
 પ્રભુ સનમુખ પગલાંરે ભરવા માંડ;
 દેવતાને દુર્લભ આ તો મનુષ્ય દેહ,
 તેં તો કાંઈ વિચાર કીધો ન તેહ. કર૦ ૨
 મળ્યો મુરખને મણિ અમુલ્ય મુલ્ય,
 ખાંધ્યો બકરીની કોટમાં પથરા તુલ્ય;
 એમ ઉત્તમ કૃણ અવતાર સાર,
 પણ પરીક્ષા વીના ગોથાં ખાય ગમાર. કર૦ ૩
 ગજરાજને ધોખીયે ખાંધ્યો ઘેર;
 પટ લાદવા માંડ્યા છે ખરની પેર;

એમ ઉચે કુળે વાળ્યો આડો આંક,
 નથી આમાં વિધાત્રાનો જરીયે વાંક. ૩૨૦ ૪

મળ્યું અમૃત તોય પીયે ન મુઠ,
 બાસતો મળે તોય ન પહેરે ભુઠ;
 એમ અમુલ્ય અવસર એળે જાય,
 સહુ સંત પ્રસિદ્ધ પુરણ ગાય. ૩૨૦ ૫

ઘાલ્યો મર્કટને ગળે મોતી હાર,
 તોડી નાંખીને નાઠો નગરની બહાર;
 એમ સંત સમાગમે લાળે અંધ,
 જમ બાંધી જશે જકડી બંધ. ૩૨૦ ૬

ચુપ રાખીને ચંડાળ ચેત ચેત,
 હરી સાથે કરી લેને હેત હેત;
 તારા કાળે રૂપિરાળે તોડ્યો તાર,
 ચારે વરણુ ભજન વિના છે ચમાર. ૩૨૦ ૭

(ભગવાનને પ્રસન્ન કરવાના સાધન વિષે.)

જપ જપરે મનવા અજપા જપ,
 બુઝે જપ થકી તારા પ્રણે તાપ, ૪૫૦ ટેક.

નવ આવે જીભડલીને જરીયે જોર,
 કામ ક્રોધ બળી જાય ચાવા ચોર;
 નવ જોઈએ બદામ કે સોના દામ,
 વળી અંતરમાં વરતે આરામ. ૪૫૦ ૧

રાખ હરતાં ને ફરતાં અખંડ તાર,
 સહેજે આવશે ભવદરિયાનો પાર;

રૂડી રાખ ચરીઆતો છે રશાણુ, માન્ય વેણુ નકે મળશે મરશાણુ.	જપ૦ ૨
જીવહિંસા કેફે વળી જીકી વાત, દાડ માંસ ચોરી ને છીનાળી સાત; તેને તજવા ઉપર તું તો રાખ તાન, ધાર ચારવાનાં હવે રાખી ધ્યાન.	જપ૦ ૩
પવિત્રાઈ પ્રથમ દયા દુજી વાત, ત્રીજો પોતપોતાનોરે ધર્મ તાત; ચોથી ભક્તિ છે નવધામાં ભેગ ચિત્ત, ખટ શાસ્ત્ર તણે સાર છે ખરીત.	જપ૦ ૪
અગીયાર સાધન કેફે એક અંગ, શિષ્ય શિષ્ય થઈ સતગુરુ; વિના દોઈ ન પાકે સંત, એમ ખીતામાં કહી ગયા કમળાકંત.	જપ૦ ૫
દુકી વાતમાં માન હજાર માલ, કરે આટલું તો હરી રીઝે હાલ; સાધનનું નથી કાંઈ કામ, આમાં લાખ સાધન કેરાં આવ્યાં નામ.	જપ૦ ૬
જેમ દરિયામાં નવસે નવાણું ગંગ, જેમ ચિંતામણી માંડી સર્વે નંગ; એમ ચાર અઢારલું તત્વ આજ, પરમારથ કહે પદ રૂપિરાજ.	જપ૦ ૭

(ભક્તિના મહિમા વિષે-ધનાશ્રી.)

ભક્તિ ભાળીને બહાલો મારો રીઝે છેરે બહેલો,
 નવ ગણે જોગી ભોગી વળી ગાંડો કે ઘેલોરે. ભ૦ ૧
 ધાવણાપણામાં ધ્રુવજીને મળિયા મોરારી,
 કુખજી કંઈપી કરી બહાલો પટરાણી પ્યારીરે. ભ૦ ૧
 કૌરવે કરેલાં કુર બહાલો જમીયા ન જાણી,
 વિદુરની ભાજી બહાલો મારો આરોગ્યા વખાણીરે. ભ૦ ૨
 ભલા ભલા જોગીડે પ્રભુજીનાં મુખડાં ન ભાળ્યાં,
 પાંડવોને ઘેર પ્રભુજીએ વાસીદાં વાળ્યાંરે. ભ૦ ૩
 ઉચા ઉચા આચારી કેરાં બહાલે પીધાં નહિરે પાણી,
 ખીચડલો ખાધો કરમાનો ચોડકાર આણીરે. ભ૦ ૪
 ભરવાડાં ભેળા બહાલો મારો રંગેથી રમીયા,
 કાંગુવા સુદામા કેરા બહાલો ઝડપીને જમીયારે. ભ૦ ૫
 સારી સારી સતિયે બહાલાજીનાં વારણાં ન લીધાં,
 દુષ્ટ કર્મવાળી ગુણકાને દર્શન દીધારે. ભ૦ ૬
 શવરીનાં ખોરાં સીનાપતિ જમીયારે જમી,
 રૂપિસજ કહે છે પ્રેમેથી રાચીરે. ભ૦ ૭

ભક્તિના ભોગી દુનિયામાં વીરલારે,
 દેખું તિલક ને માળા વાળા તણું લાખે ન લેખુંરે. ભ૦ ૮
 ધીરજ ધરશે કહો કુણુ જનકનારે જોવી,
 મહેલમાં લાગી લાલ્લ તોયે કયા મુણી કેવીરે. ભ૦ ૧
 સગાવશા શેઠે અતિથીની મરજી ના ઉથાપી,
 ખાંડણીયે ખાંડયું કેલેયાનું મસ્તક કાપીરે. ભ૦ ૨

રાજા રંતિદેવે અડતાળીશ ઉપોશણ કીધાં,
 અંત્યજને આખ્યાં જળ પાણુ પોતે ન પીધારે. ૭૦૩
 અમુરે અતીશે દુઃખ પ્રહસાદને દીધું;
 પાણુ ન વીસર્યા પ્રભુને તો કારજ સીધુરે. ૭૦૪
 સુદામાનાં છેયાં તણા ગયા ભુખે પગ ભાગી,
 શામળિયો સખા તોએ માયા સ્વપ્ને ન ભાગીરે. ૭૦૫
 વસીષ્ઠના સો પુત્ર વીધામીત્રેરે વીદાર્યા,
 કોધ નવ કર્યો અવગુણ ઉરમાં ન ધાર્યારે. ૭૦૬
 ભુપતિ બીલીક્ષણ રાક્ષસ ભેળારે રહીને,
 રૂપિરાજ કહે સ્વામી ભજ્યા દુઃખડાં સહીનેરે. ૭૦૭

ભક્તિ વીના તો સાધન એકે નહિરે સાચું,
 કરી વીના વ્યાધિ ન મટે પડે વૈદુરે કાચુરે; ૭૦૮ક.
 ત્રણે રૂપ માંહી તરૂતણી તપશ્યા તપાસો,
 સંસાર છુટે મળે નહિ વૈકુંઠ વાસોરે. ૭૦૧
 કતરાં કરોડો મધુગરી ઘરોઘર માગે,
 માન ગયું મટી તોય દુઃખ ભવનાં ન ભાગેરે. ૭૦૨
 જળ માંહી જીવે વારીચર હમેશાં વસીને;
 પવીત્રાઈ પાળી તોય પ્રભુ મળ્યા નહિ હસીનેરે. ૭૦૩
 ગુણકા ગાવા માંહી કુણ કાઢોરે ખામી,
 રાગડા કર્યાથી રીઝે નહિ સીતાનો સ્વામીરે. ૭૦૪
 ઉધે શીરે આખો દહાડો વાગોળ ગુલે,
 શમજી ન રીઝે એહવે તપે બ્રમણ્યામાં ભુલેરે. ૭૦૫
 નોળીકર્મ નીત્યે કરે રહે ઉઘાડેરે અંગ,

બ્રહ્મચારી ભલો બહેલ તોય રીઝે ન શ્રીરંગરે. ભ૦ ૬
વખાયો ભરીને કંઠીયો રાખેરે વેપારી,
રૂપિરાજ રીઝે નહિ તોય કુંજબીહારીરે. ભ૦ ૭

ભક્તિ વીના તો નર તારી કાયા છે નકામી,
અવર ઉપાયે રીઝે નહી અંતરજભીરે. ભક્તિ૦ ટેક.
હરી ને હરીજન સામાં ચરણાં ન ચાલ્યાં,
જાણીલ્યો મુળાહાંજેવાંએતો આડોનાં ફાલ્યાંરે. ભક્તિ૦ ૧
પેટમાં ન પહોંચી જ્યાં સુધી પ્રભુની પ્રસાદી,
રાખોડી સરીખાં રૂડાં રૂડાં લોજનીયાં રસાદીરે. ભક્તિ૦ ૨
દામોદરજીનું દીલકામાં ધર્યું નહીંરે ધ્યાન,
તેવા નર તણી છાતી જાણે પથરા સમાનરે. ભક્તિ૦ ૩
હાથ નવ જોડયા જ્યાં સુધી સીતારામ રહામા,
શખના સરીખા કર એ તો નક્કી છે નકામારે. ભક્તિ૦ ૪
જીભડી ન જપી જ્યાં સુધી પ્રભુજીનો જાપ,
મીંડકના જેવા માંનો કરો મુળમાંથી કાપરે. ભક્તિ૦ ૫
કુશજીનાં દરશન કરવાજેનાં લોચનીયાં ન લોભે,
એથી તો અંધાપો ભલો નામ મુરદાસ શોભેરે. ભક્તિ૦ ૬
કથા નવ સુણે કાન એતો રાફલકારે કહીયે,
રૂપીરાજ ભજન વીના શીદ રોઝડાંશાં રહીયેરે. ભક્તિ૦ ૭

(મુમુક્ષુને વિચારવા વિષે-રાગ કાફી હોરી.)

જાણી જાણી મેં તો જાણીરે,
આ તો દુનિયાં દીવાની. ટેક.

પંડીત કાજ વેરાળી પુરાણી,	આ તો ૦ ૧
કુંજ રાજ કુંજ રાણીરે.	
મુવા કેડે મનમાન્યા મોદક,	આ તો ૦ ૨
જીવતાં પાય ન પાણીરે.	
હોળી રમે ખુબ વાટેને ઘાટે,	આ તો ૦ ૩
વહુ બધે ગામે વખાણીરે.	
રામ લજે તેને નણીટીરે રગડે,	આ તો ૦ ૪
ઝગડો આરંભે જોડાણીરે.	
લાજ મર્યાદા તજ કરે લવારી,	આ તો ૦ ૫
વેવાણીની લલી વાણીરે.	
હરીગુણ ગાતાં કરે સહુ હરકેત,	આ તો ૦ ૬
ધંધો એ તો ધુળધાણીરે.	
શું સમજે રૂપિરાજની સમસ્યા,	આ તો ૦ ૭
પાપીકાં પામર પ્રાણીરે.	

(દુરિજનના અવગુણ વિશે.)

દુરિજનિયાં છોને દાઝેરે,	ટેક.
હું તો ન તણું હરીને.	
વણ વાંકે થયાં વેરીકાં વસમાં,	હું તો ૦ ૧
લવરી કરતાં ન લાજેરે.	
પોતા જોવાં એ તો બાણે છે પરને,	હું તો ૦ ૨
ગાલ કુલાવીને ગાનેરે.	
મુનિવ્રત લેધયે તો મુરખ ગણે છે,	

બોલાવા જઇયે તો બાઝેરે.	હું તો ૦ ૩
સાચનો મારગ સમણે ન જાણે,	હું તો ૦ ૪
બેઠેલાં જીકને ઓઝેરે.	હું તો ૦ ૫
શાણા થઇ વળી સમજાવવા આવે,	હું તો ૦ ૬
ભજન ભડાકેથી ભાજેરે.	હું તો ૦ ૭
નિર્લજ વાતમાં ધરપત નાવે,	હું તો ૦ ૮
લાજે છે સંત સમાજેરે.	હું તો ૦ ૯
રૂડું ઈચ્છું તોય કુડું ગણે છે,	હું તો ૦ ૧૦
દાવો બાંધ્યો રૂપિરાજેરે.	હું તો ૦ ૧૧

દુરિજનિયાં	દુઃખદાધરે,	
પ્રભુ ભજતાં	પંજેજે.	ટેક.
પ્રહેલાદજીને ખરાખર પુણ્યા,		
નથી એ આજ નવાધરે.	પ્રભુ ૦ ૧	
પાંડવને પરિપુરાણ પુણ્યા,		
પાપી હતો પિત્રાધરે.	પ્રભુ ૦ ૨	
ભુપ વિલીપણને લાઈજો પુણ્યો,		
કજ્યા દલાલા કસાધરે.	પ્રભુ ૦ ૩	
નાત બહાર મેહેલ્યા નરસીમેહેતાને,		
એવી નાગરની ઉધાધરે.	પ્રભુ ૦ ૪	
કપટી કઠોર રાણાજીયે કીધાં,		
મહા દુઃખીયાં મિરાંબાધરે.	પ્રભુ ૦ ૫	
કુંજરને પગે બાંધ્યા કબીરને,		
રામ ભજયાની દવાધરે.	પ્રભુ ૦ ૬	

દુરિજનથી રૂપિરાજને દાવો,
આવો અધરમી ઉભારે.

પ્રભુ ૭

દુરીજનીયાં જામ મારેરે,
હરીજન રાખોને હીંમત.
ધીરીયે તો ધુળધાણી કરી દે,
વીકુલ ભજતાં વારેરે.
પાપી પોતાના પાપેરે બળશે,
અંતે હરામી તો હારેરે.
પીતાનું વેણ પ્રહલાદે ન પાળ્યું,
બહાલીડો આવીયા બહારેરે.
માતાનું વાયક ભરતે ન માન્યું,
જાણપણું હતું જ્યારેરે.
સાચાનાં મુળ ઉડાં છેરે સંતો,
ત્રીકમ રીઝશે ત્યારેરે.
જીઠનું ઠામ તો તરત જાણાશે,
ચાવું થશે દીન ચારેરે.
રામ રીઝે રૂપિરાજને વચને,
બળ જન તો બળે ખારેરે.

ટેક.

હરીજન ૧

હરીજન ૨

હરીજન ૩

હરીજન ૪

હરીજન ૫

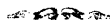
હરીજન ૬

હરીજન ૭

(રામ ગરબી.)

ઓધા આવડલાં કુડ નતાં જાણ્યારે, છેતર્યો છોગાળે;
માવે મથુરામાં જઈ સુખ માણ્યારે. છેતર્યો ૧
જતે કીધાતા વાયદા જીઠારે. છેતર્યો

હવે કેમ આવે પ્રભુ પડયા ભુઠારે.	છેતર્યાં ૦ ૨
ત્યાંની ભામનીયે લાલને ભરમાવ્યારે.	છેતર્યાં ૦
એજ કારણથી નાથજી નાવ્યારે.	છેતર્યાં ૦ ૩
ખાવા પીવાનું મળ્યું ખાતેરે.	છેતર્યાં ૦
છાશ લેશ મટી ત્યાં રહ્યા નીરાંતેરે.	છેતર્યાં ૦ ૪
નાથ કેમ થયા આવડા નમેરારે,	છેતર્યાં ૦
ભુમ કેમ કરી સુણે થયા બહેરારે.	છેતર્યાં ૦ ૫
હીરાવેદ હતા હતી દયા હૈયેરે,	છેતર્યાં ૦
કરી નાંખ્યાં કઠોર ત્યાંને હૈયેરે.	છેતર્યાં ૦ ૬
પ્રપંચી નારે આખ્યો પહાણો,	છેતર્યાં ૦
દાસ દુર્લભનો વાદ્યમો રીસાણોરે.	છેતર્યાં ૦ ૭

સખી દુઃખકલામાં ગયાં દુહીરે, કાનજી કેમ નાવે;	
ભાળી કુખજને ભાન ગયા ભુહીરે, અહીં હવે શીદ આવે. ૧	
નથી જાતું કપટ કાંઈ કળ્યુંરે,	કાનજી ૦
મામો માર્યાને રાજ બધું મળીયુંરે.	અહીં ૦ ૨
સખી ભાળીયે તો ભવ દુઃખ ભાળેરે,	કાનજી ૦
હવે લાકડીને કાંબળાથી લાળેરે.	અહીં ૦ ૩
આડે પહોર જાય આપણી ઉદાસીરે,	કાનજી ૦
આપણુ ગંદુડાં ગામડાનાં વાસીરે.	અહીં ૦ ૪
શાથી રૂડું લાગ્યું મથુરામાં રહેવુંરે,	કાનજી ૦
સખી શહેરના સુખમાં શું કહેવુંરે.	અહીં ૦ ૫
શામ એટલામાં શું થયા શહેરીરે,	કાનજી ૦
ગરજ મટીને વેદ થયો વેરીરે.	અહીં ૦ ૬

દાસ દુર્લ્લભના બહાલે મહેલ્યાં વહેતારે,
સખી શરમ આવે છાપરામાં રહેતારે.

કાનજી
અહીં ૭

એવી રીતે વીણા બોલી રહી બીજરે, ગોપીયો ગુણ લ્યોને.
તરત બોલી કચકાકીમાં ત્રીજરે, ગોપીયો ૧
થોગ થોડો થયો તે ઠીક જાણેરે. ગોપીયો
નકર મારત કપાળમાં પહાણેરે, ગોપીયો ૨
બળીરાયે બધી મેદની દીધીરે, ગોપીયો
પછે તાણી બાંધીને લાજ લીધીરે, ગોપીયો ૩
એવી રાખજો પતીજ એની પાકીરે, ગોપીયો
રહું આપણને બાંધવાનું બાકીરે. ગોપીયો ૪
આવી સુખનણા કુળનેઈ ઉચુરે, ગોપીયો
કાન કાપીયો ને નાક કરું બુચુરે. ગોપીયો ૫
હજી આપણું તે નાક મહેલું આપુરે, ગોપીયો
આવા દાખકા તે ફેલકાક દાખુરે, ગોપીયો ૬
દાસ દુર્લ્લભને નાથ દગાવણેરે. ગોપીયો
એ તે કપટી જનમનો કાળેરે, ગોપીયો ૭

ઓધા હાડીયા ઉડાડી અંમે થાક્યારે, કાળજની કુણ જાણે;
પંથ ન્યાળી ન્યાળીને નેણ પાક્યારે, કાળજની ૧
ઓધા રોઈ રોઈ આંધળાં થઈશુરે, કાળજની
કુણ દોરશે ને દુઃખ તેને કહીશુરે, કાળજની ૨
ચિત્ત ચોરીને નંદલાલ નાકારે, કાળજની
આવા નતા જાણ્યા કાળજના કાકારે, કાળજની ૩

છાંચ કુવા તણી કુવામાં સમાણીરે,	કાળજની૦
ફીયા જન્મ તણી ઉઘડી કમાણીરે,	કાળજની૦ ૪
ખાલી જમનાનો ઘાટ ધાય ખાવારે,	કાળજની૦
એસે ગભસૂડાં લાગીયે શું ગાવારે,	કાળજની૦ ૫
ગતી ઘાયલની ઘાયલને સુજેરે,	કાળજની૦
બીજું અજાણ્યું તે કેમ કરી છુએરે,	કાળજની૦ ૬
ખોળા પાથરીયે લાંચ ખુબ ખાઓરે,	કાળજની૦
દાસ દુલ્હાલના બહાલમાનો લાવોરે,	કાળજની૦ ૭

બદરીપતિ નાથને કર બેલી,
 મરી જવું છે મીલકત મહેલી;
 બદરીપતિ નાથને કર બેલી.
 કેના દીકરા ને કેની દારા,
 સગા અતે તો સરજનહારા.
 એક આડે જોડી મેં તો અંગી,
 પણ રહીને ઉડી ગયાં પંગી,
 એક પર્વ ઉપર મળ્યા પંથી,
 ઘડી રહીને જુદાં પડ્યાં અંથી.
 સુતનું આવ્યું વંદ્યાને સપનું,
 કહો એ સુખ ક્યાં લગી જપનું.
 એક સાપે ઉદરદાને સાહો,
 એના પ્રાણનો ક્યાં સુધી પાયો.
 રૂડો રાગ શરીર રૂપાણું,
 એ તો વીજળીનું અજવાણું.

ટેક.

બદરી૦ ૧

બદરી૦ ૨

બદરી૦ ૩

બદરી૦ ૪

બદરી૦ ૫

બદરી૦ ૬

રૂપિરાજ કે' વાદ્યમ રટવા,
માંડય જનમ મરણ દુઃખ મટવા.

ખદરી૦ ૭

ખદરીપતિ નાથનું લેને જહાનું,
ચોરાશીમાં પડે નહિ પાનું;
કંઈક ભવમાં વિકટ દુઃખ વેઠયાં,
પણ ભગવત ચરણ ન ભેટયાં.
તેં તો બળદ થઈ ગાડી તાણી,
ઘાંચીને ઘેર ખેંચતો ઘાણી.
ભમતો વન હરણના ભવમાં,
દાઝ્યો કંઈક વખત તું તો દવમાં.
કંઈકવાર તરૂ થઈ કંપ્યો,
જીવડા તું તો કયાંહિ ન જાંપ્યો.
ખરને ભવે શોધતો ખાંચો,
તોય કાગડા ચોહોડતા ચાંચો.
ફર્યો સાપ થઈ ઘેર ફાંસુ,
તારાં કયાંય મટયાં નથી આંસુ.
ભુંડા અંતરમાં ઘાટ ઉઠયા,
રૂપિરાજ કે' રામજી રૂઠયા.

ખદરી૦ ટેક.]

ખદરી૦ ૧

ખદરી૦ ૨

ખદરી૦ ૩

ખદરી૦ ૪

ખદરી૦ ૫

ખદરી૦ ૬

ખદરી૦ ૭

ખદરીપતિ નાથની બહીકે રાખો,
ચિત્તમાંહિ પ્રભુરસ ચાખો.
જેના હુકમથી વાયરો હાલે,
મરબદ મુકી નવ મહાલે.

ખદરી૦ ટેક.

ખદરી૦ ૧

જેના હરથી અચળ રહ્યા હરીયા,	ખદરી૦ ૨
સાતે સમજીને ઠેકાણે ઠરિયા.	
જેના લય થકી સુરજ બાસે,	ખદરી૦ ૩
પ્રભુ ઈચ્છાએ તેજ પ્રકાશે.	
જેના હુકમથી સરજાય સૃષ્ટિ,	ખદરી૦ ૪
જેની ઈચ્છાથી વરસે છે વૃષ્ટિ.	
ધર્મરાજ જેની બહીક ધારે,	ખદરી૦ ૫
ઈનસાફ તો અદલ ઉતારે.	
હર હુકમથી સૃષ્ટિ હરે છે,	ખદરી૦ ૬
ધરણીધર ધીરજ ધરે છે.	
રૂપિરાજ વચન દીલ રોપે,	ખદરી૦ ૭
એ તો ચાંદ ભુવનમાંહી ઓપે.	

ખદરીપતિ નામ બોલે તો ખસે,	ખદરી૦ ટેક.
માંઘું સોનાના મેરૂથી મસ છે.	
પ્રભુ લોકમાં નહિ નામ તોલે,	ખદરી૦ ૧
ઉપનીપદ આવન બોલે.	
કામધેનું દુઝાણું કહીયે,	ખદરી૦ ૨
હરી નામ એહેવું ધર હૈયે.	
લાલ ચિંતામણી થકી લાધે,	ખદરી૦ ૩
એવું કામ સરે નામ આરાધે.	
જેવી કદપ તરૂતણી છાયા,	ખદરી૦ ૪
વેદે નામના ગુણ ખતાયા.	
નથી વધાર્થ નામની નહાની,	

ગાય કોટી કવી અને જ્ઞાની. બદરી૦ ૫
 નામનું નથી બેસતું નાણું,
 તને નહિ મળેરે આણું યાણું. બદરી૦ ૬
 રૂપિરાજ કે' નાથજી રીઝે,
 લાજ મહેલી હરી નામ લીજે. બદરી૦ ૭

(મનના રૂસણા વિષે-રાગ ધોળ.)

નરતન નગરીમાં મનભાઈ રીસાઈને બેઠા,
 મોટે માનેથી મનાવું; હો લાડણા,
 આ શી આડાઈરે તારી મનડારે મારા. ૧
 રામ ચરિત્ર કહો તો રમકડાં આપું,
 બે ગણાં બાળ્યો મંડાવું; હો લાડણાં ૨
 તપશા નગરીના કહો તો કંદોઈ તેડાવું,
 પ્રેમનાં પકવાન પડાવું; હો લાડણાં ૩
 થીરતા નગરીના કહો તો થાળ મંગાવું,
 ભાવતાં ભોજનીયાં પિરસાવું; હો લાડણાં ૪
 ધીરજ નગરીનાં કહો તો ધોતિયાં મંગાવું,
 સમજણનો જામો શીવડાવું; હો લાડણાં ૫
 મોહ વેચીરે કહે તો મોળીયાં મંગાવું,
 સુધર્મનાં છોગલાં સોહાવું; હો લાડણાં ૬
 કોમળતા કેરં કહો તો કુંડળ કરાવું,
 જીજ્ઞાની ચુનીયો જડાવું; હો લાડણાં ૭
 ઉચી સંગતની કહો તો ઉતરી કરાવું,
 પુન્યનો દુપીયો પહેરાવું; હો લાડણાં ૮

- મરજાદા કેરી કહો તો માળા પહેરાવું,
 મોક્ષનો હીરલો મઢાવું; હો લાડણ્યાં ૯
 બ્યાશીમી ભક્તિ કેરા બાળુ બનાવું,
 રટણાના રેશમે ગંઠાવું; હો લાડણ્યાં ૧૦
 પવિત્રાઈ કેરી કહો તો પુંચીયો પહેરાવું,
 બુદ્ધિના વેઢ બનાવું; હો લાડણ્યાં ૧૧
 કપટ વેચીને કહો તો કંદોરો મંગાવું,
 ચૈતનનાં મહોરાં ચીતરાવું; હો લાડણ્યાં ૧૨
 ત્યાગ કનકના કહો તો તોડા કરાવું,
 અશોકનાં અંગુઠીયાં ઘડાવું; હો લાડણ્યાં ૧૩
 શાન્તિ બનાતી કહો તો મોજડી શીવડાવું,
 ભલપણુને તારે ભરાવું; હો લાડણ્યાં ૧૪
 જ્ઞાન સ્વરૂપી કહો તો ઘોડીલો મંગાવું,
 કરણાના ચોકમાં કુદાવું; હો લાડણ્યાં ૧૫
 ધ્યાન સ્વરૂપી કહો તો છત્રી ધરાવું,
 વિવેકને મોતીએ વધાવું; હો લાડણ્યાં ૧૬
 સતસંગ સોનાનો કહો તો તકીયો ભરાવું,
 નિશ્ચેની ગાદીયો નંખાવું; હો લાડણ્યાં ૧૭
 નહાપદ દેશેથી કહો તો હાથીડા મંગાવું,
 સુક્રિનો હોદ્દો સુકાવું; હો લાડણ્યાં ૧૮
 બાવન બળરે કહો તો કુલેકું ફેરવું,
 અનહદનાં વાળ વગડાવું; હો લાડણ્યાં ૧૯
 સુરતા નગરીની કહો તો સખીયો તેડાવું,
 સમીનીનાં ગાણાં ગવરાવું; હો લાડણ્યાં ૨૦

અધર્મ દાડની આતસખાજી ઉડાડું,
 નીતિની નાયકા નચાવું; હો લાડણી ૦ ૨૧
 ચારે વેદોની રૂડી ચોરી રચાવું,
 નીવરતી નારી પરણાવું; હો લાડણી ૦ ૨૨
 બહોતેર બેઠકનો કહો તો બંગલો બનાવું,
 સુરજની સાથે સુંપાવું; હો લાડણી ૦ ૨૩
 છએ દોષોની કહો તો ગાદી સુંપાવું,
 અઢારે દફતર અપાવું; હો લાડણી ૦ ૨૪
 વિચાર વાડીમાં શીળતા પાણી છંટાવું,
 યોગનાં ઝાડવાં રોપાવું; હો લાડણી ૦ ૨૫
 જેમ જેમ મનાવું તેમ તેમ જોરે પડે છે,
 ફંદીને ઉલુકારીયું ફાવ્યું; હો લાડણી ૦ ૨૬
 મનો ઉસ્તાદ દાસ દુર્લભને મળીયો,
 સતગુરુએ સાનમાં સમજાવ્યું; હો લાડણી ૦ ૨૭

(રાગ ગરબી—મોક્ષ વિષે.)

સર્વે સગાં બદરીપતિને સંભારોરે,
 જેને નામે સફળ થશે જન્મારોરે;
 પુત્ર નામે ઉધર્યો અજમેળ પાપીરે,
 અરધે નામે ગુણિકાને મુક્તિ આપીરે. ૧
 પ્રભુજના નામ વડે તર્યા પહાણુરે,
 બહાલીડાનાં વેદ કરે છે વખાણુરે;
 એવો મહિમા નામ તણા છે અપારરે,
 સમજી લેજો સર્વે સાધનનો સારરે. ૨

ગોવિંદજીએ કહી છે ગરૂડને વાણીરે,
 સુવા કેડે રૂવે જે રાગડા તાણીરે;
 છાતી કુટે મસ્તક લઇ પહાણીરે,
 જનારાનાં પુરણ શત્રુ એ જાણીરે. ૩
 લેંટ પડે ને આંખે આવે આંસુરે,
 ફંદ કરીને સુવાને રગડે ફાંસુરે;
 મરનારાને પરલોક માંહે દુઃખ થાયરે,
 વૈતરણીમાં જમડા તાણી જાયરે. ૪
 સગાં સંબંધી સ્વારથ સાડ રૂવેરે,
 જનારાનું સંકટ કોઇ ન જાણેરે;
 મરનારાના કેડે જે રોવાણું થાયરે,
 લેંટ લાજના પડીયા ભરી જમ પાયરે. ૫
 એવું સમજી રાગ તાણી નવ રોવુંરે,
 પ્રભુજીના ચરણોમાં ચિતડું પ્રોવુંરે;
 હરીનું ગમતું ધારી ધીરજ ધરો હૈયેરે,
 કુદુંબ મળીને કૃષ્ણનાં કીર્તન કહીયેરે. ૬
 એથી થાશે મરનારાનો ઉદ્ધારરે,
 ધરીને નાવે આ ભવમાં અવતારરે;
 દુરિજન નિંદ્યા કરશે તો કરવા દેઇશુંરે,
 લક્ષ્મીવરનું નામ અહોનિશ લેઇશુંરે. ૭
 ઉછીનું નાણું રાજ થઇ પાછું આપોરે,
 મરનારાને પરલોકે શીદને સંતાપોરે;
 પંથી મળિયા પરબ ઉપર પીવા પાણીરે,
 એક ઘડીમાં પ્રિતની રીત વેરાણીરે. ૮

પંખીકાનું ટોળું એકું તરૂં ઢાળેરે,
 પલક રહીને ચાલ્યાં પોતાને માળેરે;
 સ્વમા કેરા પુત્રની જુઠી સગાઈરે,
 મૃગજળ જેવી આ જગની મિત્રાઈરે. ૯
 એવું સમજી અંતરે શોક ન આણેરે,
 બાળજરની માયા મિથ્યા જાણેરે;
 સગાં સંબંધી લેગાં સંસ્કારીરે,
 મિથ્યા માયા કુણુ પુરૂષ કુણુ નારીરે. ૧૦
 જુઠા જગની સગાઈ તે પણુ જુઠીરે,
 અમર કુણુ છે જાણું પલકમાં ઉઠીરે;
 શામળીયાનું સગપણુ જગમાં સાચુરે,
 કોડ વશા છે કાયાનું કાચુરે. ૧૧
 સમજી એવું સીતાપતીનું દયો શરણુરે,
 જેથી મટે મહા દુઃખ જનમ ને સરણુરે;
 શરણુગતના બેલી છે શામ સુજાણુરે,
 કલેશ હરે ને તરત કરે કલ્યાણુરે. ૧૨
 નમો દયાળુ દેવ કલ્યાણુના દા રે,
 પિતા પ્રભુજી મોહન માતાને જ્ઞાતારે;
 નગદ નાણું નારાયણુ છો અમાફરે,
 વિશ્વ સમરંધી નામ ઉપર લેઈ વાફરે. ૧૩
 અંત સમેના બદરીપતી છો બેલીરે,
 બિરદ વિચારી મોહન દેશો માં મહેલીરે;
 ઝુંડે પ્રલ્યા કુંજરરાયને જ્યારેરે,
 અરજ સુણીને ચઢિયા ચતુરભુજ બહારેરે. ૧૪

સુધન્વાની તેલ કઢા કરી ઘઢીરે,
 વૈશ્ણવ માટે દાનવ નાંખ્યા વાઢીરે;
 મચ્છાડૂપે નાગનાં નેતરાં કીધારે,
 સાગર મથીયો વેદનાં કારજ સીધારે. ૧૫
 વરાહડૂપે ધારી કાટમાં ધરણીરે,
 અસુર માર્યો ઈશ્વર અદભુત કરણીરે. ૧૬
 નરસિંહ ડૂપે સાધુ તણી કીધી સહાયરે,
 વામન ડૂપે બાંધ્યો પ્રભુ બળિરાયરે;
 ક્ષત્રિ હણિયા ફરશી લઇને હાથેરે,
 સીતાપતિયે વાંદર લીધા સાથેરે. ૧૭
 પથરા તાર્યા બાંધી સાગરની પાજરે,
 રાવણ મારી દીધું વિલિખણને રાજરે;
 અબળાડૂપે દેવાને અમૃત આપ્યુંરે,
 કપટી દાનવે રાહુનું મસ્તક કાપ્યુંરે, ૧૮
 વૈદ થઇને આયુર્વેદ વિસ્તાર્યોરે,
 કશ્મ સ્વડૂપે અવનીનો ભાર ઉતાર્યોરે;
 ઉદ્ધવ અર્જુન પ્રત્યે પ્રકાશ્યું જ્ઞાનરે,
 જેથી મટે મોહ મમત અભિમાનરે. ૧૯
 કપિડૂપે માતાનું અજ્ઞાન કાપ્યુંરે,
 પૃથુ સ્વડૂપે ધર્મનું થાપન થાપ્યુંરે;
 દત્તગુડૂજી જદુરાયને જ્ઞાન દીધુંરે,
 હંસ થઇને પાણી તજી પય પીધુંરે. ૨૦
 હયગ્રીવ ડૂપે દૈત્ય હણ્યો દીનાનાથેરે,
 સનકાદિક તો ચારે ફરે છે સાથેરે;

બ્રહ્મચારીનો વેશ ધર્મો ભગવાનરે,
 નારદ રૂપે વેદાંતનું વાળ્યું વાનરે. ૨૧
 વેદની શાખા વ્યાસ રૂપે વિસ્તારીરે,
 પરમહંસની દ્રઢતા ઋષભદેવ ધારીરે;
 બુદ્ધ સરૂપે અસુરોનું પરાક્રમ બાળ્યુંરે,
 જગન સરૂપે પુત્ર પ્રભાણે જગ પાળ્યુંરે. ૨૨
 નરનારાયણ રૂપ ધર્મું બહુ નામીરે,
 તપશા કરવા બેઠા ત્રિલોકના સ્વામીરે;
 ઉદ્ધ અહાર ને સ્ત્રી એ ત્રણનો અભાવરે,
 સ્વામી એવો રાખો છો સહેજ સ્વભાવરે. ૨૩
 કળિજીગ અંતે કલંકી થશે સુખકારીરે,
 શુરવીપ્રતા શત્રુને દેશે સંહારીરે;
 જ્યારે જ્યારે અધર્મનું બળ ભમેરે,
 પાપીહાંનો પંથ પાધરો વામેરે. ૨૪
 ત્યારે ત્યારે આપ ધરો છો અવતારરે,
 અધર્મ ઘણી સુધર્મ થાપો છો સારરે;
 વારી ભઉરે વહાલા વૈકુંઠ વાસીરે,
 નમો નમોજી અલખ પુરૂષ અવિનાશીરે. ૨૫

નમો નમોજી હરિજનના હિતકારીરે,

નમો નમોજી અવતારના અવતારીરે;

નં ભુધર બ્રહ્મણ્ય દેવરે, નં સુરવર સુનીવર સેવ્યરે.

નં વિશ્વંશર વિશ્વેશરે, નં શારંગપ્રાણી સુરેશરે;

નં સદ્ગુણના પ્રભુ સિંધુરે, નં દામોદર દીનબંધુરે.

નં પતિતપાવનકારીરે, નં ગોવિંદ ગિરિવરધારીરે;

ન૦ અનંત લોચન ઈશરે, ન૦ જગજીવન જગદીશરે. ૨૮
 ન૦ અખિલ જગ આધારરે, ન૦ કોટિલુવન કરનારરે;
 ન૦ સતચિત આનંદરૂપરે, ન૦ લુધર ભક્તાના લુપરે. ૨૯
 ન૦ વિશ્વથી વેગળો વાસરે, ન૦ પ્રેમીજનને છો પાસરે;
 ન૦ પરબ્રહ્મ અક્ષર પારરે, ન૦ ભાવનથી છો બહારરે. ૩૦
 બળવંત બેલી છો બાપરે, ન૦ ટાળી દો ભવના તાપરે;
 ન૦ અદારમાં છો અગમ્યરે, ન૦ સંત પ્રસંગે સુગમ્યરે. ૩૧
 ન૦ દુરિજનથી છો દુરરે, ન૦ ઝીણામાં ઝીણા જરૂરરે;
 ન૦ મેરૂ થકી પણ મોટારે, ન૦ બળને તો લાગો છો ખોટારે. ૩૨
 ન૦ ઈશ્વર અંતરભરીરે, ન૦ શેષ મહેશના સ્વામીરે;
 ન૦ અવગુણ કોટી અમારારે, ન૦ સદ્ગુણ સર્વે તમારારે. ૩૩-
 ન૦ નાથ નિરંજન નિત્યેરે, ન૦ પરબો છો અંતરની પ્રીતરે;
 ન૦ વડાઈ આપની વિચારોરે, ન૦ ત્રિકમ ભવજળ તારોરે. ૩૪
 ન૦ પુરણ કીધી ચોપાઇરે જે કો (આ પદ) ગાશેરે,
 મહુ રામાનંદનો પ્રસન્ન થાશેરે.

(જ્ઞાનીને શુદ્ધ કરવા પણ માયાનો ડાળ દેખીને રીઝવું નહિ
 તે વિષે-રાગ ધોળ.)

વીરા વસ્તુ વિચારીને વહોરિયે,
 પરિણામે પરમ સુખ થાય;
 રૂપે નવ રીઝીયે.
 સાવધાન થઈ ગુણ શોધીયે,
 જેથી પોતાનો અવગુણ જાય.
 ઈશ્વરણાં કેસર જેવાં ચોપતાં,

રૂપે ૧

ચાખી જોતાં તો વિષ જોવી ચીજ;	૩૫૦
ધોળિ ધરતી જોઈ ધોરિ જોતર્યા,	
વાળ્યા કેડે બોવાણું છે બીજ.	૩૫૦ ૨
દેખ્યું દુધ આકડિયાનું ઉજળું,	
પીતાં વાંત છુટી ગયા પ્રાણ;	૩૫૦
શીળી છાયા જોઈ કયો સાથરો,	
મેણે ચઢિયો ને મળિયું મસાણ.	૩૫૦ ૩
ઘણી મહેનતે ઉલેરી ઘોડલી,	
જાણી પંચકલ્યાણીની જોડ;	૩૫૦
પરદેશી મળ્યો કોઈ પારણું,	
ખોળિ દેખાડી ચોરાશી ખોડ.	૩૫૦ ૪
જાણ્યું સોનાની લીધી છે સાંકળી,	
આથી સરશે કાંડે માંડે અર્થ;	૩૫૦
જીવ જોવી જતન કરી જાળવી,	
તાવિ જોતાં પિતળ થયું તર્ત.	૩૫૦ ૫
અજાણ્યાં પંખી જઈ જોડાં આકડે,	
કેરીયો જોઈ વશિયાં વાસ;	૩૫૦
ચાર પખવાડિયે ભરી ચાંચડિ,	
તુર દેખીને પામીયાં ત્રાસ.	૩૫૦ ૬
ખપ હોય તો વિવેકથી ખોળીરે,	
પછી ગુરૂ વચનામૃત પીજે;	૩૫૦
વીરા લ્યુંરે વિવેકનાં વારણાં,	
રૂપીરાજ કે' રામજી રીઝે.	૩૫૦ ૭

ડોળ દેખી વડાઈ ન દાખીયે,
 ગુણુ જોતાં પડી જાય ગમ;
 ભુલાશે નહિ ભરમથી.
 કેંક દુંગી કરે ધ્યાન ધુતવા,
 શીળ સંતોષતા લેઈ સમ. ભુલાશે૦ ૧
 હંસ જાણી પુજ કરી હેતમાં,
 મહેલી આગળ મોતીની માળા;
 ધ્યાન મધ્યે માછલડીની ધાંખના,
 ચટ વરતાણા અગલાના ચાળા. ભુલાશે૦ ૨
 જળ જાણ્યું ગંગાજના ઘાટનું,
 શીશી પીધી કરીને સ્નેહ;
 એક પળમાં પડી ગયું પારખું,
 દાઝ ચડિયો અગડીયો છે દેહ. ભુલાશે૦ ૩
 લોંડીપીંપરમાં લગી લોંડીયો,
 ઝીણી નજરે જુવે તો જાણાય;
 પેટ ચઢશે રગડશે એ રોગીને,
 ખોળી જોયા વિના શીદ ખાય. ભુલાશે૦ ૪
 સારી સાકર જાણીને સંઘરી,
 દીલ હરખ્યું ને ડોલાવી ડોક;
 ફાકી જોતાં ફટકડીનો ફાકડો,
 લાગી વડવી નેહસિયા છે લોક. ભુલાશે૦ ૫
 હીરો જાણી જતન કર્યું હેતમાં,
 બહુ શોભીતો બીલોરી ખડાણો;
 ઝવેરી ઘેર લઈ ગયા જ્યાહરે,

વાલ ત્રાંખાને મુલે વેચાણો.	ભુલારો ૦ ૬
ત્રણ વાર તપાસીયે તોલડી,	
ત્યારે નક્કી નિરાંતજ થાય;	ભુલારો ૦
ફેટે વચન ફિરાજનાં,	
તેને મળશે ત્રિભોવનરાય.	ભુલારો ૦ ૭

(કપટીના ગુરૂને ઓળખવા વિષે.)

કણ ચરવા ટોળે મળ્યાં કોગલાં,	
ઝટ નાખી છે ઉપર જાળ;	
અધરમીનો આશરો.	
ઉડે તોય ઉડાય ન આપેથી,	
પાણી પહેલી ન બંધાય પાળ.	અધ ૦ ૧
દુંગાનું વહાણ દરિયાને કાંઠે.	
ભાવ દેખાડી ભલપણ ભાળે;	અધ ૦
વચ્ચે લેઈ જઈ થોભાડે વહાણને,	
હુંટી લેઈને દરિયામાં નાળે.	અધ ૦ ૨
પશુઘાતીયે બોકડા પાળિયા,	
સારા સાચવીયા ભાવસોત;	અધ ૦
રાંચેડું ધારી બોકડાં રીઝીયાં,	
ઈંદને દિને મળિયું છે મહોત.	અધ ૦ ૩
ફાંશિયા તાણું મંદર કુટડું,	
સારી રીતે કર્યો સત્કાર;	અધ ૦
શ્રેમ દેખાડી ભોજન પીરસ્યાં.	
માંહી ખવરાવ્યો શ્રેમલખાર.	અધ ૦ ૪

વીણાજંતર લેઇ વન પારધી,	અધ૦
રૂડી રીતે આલાખ્યો છે રાગ;	
મોહ પામીને આવીયાં મૃગલાં,	અધ૦ ૫
તીખે બાણે થયાં તન ત્યાગ.	
પહેર્યું કેદાર કંકણ કોટયમાં,	અધ૦
મનીબાધને મળિયું છે માન;	
લક્ષ્મી દઇ ઉદર ભોળવ્યા,	અધ૦ ૬
દેવા માંડયાં છે મહોતનાં દાન.	
લકૃ પંડિત બાવાને લેખમાં,	અધ૦
કહેક બાંધી ફરે કળિકાળ;	
રૂપિરાજ કે' વંચશે વિરલા,	અધ૦ ૭
જેને જાળવશે જગપાળ૦	

સતગુરુને ઓળખવા વિશે.

(સતગુરુને ઓળખવા વિશે.)

નવ જાય ઝળકડીથી જામની,	
રવિ પ્રગટે રહે નહિ રાત;	
ગુરુ એવા ગોતીયે.	
બોધ સુણતાં કરમ બળે બાપડાં,	ગુરુ ૧
ઝટ બોવાય જીવની જાત;	
પણ એકમાં પારસ પરસતાં,	ગુરુ ૨
હથિયારનું થઇ જાય હેમ;	
માયા પડદો મટાડીને મેળવે,	
કમળાપતિ કુશળબેમ.	ગુરુ ૨
એક અગરથાંદનનેરે આશરે,	

તરૂ થઈ જાય ચંદન તુલ્ય;	ગુરૂં
એમ સતગુરૂ શરણેથી સહેજમાં,	
ભવ સંભવની ટળે ભુલ્ય.	ગુરૂં ૩
આવી પાંખો ધ્વિજ લાગી ઉડવા,	
સાચો મળીયો છે ભમરીનો સંગ;	ગુરૂં
બ્રહ્મમંત્રે કરી પરિબ્રહ્મને,	
ઓળખાવીને આપે ઉમંગ.	ગુરૂં ૪
મણિદીપ મંદિર માંહી મેલીયો,	
બારે માસમાં કદી ન છુટાય;	ગુરૂં
દીવમાં થાય જ્ઞાનનો દીવડો,	
માયા અંધારૂં જોતામાં જાય.	ગુરૂં ૫
એકવાર અમૃત ગળે ઉતરે,	
મરવાની મટી જાય બીક;	ગુરૂં
કાળ મર્મ હવે મને શું કરે,	
મારો નાથ ફરે જે નજીક.	ગુરૂં ૬
ચઢે બ્રહ્મ ખુમારીની ભાવના,	
ટળે લોકડીયા તણી લાજ;	ગુરૂં
દુર માયાનું મંડળ દેખીયે,	
ફેરે વાસ કરે રૂપિરાજ.	ગુરૂં ૭

(રાગ કાશી-ગુમસ્તુને જોધ વિષે.)

ભજન કરે ધીરજ ધારીરે, ભજન કરે. ટેક.
 ધીરજ ધરી પ્રહલાદ પ્રથમથી,
 પ્રભુજીયે ચિંતા કરી પરીરે; ભજન કરે. ભજન૦ ૧

ધીરજ ધરી ભુપાળ બીભિષણ,
 રઘુવર જઈ લીલા લહેર કરીરે; ભજન કર. ભજન૦ ૨
 ધીરજ ધરી રાજ ધ્રુપદની દીકરી,
 અમુરોના હાથ થકી ઉગરીરે; ભજન કર. ભજન૦ ૩
 ધીરજ ધરી હરિશ્ચંદ્ર ધરાપતિ,
 ફરીને ઠામે રહ્યાજ કરીરે; ભજન કર. ભજન૦ ૪
 ધીરજ ધરી પૃથ્વીપતી પાંડવ,
 ભંડાર મુખના લીધાજ ભરીરે; ભજન કર. ભજન૦ ૫
 ધીરજ ધરી વળી વીર મુદામે,
 હાથમાં આગ્યો હીરો હરીજ હરીરે; ભજન કર. ભજન૦ ૬
 ધીરજે રીઝે રૂપિરાજ રઘુવર,
 ધીરજ ધરી તો તરી શવરીરે; ભજન કર. ભજન૦ ૭

ભજન કર સતગુરને શરણેરે, ભજન કર. ટેક.
 સતગુરની સર્વોપરી સમગ્રણ,
 ભારત વેદ પુરાણ બણેરે; ભજન કર. ભજન૦ ૧
 સતગુરના પરતાપે સહેજમાં,
 બોળડો પંડિતરાજ બણેરે; ભજન કર. ભજન૦ ૨
 સતગુરનો ઘડિ એક સમાગમ,
 કોટિ જનમનાં પાપ હણેરે; ભજન કર. ભજન૦ ૩
 સતગુર દરશનથી પરસન છે,
 ત્રિભુવન નાયક દેવ ત્રણેરે; ભજન કર. ભજન૦ ૪
 ગુરુ ગોવિંદ વચ્ચે નહિ અંતર,
 જ્ઞાન ગદી ઘડિમાંહિ ચણેરે; ભજન કર. ભજન૦ ૫

સતગુરુનું શરણું દાતરડું,
લાખ જનમનું પાપ લણેરે; લજન કર. લજન૦ ૬
ખલીહારી રૂપિરાજ ગુરૂ પર,
ગોવિંદને ગુરૂ તુલ્ય ગણેરે; લજન કર. લજન૦ ૭

(મુમુક્ષુને વિચારવા વિશે.)

અણુસમણુ બહુ સાધન આદરેરે,
ત્યમ ત્યમ મનમાં વળગે મેલ હો લાલ; ટેક.
મારગ ન્યારો છે મોક્ષનોરે.
ખેપ કરે પણ ત્યાંનો ત્યાં ફરેરે,
જેવો ઘાંચી કરે એલ હો લાલ; મારગ૦ ૧
વનમાં વાસ કરે છે વાંદરાંરે,
શરીરે વેઠે તાપ ને શીત હો લાલ; મારગ૦
એ રીતે નર વનમાં આથડેરે,
કયમ કરી પ્રગટે પ્રભુથી પ્રીત હો લાલ. મારગ૦ ૨
રાસલ રોજ આળોટે રાખમાંરે,
સમજણ નાવે નાવે સાન હો લાલ; મારગ૦
જળમાં વસે હળરો જીવડારે,
ઘટમાં પ્રગટે નહિ કાંઈ જ્ઞાન હો લાલ. મારગ૦ ૩
નારી વેષે ફરે બહુ ફતહારે,
હરીથી છેડું ગાઉ હળર હો લાલ; મારગ૦
નરનો વેષ ધરે કંઈક નારીયારે,
એથી કયમ રીઝે ફીરતાર હો લાલ. મારગ૦ ૪
ચરણો હરિયે આખ્યાં ચાલવારે,

તીરથ કરવા તરવા ભવ હો લાલ; મારગ૦
 સુરખ ઉભા રહી દુઃખમાં મરેરે,
 નારાયણુ તો મળિયો નવ હો લાલ; મારગ૦ ૫
 કિરિયા કરવા કર હરિયે કર્યારે;
 અક્રંડ રાખે હાથ અજાણુ હો લાલ; મારગ૦
 ખરડી ગુદા રહે ખરની પેઢેરે,
 ન પડે ઇશ્વરની ઓળખાણુ હો લાલ. મારગ૦ ૬
 હરિગુણ ગાવા જીભ હરિયે રચિરે,
 સુનિવ્રત લેઈ ફરે કંઈક સુઠ હો લાલ; મારગ૦
 રચના રૂઢે ધરો રૂપિરાજનીરે,
 આતો જ્ઞાન અર્થ છે ગુઠ હો લાલ. મારગ૦ ૭

મધુગરી શ્વાન ઘરોઘર માગતારે,
 — આખા કુળનો એજ અભ્યાસ હો લાલ;
 વૈકુંઠ મારગ છે વેગળોરે.
 માનુની ત્યાગે છે મોરડારે,
 મરઘડાં જાગે ખારે માસ હો લાલ. વૈકુંઠ૦ ૧
 દંડવત કરતા દીઠા કાતરારે,
 ખગલાં ધરે અડગ થઈ ધ્યાન હો લાલ; વૈકુંઠ૦
 ગાડર ઉન સુંડાવે અંગનીરે,
 એથી શીદ ધરો અભિમાન હો લાલ. વૈકુંઠ૦ ૨
 માકુવા તણા મંડાણુમારે,
 રાત દિવસ પોકારે રામ હો લાલ; વૈકુંઠ૦
 ગુણુકા ઠરે રૂપાળાં ગાવણુરે,

કુંભીપાકે જવાનાં કામ હો લાલ. વૈકુંઠં ૩
 યોગીવેશ ભવેયા યોગવેરે,
 ખળ થઈ અંગ લગાવે ખાખ હો લાલ; વૈકુંઠં
 ગંગાએ નહાવા ભય છે ગંઠીયારે,
 ઉધો અંતરનો અભિલાખ હો લાલ. વૈકુંઠં ૪
 કવિજન ગીત બનાવે કારભારે,
 સુંદર મુરતી ઘડે શિલાટ હો લાલ; વૈકુંઠં
 પાંડિત પોથી વાંચે પેટનીરે,
 અંતરે રળવા તણા ઉચાટ હો લાલ. વૈકુંઠં ૫
 નાગાં રંચ ફરે છે રાનભારે,
 ભાસે ખાળકને સહુ બ્રહ્મ હો લાલ; વૈકુંઠં
 વૃક્ષને તપશ્યાને વૈરાગ્ય છેરે,
 એથી કાંઈ બળે નહીં કર્મ હો લાલ. વૈકુંઠં ૬
 મનનો ગુરૂ થયા વિના માનવીરે,
 રખડે રોઝ સરીખો થઈ હો લાલ; વૈકુંઠં
 રચના રૂદે ધરે રૂપિરાજનીરે,
 તેને ભવની ભાવઠ ગઈ હો લાલ. વૈકુંઠં ૭

(મોક્ષદાતા સત પુરૂષનાં લક્ષણ વિષે.)

સતગુરૂ ભેટે તો સહેજભારે,
 આવે ભવસાગરનો અંત હો લાલ;
 સતગુરૂ લક્ષણ એ સાંભળોરે,
 શમણે આવે તે સહેજભારે,
 સમજણુ દેધને કરી દે સંત હો લાલ. સતગુરૂં

પારસ હેમ કરી દે પદ્મકમારે,
 ટળી જાય એક લાડરકે લોહ હો લાલ; સતગુરુ ૦
 કોટિક લવની ટાળે કુમતીરે,
 મટે મમતા માયા મોહ હો લાલ. સતગુરુ ૦ ૨
 પ્રભુ સમરણમાં જેને પ્રેમછેરે,
 ઇંદ્રીજીત અકોધી અકામ હો લાલ; સતગુરુ ૦
 ધર્મ સનાતન ઉપર ધારણારે,
 જેને લાલચ લોભ હરામ હો લાલ. સતગુરુ ૦ ૩
 જીવ ઇંદ્ર ને માયા જીજીવારે,
 ચોખી રીતે સમજે ચોગ હો લાલ; સતગુરુ ૦
 લકતી કરી જાણે નવ જાતનીરે,
 ખાળે હુપદ કેરો જોજ હો લાલ. સતગુરુ ૦ ૪
 વરતી રહે સદા વૈરાગનીરે,
 પર લપકારી પરમ દયાળ હો લાલ; સતગુરુ ૦
 ક્ષમા ખડગ ધીરજની ઢાલડીરે,
 વાઢે અજ્ઞાન ક્રોધ નિશાળ હો લાલ. સતગુરુ ૦ ૫
 શિળગુણ સતવાદી સંતોષિયારે,
 અધરમ ટાળ્યા ઉપર તાન હો લાલ; સતગુરુ ૦
 નિર્મળ નિરમાની નિસવાદીયારે,
 દીનજોઈ આપે અલયપદ દાન હો લાલ. સતગુરુ ૦ ૬
 જેને શોક હરખ સરખાં થયારે,
 સરખાં આદર ને અપમાન હો લાલ; સતગુરુ ૦
 રચના રૂઢે ધર રૂપિરાજનીરે,
 તેને મળશે ગુરુગમ જ્ઞાન હો લાલ. સતગુરુ ૦ ૭

(રાગ ગરબી.)

દુનિયાં રૂઠીને શું કરશે,	
પ્રભુ જેના બેલી;	
કોઈના માર્યા કેમ મરશે,	પ્રભુ ૦ ટેક.
લાખાગૃહમાં પુર્યા પાંડવને,	
કૌરવે લાલ્ય કરેલી.	પ્રભુ ૦ ૧
ચંદ્રહાસ કેરી વંહારેરે ચઢિયા,	
વિપ કેડી વિષયા લખેલી.	પ્રભુ ૦ ૨
ભસ્માંગદની લાવાનીને માટે,	
શામળીયે કીધી શેલી.	પ્રભુ ૦ ૩
શીતળ જેવી સુધન્વાની કીધી,	
તેલ કઢા ઉકળેલી.	પ્રભુ ૦ ૪
અંબરીખને આપોઆપ ઉગાર્યા,	
દુર્વાસાને લહાય મેલી.	પ્રભુ ૦ ૫
હરિશ્ચંદ્રરાયની હરકત જાણી,	
ખાજ સુધારીરે છેલી.	પ્રભુ ૦ ૬
દુરિજનિયાં રૂપિરાજને દુભે,	
તેમ તેમ આનંદની હેલી.	પ્રભુ ૦ ૭

દુરિજનિયાં કેમ કરશે,
અનાદિનાં અવળાં;

મથાં કુટી કુટી મરશે,
સીતાને સંતાપી વનમાં વળાવ્યાં,
ઠાર્યા એવાં તો કરશે.

અનાદિનાં ૦ ટેક.

અનાદિનાં ૦ ૧

જ્યારે ઉગે ત્યાં તો જરીયે ન વાવે,	અનાદિનાં ૨
ખારેડ ધરતીમાં ધરશે.	
સંત અસંતની રીત ન સમજે,	અનાદિનાં ૩
આડે ધડેથી ઉચરશે.	
સવળા ઉપાયનો સંગ ન કરે,	અનાદિનાં ૪
અવળો ઉપાય આદરશે.	
તુચ્છમતિ પશુ પુછ વિનાનાં,	અનાદિનાં ૫
હડાપણુમાં કુદ્યાં ફરશે.	
ગોવિંદ સરખા ગુરૂને ન ગાંઠે,	અનાદિનાં ૬
કેડેથી કીરતિયો કરશે.	
નાજ ગમે રૂપિરાજની નજરે,	અનાદિનાં ૭
દૈત્યોની ઓધે ઉતરશે.	

ચારેભુગભારે આવા અધરમી અનાદિ,	ટેક.
આગળાં આવા આવા અધરમી.	
પહેલા ભુગે હીરણ્યકંસ પાપી,	અધરમી ૧
ધરમીને ધાતારે ખાવા;	
ત્રેતામાં રાવણે ત્રાસ પડાવ્યા,	અધરમી ૨
દશરથને ઘેર દાવા.	
દ્વાપરમાં કૃષ્ણ દૈત્યોનાં ટોળાં,	અધરમી ૩
સંતોને ત્રાસ પડાવા.	
દ્વાપર અંતે થયો દુર્યોધન,	અધરમી ૪
પાંડવને ઝેર પાવા.	
કંસ શિશુપાળ કૌરવ કેશી,	

લાગિયા ધરતી ધ્રુવવા. અધરમીં ૫
 કળભુગમાં પાણુ કૌરવ જેવા,
 બહુ ફેરે બાણુ ને બાવા. અધરમીં ૬
 ચારે ભુગે રૂપિરાજ તણા ચોર,
 અધરમને ઉપજાવા. અધરમીં ૭

(સંતનાં ત્રીશ લક્ષણુ વિષે.)

દયાવાન^૧ નિરમાન^૨ ગુણુ દીનનારે,
 પવિત્રાઈ^૪ ઇદ્રજીત^૫ ને અકોધ;^૬
 શુભ લક્ષણુથી ઓળખી દયો સંતનેરે.
 નિરલોભ શોકરહિત ને સંતોષિયારે,
 બળે હુપદનાં મૂળ એવો બોધ.^{૧૦} શુભ ૧
 શશી ખરાખર શીતળ સ્વભાવનારે,^{૧૧}
 ક્ષમા ગુણુવંત પૃથ્વી પ્રમાણુ. શુભ ૦
 નિત્ય નિમિત્ત કર્મ^{૧૩} કરે નિર્મળારે,
 મુખે પોતાનાં કરે વખાણુ.^{૧૪} શુભ ૦ ૨
 પુરી તાળી લાગી પાંચમા વૈરાગીથીરે,^{૧૫}
 પરધન જેને પથરા સમાન; શુભ ૦

પરનારી જેને પોતા કેરી માવડીરે,

ગળે દેહાભિમાન એવું જ્ઞાન. ^{૧૮} શુભ૦ ૩

કામકાજમાં હરેક વાતચીતમાંરે,

ધીરજ ^{૧૯} ધિંગીવિવેકને ^{૨૦} વિચાર. ^{૨૧} શુભ૦

શ્રવણ ^{૨૨} કીરતન ^{૨૩} સમરણ ^{૨૪} ગુરૂ ^{૨૫} સેવનારે,

વળી અર્ચન ^{૨૬} ભક્તીનો અધિકાર. શુભ૦ ૪

છઠી વંદનને ^{૨૭} દાસભાવ ^{૨૮} સાતમીરે,

સખા ^{૨૯} આઠમી છે ભક્તિ ખાંડાધાર; શુભ૦

છેલ્લી આત્મનિવેદન ^{૩૦} તારે સર્વનેરે,

સંત તરી જાય સહેજમાં સંસાર. શુભ૦ ૫

ત્રીશ લક્ષણ સોહામણાં સંતનારે,

એના સંત એતો હરીના સમાન; શુભ૦

એના દર્શનથી દોષ સઘળા ટળેરે,

પુન્ય પ્રાગરાજ ત્રિવેણીસે પાન. શુભ૦ ૬

એકલસંગી મહારાજના આશરેરે,

એવા ફરે આ સમે અનેક; શુભ૦

રૂપિરાજ કેરા સંતની એ રીત છેરે,

ઠાળે ચોરાશીનાં દુઃખ એવી ટેક. શુભ૦ ૭

(રામ ગોડી.)

ધર્યો મહેલ જોને થઈ ગઈ ગોડી. ધર્યો મહેલ. ટેક.
 ચાર પહોર કરી પેટની ચિંતા,
 પંખીડાં વજ્યાં ચારો છોડીરે. ધર્યો ૦ ૧
 નસીબે લખેલા થકી અધિકું મળે નહી,
 દીન થઈ શીદ મરે દોડીરે. ધર્યો ૦ ૨
 મિલકત મહેલોને જાણુંરે જીવડા,
 સંગે તો નાવે એક ડોડીરે. ધર્યો ૦ ૩
 ભગતી ભજન તણી દિશા ભુલોને,
 સુરખ ગયો દીશ મોડીરે. ધર્યો ૦ ૪
 સંત સમાગમ કરે શુરો થઈ,
 આજસ રાખશે ઓડીરે. ધર્યો ૦ ૫
 ભાન વિના તને ભવમાં ભમાવે,
 આશા ને ત્રશ્નાની જોડીરે. ધર્યો ૦ ૬
 અંતરયામી દાસ દુલ્હાનનો સ્વામી,
 તેના ગુણુ ગા તન તોડીરે. ધર્યો ૦ ૭

— ❦ —

દોહલી વેળાના બેલી દીનાનાથ દાતા. ટેક.
 જન મનરંજન નાથ નિરંજન,
 ભવભય ભંજન આતારે. દોહલી ૦ ૧
 જગમાં અસુર જેવા તજેછે તમારી સેવા,
 ભવો ભવ હેવા અથડાતારે. દોહલી ૦ ૨
 કોઈથી કળાતા નથી ભણ્યાથી ભણાતા,
 નથી અમુરોથી ઓળખાતારે. દોહલી ૦ ૩

નટવર નાગર શુભગુણ સાગર,	
ત્રીકમ સુનિવર ત્રાતારે.	દોહલી૦ ૪
હે દીનખંધુ હે કંઠાના સિંધુ,	
ભક્તવત્સળ પિતૃ માતારે.	દોહલી૦ ૫
હે ભવતારણ અધમ ઉધારણ,	
ધર્મના ધારણ ધાતારે.	દોહલી૦ ૬
અંતરયાત્રી દાસ દુર્લ્ભના સ્વામી,	
સેવકને કરે શાતારે.	દોહલી૦ ૭

હરિ નારાયણ સગા છે હમારા.	ટેક.
સ્વારથીયો સંસાર સકળ છે,	
માતા ને પિતા સુત દારારે.	હરિ૦ ૧
ગરભ સમે પ્રભુ જ્ઞાન પ્રકાશ્યું,	
જઠરાથી જળવનારાયે.	હરિ૦ ૨
પ્રાણપતી પુરુષોત્તમ એક પળ,	
નેણાથી નવ રહો ન્યારારે.	હરિ૦ ૩
તન મન ધન અર્પણ છે તમને,	
પ્રાણથી પ્રીતમ પ્યારારે.	હરિ૦ ૪
સુખસાગર એક આપનું શરણું,	
બીજે તો સુખના ઉધારારે.	હરિ૦ ૫
શરણાંગત વત્સળ સત્યસિંધુ,	
ખળ જનને બહુ ખારેારે.	હરિ૦ ૬
દાસ વત્સળ દુર્લ્ભના દીલની,	
પ્રીતડી પારખનારાયે.	હરિ૦ ૭

મને તો તમારો મોટો ભક્તો મોરાશી.	મને ૦ ટેક.
જનમ ધર્યા મહોર રોજી જગાવો,	
પછે પ્રગટે દુધાધારીરે.	મને ૦ ૧
વિશ્વંસર વહાલા ખિરદ તમાકું,	
નામ ઉપર જાઉં વારીરે.	મને ૦ ૨
જળ પહાડ પવનનારે પ્રાણી,	
સર્વેને યોગો છો સંભારીરે.	મને ૦ ૩
શરણાંગત કેરા છો બેલી,	
સેવકને સુખકારીરે.	મને ૦ ૪
શવરી સુદામા વિદુરનારે વહાલા,	
અડતામાં આહવા ઉદ્ધારીરે.	મને ૦ ૫
અસુર સલામાંથી અખળા ઉગારી,	
લાજભેર પાંડવ નારીરે.	મને ૦ ૬
ગોડી સમે દુર્જીવનારે ગીરવા,	
પ્રહેલાદ વિપત્તિ વીદારીરે.	મને ૦ ૭

(રાગ ધુન્ય.)

આવો સંતો ઉમંગે ધુન્ય આદરિયે,	આવો ૦ ટેક.
ધુન્ય આદરિયે ભવજળ તરિયે.	
વિટલુગને પણ પંચ વિષય છે,	
એ સુખમાં શું પચી મરીયે.	આવો ૦ ૧
વળુ મતીયાં દુનીયાંની વાદે,	
રોગટ રેરા ના ફરીએ.	આવો ૦ ૨
સંત સમાગમ દેવને દુર્જીવ,	

કોડે કોડે જરૂર કરીયે.	આવો ૩
ધુન્ય સમે ઠગ લોક અધરમી,	
દોડી પડે દુઃખને દરીયે.	આવો ૪
રૂઠું કરતાં કુઠું ભલે કહેતો,	
દુરિજનિયાં થકી શીદ કરીયે.	આવો ૫
જોટલી વાર સંભારીયે શ્યામને,	
એટલા આપણ સંભારીયે.	આવો ૬
દેવ રીઝે દાસ દુર્લ્લભ કેરો,	
વાયક એવારે વાવરીયે.	આવો ૭

નંદલાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં,	
મજબૂલાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં,	
હરિહરિની પુરો આસડિયાં.	નંદલાલા ૦ ટેક.
જે મુખે નામ નહી પ્રભુ તારું,	
એ મુખ ઉપર આસડિયાં.	નંદલાલા ૦ ૧
નામ પ્રતાપ થકી જમ ત્રાસે,	
કળિજીગ લે મુખે ઘાસડિયાં.	નંદલાલા ૦ ૨
રટન કરતાં વીતે દિન રજની,	
દિન દિન કરતાં આસડિયાં.	નંદલાલા ૦ ૩
નામ ભુલાવે લેળાં થઈ નુઘરાં,	
તો અમને પડે ત્રાસડિયોં.	નંદલાલા ૦ ૪
પ્રેમને આધીન ગોપીના પ્યારા,	
પ્રેમને વશ રમ્યા રાસડિયાં.	નંદલાલા ૦ ૫
નવધામાં લાગી પુરણુ લગની,	

આડે પહોર એ અવ્યાસડિયાં. નંદલાલા ૬
જનમો જનમ દાસ દુર્લભ જાએ,
વૈશ્ણવમાં દેજો વાસડિયાં. નંદલાલા ૭

રાખો રાખો શરણે હવે શામળિયા,
હરિહરિશામળિયાજીછો બહુ બળીયા; રાખો ૦ ટેક.
શેષ મહેશ વડા તુમ શરણે,
શરણુ વિના કાળે સહુ ગળિયા. રાખો ૦ ૧
ધ્રુવ પ્રહલાદ જનક સનકાદિક,
શરણુ થકી સવળા વળિયા. રાખો ૦ ૨
પોતાના જોરે માયા તરે પ્રાણી,
શ્રવણે નથી કોઈ સાંભળિયા. રાખો ૦ ૩
ગીધ કપી ગુણીકા ગજ ઉપર,
ધન્ય પ્રભુજી અઢળક ઢળિયા. રાખો ૦ ૪
અકળ સ્વરૂપ સકળ અવતારે,
કુડ મતિયે કેદી ન કળીયા. રાખો ૦ ૫
સહાય કરો શરણાગતની પ્રભુ,
મુળથી દાખલા બહુ મળિયા. રાખો ૦ ૬
મહેર કરી દાસ દુર્લભને મોહન,
પુરવના વચને પળિયા. રાખો ૦ ૭

ખોલો ખોલો જય જય બદરીધરની,
બદરીધરનીરે મુનીધરની. ખોલો ૦ ટેક.
જય જય મચ્છ કચ્છ જય નરહરી,

જય	જય	ધરણીધરની.	ખોલો ૦	૧
જય	જહુનાથ	ભુક્ષુ જય કલંકી,	ખોલો ૦	૨
રૂપલ	કપિલ	રૂપીધરની.	ખોલો ૦	૩
જય	નારદ	જય વ્યાસ વિશારદ,	ખોલો ૦	૪
જય	મોહની	મુક્તિધરની.	ખોલો ૦	૫
જય	પૃથુરાજ	જગન જગકર્તા,	ખોલો ૦	૬
જય	જય	દત્ત યોગીધરની.	ખોલો ૦	૭
જય	હયગ્રીવ	જય હંસધનંતર,	ખોલો ૦	૮
સનકાદિકે		શૃંગીધરની.	ખોલો ૦	૯
કર	જોડી	જય જય કહે ઝુમખ,	ખોલો ૦	૧૦
જય	જય	જય તપસીધરની.	ખોલો ૦	૧૧

(સંતના મહિમા વિષે-રાગ ધોળ.)

સંત કલ્પતરૂ શીતળ છાયા,
ખળતા જીવડલાના તાપ ભુઝાયા;
અલ્પનિરંજન આપેતિહાં આયા,
તો વૈરાગનો વાય વાયરોરે. ૧
સતસંગ નિર્મળ ગંગા સોહાવે,
મધ્ય નીર તેમાં મળી જાવે,
તે પણ ગંગા સ્વરૂપ કહાવે,
તો ખલીહારી સંતના બિરદનેરે. ૨
સતસંગ નૌતમ નાવ અમારે,
આવી ચઢો કોઈ ઉભું છે આરે;
આંધળાં પાંગળાં પાર ઉતારે,

તો ભવ દરિયા તણે ભય મટેરે. ૩
 કામધેનુ મારાં સાધુકાં લહીયે,
 સેવતાં સકળ મનોરથ લહીયે;
 જીવ મટી શિવ સ્હેજમાં થઈયે,
 તો રીદ્ધિ સિદ્ધિને શું કીજીએરે. ૪
 અગર ચંદન મારા સાધુ ઉદાસી,
 વનકટી થઈ જાય ચંદન ખાસી;
 ના જીવે મક્કા મથુરાં કે કાશી,
 તો એરંડ વાંસ અભાગીયારે. ૫
 સંત પારસમણી જગત સકળમાં,
 સાચેથી સેવા કે સેવારે છળમાં;
 પરસતાં લોહ ટળી જાય પળમાં,
 તો કુંદન થઈ જાય કારમુંરે. ૬
 ભમરી ઈયળ કેરી જાત જીલાડે,
 આપ ખરાખર કરીને ઉડાડે;
 અંતર આંખડી સંત ઉઘાડે,
 તો રચના જીવે રૂપિરાજનીરે. ૭

સંત શશીસમ શીતળકારી,
 અમી ઝરતાં રહ્યા વાયક ધારી;
 શાંતિ કરે ત્રાણ તાપ નિવારી,
 તો આનંદસાગર ઉલટેરે. ૧
 સંત ધનવંતર વૈદ હમારા,
 મહા ભવરોગ મટાવણુહારા;

ઔષધ અમૃત જ્ઞાનની છો ધારા,
 પરમારથ કરે પ્રેમસુંદરે. ૨
 સંત સૂરજસમ પુણ્ય પ્રકાશી,
 મોહ માયા મહારાજની વિનાશી;
 હંસ તણાં થાય હૈડાં હુલાસી,
 તો થુવડ અધરમીને ગમ નહિરે. ૩
 સંત વડા સાહુકાર વેપારી,
 હીરા માણેકની દુકાનો હળારી;
 સમળુ ઘરાક સંસકારી,
 તો પેટી ઉઘાડી દે પલકમારે. ૪
 સંત હરી કેરા લાડીલા હંસા,
 મોતી ચુને ન ખપે મચ્છ મંસા;
 અળગો કરે દુધથી જળ હંસા,
 તે ખગલાં ભુદાં પડે બોલતારે. ૫
 સંત શુરા મારા ગોવિંદે ગડિયા,
 બેલાન થયા પીને પ્રેમના પડિયા;
 અધરમના દળમાં જઈ અડીયા,
 તો સોળમા સામંત શોભતારે. ૬
 અંથ પંથ કેરી નોખતો ગાળે,
 પાખંડના દળને કરે પરાળે,
 શાખાશ રંગ દીધો રૂપિરાળે,
 તો જણનારીને ધન બાણીરે. ૭

સુઘડ નાયતા સંત અમારા,
 દામ વિના પરમારથ દ્વારા;
 પાપ પડળ ઉતારણુહારા,
 તો નજર કરી દે નિર્મળીરે, ૧
 સંત સમાગમ દુલ્હલ જગમાં,
 રામ અમલ ચઢિયો રગરગમાં;
 પૃથ્વી તોડે એવું છે બળ જેમાં,
 તો કીડી દુલતાં કમકમેરે. ૨
 ધન્ય ધન્ય સંત ફરે એજ ધરણી,
 સંત સેવે એની ધન્ય ધન્ય કરણી;
 વદન હજારેથી ના શકે વરણી,
 તો એક સુખે શું ઉચરે. ૩
 ધન્ય ધન્ય ઘર જેમાં વૈશ્ણવ વસતા,
 હરીજન બેસે ઉઠે નિત હસતા;
 ગમાર લોક ફરે ગર ઘસતા,
 તો પાપી પોતાને પાપે બળેરે. ૪
 નિર્મળ તીરથ જ્યાં સંત ન્હાયા,
 મોહન સંગ અવિચળ માયા;
 સંત વિશ્રામ કરે જેની છાયા,
 તો ધન્ય ધન્ય જગમાં એ આડનેરે. ૫
 જે કુળમાં પાકિયા સંત સાચા,
 વિશ્વનું નામ વદે જેની વાચા;
 તહાં કને તો જમ ખાય તમાચા,
 તે ઇકલંતર કુળ ઉધર્યારે. ૬

હરિ હરિ હરિ જયે સંત અમારા,
ગંગ ખરાખર સુખની ધારા;
પ્રાણ થકી રૂપિરાજને પ્યારા,
તો લેટિયે ઉઠીને લાવશું રે. ૭

ધતિ મુમુક્ષુનું અંગ-પ્રકરણ ત્રીજું સમાપ્ત.

અથ મુક્તનું અંગ.

પ્રકરણ ૪ થું.

નરતન વસંત વિષે-રાગ વસંત.

આનંદનો દરિયો લલે આંખો,

નરતન માસ વસંત;

વાળું સકળ અનહદનારે વાળે,

સાંભળે વિરલા સંત.

આનંદ૦ ટેક.

જરણાની ઝારી ને જ્ઞાન ગંગાજળે,

સત્યનું શ્રીફળ લાવો;

ક્ષમા વાહી માંહિ અક્રોધ આંખો,

નિર્ભયનો મોર મગાવો.

આનંદ૦ ૧

ઉચ્ચી સંગત લાવો ઘઉંનીરે ઉખી,

પ્રેમનું કુમકુમ કાઢો;
 સતગુરુ શબ્દોની ફાંટયો ભરી,
 અબિલ ગુલાલ ઉડાડો.
 ચોખ્ખા વિચારના મુંદર ચોખ્ખા,
 વહાલાને ચાલો વધાવા;
 રહેણીની રંભાનો મંડપ રોષ્યો,
 સુરતની સચિયો નચાવા.
 અશોકનાં રૂડાં તોરણ આપે,
 સુધરમ સાથિયા શોભે;
 અંતર મહેકે નિરાશ અરગળ,
 ભક્ત ભમર તહાં લોભે.
 સેવના કુલડેથી મંડપ છાયો,
 ભુક્તિની ગુંથી છે જાળી;
 વૃત્તિયો આતુર થઈ વૃજનારિયો,
 વસંત ખેલે વનમાળી.
 નામ નારાયણ મીઠડાં મેવા,
 ધ્યાનને થાળે ધરાવો;
 લોભ કપુરની આરતિ લાગે,
 ક્રોધનો ધુપ કરાવો.
 કૃષ્ણરૂચિ શેકીને ફગવા બનાયા,
 જમીને વખાણ્યા છે વહાલે;
 પોસલિયે રૂપિરાજ પ્રસાદી,
 આતુર જનને આલે.

આનંદ ૨

આનંદ ૩

આનંદ ૪

આનંદ ૫

આનંદ ૬

આનંદ ૭

નરતન ગોકુળ વિષે.

રતન ગોકુળમાં ગિરધારી, ખેલ કરે જીવ્યો ખાસ;
 રણુ બ્રહ્મ કરે પરિપુરણુ, આહિર ભક્તની આશ.નંદેક.
 થમ પાપણી હણી પુતના, ચિંતાનું ઝેર ચુશીને;
 જ્યો પછે તરણાવત ટંટો, રાજ કીધા છે રૂપિને. નં ૧
 કિતજશોદાએ ખાંધ્યાછેભુધર, પ્રેમને દામણેબહાલો;
 પદ મમપદ ઝાડ ઉખેડ્યાં, લીલા કરે નંદલાલો. નં ૨
 દ વચ્છાસુરને વધ કીધો, શમતા કોટી કરે છાંચે;
 હ બગાસુર મોહને માર્યો, તપશાતણા તટ માંહે. નં ૩
 ાળસ દૈત્ય અગાસુર આળ્યા, સાધન બાળક સહાયાં;
 હ ઘડી માંહી એ દૈત્ય માર્યો, અર્ભક જીવતાં આયા. નં ૪
 જીતર બ્રહ્માનો ગર્વ ગળ્યોછે, છોલા પડ્યા ગુણસિંધુ;
 ન્ય વૃંદાવનમાં ચારે ઘેનો, દયારૂપી દીનબંધુ. નં ૫
 રૂણા કુંવારકા વરત કરે છે, શીતળતા રત સારી;
 ભે કદંબે ચઢી અલબેલો, નહાલ કરી મજનારી. નં ૬
 રીજન મેઘ ચઢ્યા દુઃખ દેવા, ધ્યાન ગોવરધન ધાર્યો;
 ચીરાજ પ્રભુ ગોકુળ રાખ્યું, ઇંદ્રનો ગર્વ ઉતાર્યો. નં ૭

(રાગ આશાવરી-પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ વિષે.)

જીવો મારા પ્રાણજીવન હું તો વારીરે,
 તમ પર બહાલીડા; જીવોંદેક.
 પ્રાણુથી ખ્યારા નેણાંના તારા,
 હેડાના હાર મન હરનારા. જીવોં ૧
 હસી હસી દિલ લીધાં હેરી,

આ ચિત્ત લીધાં હેરી;	
લાગ્યારે જગ કેરાં સુખ ઝેરી.	જીવો ૨
કોટી કલપ વીતે પણ દુર રહેતાં,	
એ દુઃખરે થાકે ફણીધર કહેતાં	જીવો ૩
લળી લળી લ્યુરે ભામણિયાં,	
કેઈ પેરેરે કીધાં છે આ કામણિયાં.	જીવો ૪
નેણુ કટારી મોહન મારી,	
ઘાયલરે થઈ છું હું તો ગિરધારી.	જીવો ૫
જોઈને જીવું છું હજી કામ ન સુઝે,	
બીજુરે કોઈ આમાં શું જુઝે.	જીવો ૬
રાજ રૂપાળા દાસ દુલ્હાલના રસીયા,	
કૌતકરે વીના વહાલા શું હસીયા.	જીવો ૭

વહાલીડા મને વહાલા રહેજો,	
લાડીલા મને વહાલા રહેજો;	
ચાતકરે ચહાય જેમ સ્વાંતીને.	વહાલીડાં ૮૬૬.
હરીયલ પંખીનું હેત લકડમાં,	
તેવીરે પ્રીત હરીજન તડમાં.	વહાલીડાં ૧
માંછલડીની જળ સંગે માયા,	
ભુધરે એવા મારે મન લાયા.	વહાલીડાં ૨
લોલી નરની ધન પર લગની,	
ખારીરે લાગે એહેવી રજપગની.	વહાલીડાં ૩
મોહર સુણી મણીધર ડોલે,	
દીલડારે ડોલો મારાં એ તોલે.	વહાલીડાં ૪

કામીને જ્યમ કામની ખ્યારી,
એહેવીરે અવિચળ રહો ચારી. બહાલીડાં ૫
પતંગને દીવડલો ખ્યારો,
માધવરે એહેવો ભાવ રહો મારો. બહાલીડાં ૬
ચકોરને જ્યમ ચંદ્રમા બહાલો,
દીલમારે દુર્લભનારે મહાલો. બહાલીડાં ૭

ગાગી લાગીરે મને લાગી, લટકાળાજીની પુરણ લગની લાગી.
માનંદનો દરીયો ઉભરાણો, આવટ ભવ કેરી ભાગી. લં ૧
ખ કેરા સમ ખાધને લાલચ, ત્રણે ભુવનકેરી ત્યાગી. લં ૨
દરશામના ચરણમાં સજની, આડે પહોર અનુરાગી. લં ૩
માળસ મોહ કેરી ઉઘમાંથી, ઝડપ દેધનેરે જાગી. લં ૪
કકટાં જેવી લાગે લજમણી, નિર્લજ દુનિયા નાગી. લં ૫
થેકરી ને મારે માથેહરીનું, મેહેણું લીધુંછે મેંતો માગી. લં ૬
લ્લભના દીલમાં પ્રભુ વસીયા, નિર્ભય નોખત વાગી. લં ૭

તાણી તાણીરે લીધાં તાણી,
મારે બહાલીડે ચીતડલાં લીધાં તાણી. ટેક.
ઝેર થયાં જગનાં સૌ સુખડાં,
લાવણ્યમારે લોભાણી. મારે ૧
લોકડીયાં તણી લાજે ન લાજું,
ભાવતી બોલો ભલે વાણી. મારે ૨
શિરપર શેષ મહેશનો સ્વામી,
ધીંગો ધણી વૃજદાણી. મારે ૩

ચિંતામણી અણુચિંતવી વાધી,
 કીચારે ભવની કમ્પાણી. મારે ૪
 પોસલીયે મેંતો અમૃત પીધાં,
 ભાવે તે કેમ હવે પાણી. મારે ૫
 દીલડાં પ્રોયાં છે મારે ડોલુ દીવાની.
 જીવડલાં શું શકે જાણી. મારે ૬
 દુર્લભના દીલમાં પ્રભુ વસીયા,
 વાંસળીયેરે વેંધાણી. મારે ૭

વારી વારી જાઉં વારી, મારા જહાલીડાના મુખડલા પર વારી.
 એ મુખડે મુને એક પલકમાં, ભવજળ ખુડતાં ડગારી. માં ૧
 એ મુખડાના દર્શન મારે, ત્યાગી થયા ત્રીપુરારી. માં ૨
 દેખંતામાં થાઉં હરખે દીવાની, ઇંદ્રને જાણું લીખારી. માં ૩
 વણુ દીઠે ઘેલોતુર ફરું છું ધુળું છું નેણે જળ ધારી. માં ૪
 આરોગનું નથી ખોખદજગમાં, નાહીનજાણે કોઈમારી. માં ૫
 કોટીક વેદ ભલે મરો કુટી, કોઈની ન લાગે આમાં કારી. માં ૬
 દુર્લભના દિલમાં પ્રભુ વસિયા, મનના ચોર મોરારી. માં ૭

દાસી દાસીરે હું તો દાસી,
 મારા જહાલીડાની લખ રેરા હું તો દાસી. ટેક.
 અણુતેડયા મારે આંગણે આઠ્યા, કોટીક ગંગા કાશી. માં ૧
 સેવાલ્લીધીછેકરી નિરનારેસાદાં, હરામીજનનેતોહાંસી. માં ૨
 સો શીર ખોધયે તો એ મુધાં, અલખેલો અવિનાશી. માં ૩
 તેત્રીશ કોટીથી નેહ દળી ગયો, ચિંતા ભાગી ચોરાશી. માં ૪

નરકે થકી મને નરસી લાગે, અજ્ઞાનીયાંની આશી. માં ૫
 શ્રીમુખે કહી સહુ સાંભળતાં, મને ખવાસાણુ ખાસી. માં ૬
 દુર્લ્લભના દીક્ષમાં પ્રભુ વસિયા, વાલ્યમ અક્ષર વાસી. માં ૭

પ્રાર્થના.

(રાગ ગરબી.)

મારા સાચા સ્નેહીરે, ખદરીપતિ ખાપલીયા;	
મને ભારે ભડંસોરે, જપું તારા જાપલીયા.	૧
અંત વેળે તો અળગારે, સગાં સહુ સ્વારથીયાં;	
આજ હરીજન વહાલારે, પુરા પરમારથીયા.	૨
આવી અંત સમામારે, ઉગારો તો ઉગરીયે;	
નાથ મારી તો લજ્યારે, જનારી નથી જરીયે.	૩
મારા ધર્મ ધુરંધરરે, અનાથના નાથ અરે;	
પ્રભુ પતીતપાવનરે, નોંધારાં આધાર હરે.	૪
ગરૂ ગરીબ નીવાળરે, પ્રભુ મારા પ્રાણુપતિ;	
અરે અંતરજામીરે, સુધારી દો મારી મતિ.	૫
મચ્છ કચ્છ મનોહરરે, વરાહ નૃસિંહ વિભુ;	
વેદ વ્યાપક વામનરે, ભૃગુકુળ ભાણુ પ્રભુ.	૬
અન્નેધ્યા અધિપતિરે, સીતાપતિ શોક હરો;	
પ્રજરાજ વિહારીરે, સેવકની સહાય કરો.	૭
ખળ બુદ્ધ કલકીરે, દયા કરો દત્ત હરે;	
હરિ હંસ પૃથુ પ્રભુરે, કલ્યાણના કંત કરે.	૮
હરિ નારદ હયગ્રીવરે, વળી વદે વ્યાસ હરે;	
સસવત્સળ દાતારે, હરો ભવ ત્રાસ હરે.	૯

- તાંબિરાળના નંદરે, દયા લાવી દ્રષ્ટિ કરે;
 સુરતીસુત મોહનરે, કપિલજી કષ્ટિ હરે. ૧૦
- ધિંગિ ઢાલ ધન્વંતરરે, વિધીસુત ચાર વિભુ;
 દાસનું દુઃખ જાણીરે, બહારે ચઢો જગ પ્રભુ. ૧૧
- પ્રહલાદની પીડારે, હણી તતકાળ હરી;
 તેલ કઢાઈ તાતીરે, સુધન્વાની યાદી કરી. ૧૨
- રસિયા લાજ રાખીરે, પંચાળીનાં ચીર પુર્યાં;
 પોતાના જાણી પાંડવરે, હરી તમે દુઃખ હર્યાં. ૧૩
- એક નામે અન્નમેળરે, ઉધારિયો એજ પળે;
 ગુણકા ગુણ ગાતાંરે, તરી ભવ તેજ પળે. ૧૪
- વણુ આચારી વાંદરરે, ગણ્યાં જિન દાસડીયાં;
 ગિધ પંખીને ગોલોકરે, વસાવિયો વાસડિયાં. ૧૫
- ગજરાજને ગોવિંદરે, ઝુંડે ગ્રહો જોડ સમે,
 હરિ ખંધન હરવારે, ઉભવતા એહ સમે. ૧૬
- પાર વિનાના પાપીરે, તાર્યા પ્રભુ ટેક ધરી;
 દ્રઢ કાળજી માફરે, નચિંતો છું હું તો હરી. ૧૭
- વિશ્વાસિને વાલ્મીકરે, દગો કર્યો દોષ અડે;
 વ્રત વાઢતાં વિકૃતરે, કુવા માંહિ કોશ પડે. ૧૮
- સતિ નારી હુંડાતાંરે, પતિ કેડું માપ ઘટે;
 શિષ્યનું સત્ય જાતાંરે, ગુરુજનું માન મટે. ૧૯
- સુરવૃક્ષને છાંયેરે, બેડે જ્યારે દેહ જળે;
 ત્યારે કલપતરૂનાંરે, વડાઈ તો વેગે ટળે. ૨૦
- સિંહ ભરખશિયાળેરે, લીધે ત્યારે સિંહશાનો;
 મોરલી સુણી મધુરીરે, ન ડોલે બુજાં શાનો. ૨૧

પત રાખો પ્રભુજીરે, મારી આજ માવાલયા;
 નવ થઈએ નમેરાંરે, દયાળુ છો નાવલિયા. ૨૨
 વહાલા કઠણ વેળામાંરે, સગું કોઈ કેનું નથી;
 નાથ છો નિરમાનીરે, આવ્યાં કેમ માન અતિ. ૨૩
 દાસ પીડાતો દેખીરે, દીલે નવ લાવો દયા;
 ત્યારે ગીતામાં ગોવિંદરે, કૃપાનિધિ કેમ કહ્યા. ૨૪
 મોટો નામનો મહિમારે, વખાણે છે વેદ સદા;
 આપનું ધિરદ એવુંરે, બુદી જાય કેમ કદા. ૨૫
 હેકું નાખે ન હરિચલરે, અડધું પગે એક વરા;
 મેંતો સેવ્યાં છે ચરણારે, ઉમંગે અનેક વરાં. ૨૬
 ધુળ ચપટી લીજાવેરે, તાળી લેશે-સુખ મળી;
 ધિરદ બાનાનું જાશેરે, વિચારીને જો વળી. ૨૭
 અરે અવગુણ જોતારે, પ્રભુ કેમ પાલવશે;
 પેટમાં મારે પાદુરે, જનેતા તો જાળવશે. ૨૮
 બચ્યાં ન્યાળે નપંખારે, મળે ક્યારે માવડલી;
 એમ જોઈ છું જીવનરે, વળી વળી વાટડલી. ૨૯
 સંત લેઈ સંગાથેરે, પધારોને પ્રાણપતી;
 દિલ શુદ્ધથી દુર્લભરે, ચહે તવ ચરણ રતી. ૩૦

(રાગ કાફી-મનને શીખામણુ વિષે.)

મનડા કહું માંરે, માની લેને મનડા કહું માંરે.
 માની લેને કહું માંરે, ચોરાશીનું મોટું વાંરે,
 વારે વારે તને વાંરે. માની૦ ૧
 માયામાં તું સુખ માને, ધુળે છે હરીને ક્યાને;

સતસંગે લાગે શાનેરે. માની૦ ૨
 ઝાંઝવાનાં પાણી જોઈ, પિવા દોડે પ્રિત પ્રાઈ;
 રખડી મરીશ રોઈરે. માની૦ ૩
 ચપળતા પડી ચુલે, જગમાં બેહાલ ઝુલે,
 બ્રમણમાં શિદ્ધ ભુલેરે. માની૦ ૪
 વિષયોની મમે વાતો, ગોવિંદાને નથી ગાતો;
 અવળાઈ ઘણી આતોરે. માની૦ ૫
 બદરીપતીને બેઢી, કરી લે કપટ મહેલો;
 સુધારીલે બાળ છેલોરે. માની૦ ૬
 રૂપિરાજ હરી રીઝે, કામ એવું કરી લીજે,
 પ્રભુરસ નીત પીજેરે. માની૦ ૭

મનનો વિશ્વાસ ન કરવો તે વિષે.

મનની ન કોઈ કરોરે પતિજ પાપી,
 મનની ન કોઈ કરોરે. ટેક.
 કોઈ ન પતિજ કરો, દિન દિન બહુ કરો;
 તો સહજે ભવ તરોરે. પતિજ૦ ૧
 બાંધિયે તો નાવે બંધે, ઢાપહું માયાને ધંધે;
 કહું છે પંચમ સ્કંધેરે. પતિજ૦ ૨
 મ્હપલ પ્રભુએ પેખ્યું, મનને લખાડી લેખ્યું;
 સિદ્ધિયો સ્હામું ન દેખ્યુંરે. પતિજ૦ ૪
 સુભરી રૂપિયે જાણી, મનની પતિજ આણી;
 તપ થયું ધુળધાણીરે. પતિજ૦ ૫
 મનને ભરસે રહ્યા, સિદ્ધને સાધક વહ્યા;

પરાશર પડી ગયારે. પતિજા ૬
 રૂપિરાજ રીત એવી, મનની પતિજા કેવી;
 જુગારીની માયાજેવીરે. પતિજા ૭

મનના અજબ ખ્યાલ વિષે.

મનુવો અખંડ કરેરે,
 અજબ ખ્યાલ મનુવો અખંડ કરેરે. ટેક.
 મનુવો અખંડ કરે, પળમાં પાખંડ ધરે;
 પળમાં બ્રહ્માંડ ફરેરે. અજબાં ૧
 પળમાં મજુર બને, પળમાં તો સુર બને;
 કાયર ફૂર બનેરે. અજબાં ૨
 પળમાં વાંદર જેવું, પળમાં ઉંદર જેવું;
 પળમાં તો ખર જેવુંરે. અજબાં ૩
 પળમાં ભુપાળ બને, પળમાં ગોવાળ બને;
 પળમાં શિયાળ બનેરે. અજબાં ૪
 પળમાં તો ક્રોધ રૂપ, પળમાં તો યોધ રૂપ;
 પળમાં વિરોધ રૂપરે. અજબાં ૫
 જીવે ન કુઠામ ઠામ, કરે એનું ધાર્યું કામ;
 હરામીના બહુ હામરે. અજબાં ૬
 લોક વેદ તણી લાજ, માને નહિ દગાખાજ;
 રીસ આણે રૂપિરાજરે. અજબાં ૭

મનને વશ કરવા વિષે.

ચપળ ચોર મનરે, જીતો સંતો ચપળ ચોર મનરે;
કરો વશ ચપળ ચોર મનરે. ટેક.

ધ્યાનની લગામ ધારો, સુમરણ દામ ધારો;
વિપયા રાતળ વારોરે. કરો ૦ ૧

તપના તો તાજણીયા, વૈરાગને દોરે વણીયા;
ચાળક ગુફ ખણિયારે. કરો ૦ ૨

સતસંગ રેત માંડિ, ક્ષમાજીના ખેત માંડિ;
થકવો ફેરવી ત્યાંડિરે. કરો ૦ ૩

પવનને થંભ થાપો, ચોડં ચોડં સીડી માપો;
મન ભૂતડાને આપોરે. કરો ૦ ૪

મન ગજ મતવાલો, જ્ઞાનનો અંકુશ ઝાલો;
ભક્તિ ભજન બાલોરે. કરો ૦ ૫

કામ ક્રોધ લોભ મોહ, ચારના ઉપર દ્રોહ;
ચરણે જંજીર લોહરે; કરો ૦ ૬

શિખામણ દેઉં છેલ્લી, દેશો માં ધીરજ મહેલી;
રૂપિરાજ રામ ખેલીરે. કરો ૦ ૭

રાગ ગરખી-ધીરજ વિષે.

ધીરજ સંતોનેરે ધીરજ રાખી ધરથી,
ન કળ્યાં દુરિજનિયાંના ડરથી; ધન્ય સંતોનેરે. ટેક.

ધ્યાનભસે પણ ધ્યાન સામું ભસાય નહિ કુંજરથી. ધન્ય ૦ ૧
વાંદરનાં દાંતિયાંને વાદે, ન થાય તેવું નરથી; ધન્ય ૦ ૨

પાંચ વરસના મહેલાદળની, છાતી કઠણ વજથી; ધન્ય ૦ ૩

હંભર વાતે હરકત પહોંચી, પાંડવને પામરથી; ધન્ય૦ ૪
 રોજ રગઢગતવેડી વિલીપણુ, ઉછર્યા તેમવસરથી; ધન્ય૦ ૫
 હરીશ્ચંદ્ર હેરાન થયા પણુ, નવ તોડયું નટવરથી; ધન્ય૦ ૬
 રૂપિરાજ બલિહારી બળને, તોડયું ગોરના ઘરથી; ધન્ય૦ ૭

વૈરાગ વિષે.

ધન્ય ગોપીચંદ્રે વૈરાગને જાઉં વારી,
 મમતા સર્વસ નાખી મારી; ધન્ય ગોપીચંદ્રે. ટેક.
 સહેજ વાતમાં તજી સોળસેં, નવજોખનિયાં નારી; ધ૦ ૧
 ઝેર થયા જરિયાના જામા, ટુટેલી કંથા ધારી; ધ૦ ૨
 સોનાતણા સુખપાલ તજ્યા વળી, પગમાં નહિ પેંજરી; ધ૦ ૩
 પડી મુકી જુઓ એક પલકમાં, ઝગઝગ કનક કચારી; ધ૦ ૪
 કનક થાળ પકવાન તજીને, વન વન અલોખ પોકારી; ધ૦ ૫
 સુખ સંપત સંસાર સાહેબી, સ્વપ્ને નવ સંભારી; ધ૦ ૬
 રૂપીરાજ રીઝીયા વૈરાગે, વાલ્યમ કુંજવિહારી. ધ૦ ૭

પ્રેમભક્તિ વિષે.

ધન્ય ગોપીજનરે પ્રેમપણે હદ વાળી,
 વશ કરી લીધા શ્રી વનમાળી; ધ૦ ટેક.
 લોક કુટુંબની લાજ તજીને, બિરદ રાખ્યું બિરદાળી; ધ૦ ૧
 માતપિતામુત બંધવમેહેલ્યાં, ખાવીંદનશકયા ખાળી; ધ૦ ૨
 વાંસલડીનો શબ્દ મુણુંતાં, તનની શુદ્ધ ટાળી; ધ૦ ૩
 નકટ લોકની હરકત ન ગણી, બરકત નાંખી ખાળી; ધ૦ ૪
 લક્ષ્મીથી ઘણી મોટપ લીધી, કુણુ બિચારી કાળી; ધ૦ ૫

કોટિ ભુવનના કરતા સાથે, રાતદિવસ રંગતાળી; ધ૦ ૬
વાહ વાહ રૂપિરાજે વૃજની, ભક્તિ અલૌકિક ભાળી. ધ૦ ૭

રાગી મુદ્રતની સમજણ વિષે.

ધન્ય ધન્ય સમજણુરે જનકરાયની બાણું,
વંદન કરીને નિત્ય વખાણું; ધ૦ ટેક.
અલખત જોતાં ઈંદ્ર ખરાખર, મોહ તણે મુખ છાણું. ધ૦ ૧
પીતાં હરીરસ હવેલી સળગી, દીલહું નવ ડહોળાણું. ધ૦ ૨
એકાંતે છળવા આવી અપછરા, યોગીનું મનુ જણાણું. ધ૦ ૩
રંગમહેલ તો રાન સરીખા, ભભૂત ખરાખર ભાણું. ધ૦ ૪
શુળી અને સિંહાસન સરખાં, લેંટ ખરાખર નાણું. ધ૦ ૫
વૈરાગના ઉપર હદ વાળી, ગાદીનું કામ ગણાણું. ધ૦ ૬
રૂપીરાજ બલીહારી રાયને, હરદમ નામ જપાણું. ધ૦ ૭

મુદ્રતના આનંદ વિષે.

ભલે શુકન થાઓ સારા, આનંદ છેરે લોહ;
મળો લાકડાંના ભારા, આનંદ છેરે લોહ. ૧
ભલે નવે ગ્રહો રૂઠો, આં ભલે દુધે મેહ વુઠો. આં ૨
ભલે પુખ્ત લેઈ પુજે, આં ભલે ધુળનાખી ધુજે. આં ૩
ગણો ગુણિયલ કેળાડો, આં ભલે ફાવે એમ ભાંડો. આં ૪
ગણી રૌચ્યો કે રંડી, આં ભલે પરખો પાખંડી. આં ૫
રૂપીરાજના રૂઢીયે, આં વ્યાપી રહ્યો છે સદાયે. આં ૬

કોઈનો ખુટયો ન ખુટે, આનંદ છેરે લોલ;

ચોર હાકમ ન હુટે, આનંદ છેરે લોલ. ૧

ભલે મળો હાથિ હોદો, આં ભલે ખંધી ખાને ખાધો. આં ૨

ભલે રહું સદા ભોગી, આં ભલે રોજ રહું રોગી. આં ૩

ભલે મળો લુખી ભાજી, આં ભલે મળેર સોધયો તાજી. આં ૪

ભલે થિર માન થાપો, આં ભલે અપમાન આપો. આં ૫

વહેમ ખળી થયાં વાની, આં દ્રઢ કાળજી છે ધ્યાની. આં ૬

રૂપિરાજ રામ રીઝે, આં હવે કામ એજ ફીજે. આં ૭

આ તે સાચું કે સ્વપ્નું આ શું થયુંરે લોલ;

જગત જાણે છે ખપનું તે કયાં ગયુંરે લોલ. ૧

માયા મરેલી શી ભાણું, આં કામ કળિજીગનું કાણું. તેં ૨

આખું જગત લાગે અવળું, આં સગાં કામ કરે સવળું. તેં ૩

મુખ દુઃખ થયું સરખું, આં નેણાં ભરી લોક નિરખું. તેં ૪

હાથું લાગે છે દિવાનું, આં પાપ પુન્ય તાણું પાનું. તેં ૫

જમણ લાગે વેઠ જેવું, આં નરકચોરાશીનું દેવું. તેં ૬

રૂપિરાજ રામ રાજી, આં મન મેવાશી પાજી. તેં ૭

હવે કુણું જાય કાશી, ચિંતા ટળીરે લોલ;

મજ્યા વેકુંડવાસી, વેળા વળીરે લોલ. ૧

શિદ વાત રાખું છાની, ચિંત મને વાત લીધી માની. વેં ૨

કેફ કારમી ચઢી છે, ચિંત ગાંઠ પ્રેમની પડી છે. વેં ૩

અસલ વાત ચોળખાણી, ચિંત ક્રિયાજન મની કમાણી. વેં ૪

ખલક સરજત હારખોજ્યો, ચિંત હરખનો સમુદ્ર છોજ્યો. વેં ૫

જગત તરખલાશું બાણું, ચિં મોક્ષ જીવતાં હું માણું, વેં ૬
 રૂપિરાજ રામ રાજી, ચિં દુરિજન ખળે દાળી. વેં ૭

રાગ કેદારી-દુરિજનના સંગનો ત્યાગ કરવા વિષે.

નહિ કંઈ નહિ કંઈ નહિ કંઈ, દુરિજનિયાંની સંગત નહિ કંઈ.	ટેક.
વસ્તીમાં વસવાનો નહિ જોગ આવે, તો જંગલમાં ફરતો ફરં.	દું ૧
શબ્દ સુણ્યે આવે શ્રવણોમાં ચસકા, તો ભાળી ભાળી નેણે જળ ભરં;	દું ૨
પાસે બેઠા થકી ત્રાસ પડે છે, તો અડવાથી ઉલકી મરં;	દું ૩
સમરણ તાર તોડાવે છે સેહેજે, તો ધીરજ કેમ કરી ધરં;	દું ૪
વાટે ને ઘાટે જતાં જતાં નિત્ય વળગે, તે જંગલનું બાણે બાંખરં;	દું ૫
શુળીનું દુઃખ હજી કંકિ સારં, તો દુરિજનથી હું તો બહુ ડરં;	દું ૬
દુરિજનથી રૂપિરાજને દાવો, તો પાપીનું મુખ થળે પુરં.	દું ૭

સંત સમાગમની ઈચ્છા વિષે.

જો મળે જો મળે જો મળે, રૂડો સંત સમાગમ જો મળે.	ટેક.
---	------

ત્રિવિધી તાપ બુદ્ધિ તેજ વેળા,	૩૬૦	૧
તો શીતળતા અંતરે ઢળે.		
રૂઢિયા નગરમાંથી સાવ ઉચાળે,	૩૬૦	૨
તો અવગુણ સરવે ઉચાળે.		
આતમ લક્ષ તણી અગનીમાં,	૩૬૦	૩
તો મોહનાં મુળ બધાં બળે;		
સાગર માંહી ભળે જેમ સરિતા,	૩૬૦	૪
તો ભગવંતમાં વરતી ભળે;		
ધર્મ સનાતનમાં થાય દ્રઢતા,	૩૬૦	૫
તો વૈરાગની અવધી વળે;		
ભક્તિ વિના બીજું ભાન રહે નહિ,	૩૬૦	૬
તો જ્ઞાન હિમાળે મન ગળે;		
રૂપિરાજ વારી સાધુની સંગત,	૩૬૦	૭
તો જીવદશા જીવની ટળે.		

ધર્મનું સ્થાપન કરવામાં શુરવીરપણા વિષે. "

નહી ભરૂં નહી ભરૂં નહી ભરૂં,	૮૬.
પાછાં પગલાં હવે હું તો નહી ભરૂં.	
સમરણ બખતર પેહેરૂં શરીરે,	પાછાં ૧
તો અહંબ્રહ્મ મુખે ઉચરૂં:	
તુળસી પાન મુખમાં લેઈ મુકું,	પાછાં ૨
તો પ્રથમથી ડાલ પાથરૂં;	
સત સમશેર ક્ષમા કર ખાંડું,	પાછાં ૩
તો શીશ ઉતારીને સંચરૂં;	

કામ ક્રોધ મદ લોભ મળે,	
તો કાપી કાપી કટકા કરે;	પાછાં ૫
અધર્મ વાઘનો અંતજ આણું,	
તો હુંગસિંહને હુંડતો ફરે;	પાછાં ૬
રોકણુહાર રૂપિરાજને કુણુ છે,	
માફ કે પોતે હું મરે.	પાછાં ૭

~~~~~

દેહાભિમાન તજવા વિષે.

કુણુ કરે કુણુ કરે કુણુ કરે,	
ગંદી દેહનો અભિમાન કુણુ કરે.	ટેક.
પૃથ્વી પવનજળ અગની ગગનની,	
તો ગાંઠ પડી છે તે તો નરે;	ગંદી ૧
લોટ લાળ ગળફાનું ભરેલું,	
તો ખોખું પાનાની પેઠે ખરે;	ગંદી ૩
હાક પંજર પર ચામડું આણું,	
તો લોહી બધે ફરતું ફરે;	ગંદી ૪
નખથી શીખા સુધી નરક ભર્યું છે,	
તો દેખી બેતાં દિલડું કરે,	ગંદી ૫
પાણી તણા પરપોટાની પેઠે,	
રહેવાની ધીરજ કુણુ ધરે;	ગંદી ૬
તનનો માલ રૂપિરાજે તપાસ્યો,	
તો કંપી કંપી મન થરથરે.	ગંદી ૭

~~~~~

રાગ કાશી-માયા પર સ્થિતિ વિષે.

કાયરનું નહિ કામ, ન્યારો ભાઈ પંથ અમારો;

કાયરનું નહિ કામ. ટેક.

ચેટ કટારી પહેરીને પહેલેથી, સંચરવું સંગ્રામ; ન્યારો ૧
 ત્રણે ભુવનના સુખની તૃણા, હજાર વાર હરામ; ન્યારો ૨
 વિષયી જનને વેણુ અમારાં, દીધા જાણીયે કામ; ન્યારો ૩
 રહેજ સમાધી શ્વાસ ઉશ્વાસે, નાલીએ રટવું નામ; ન્યારો ૪
 અષ્ટસિદ્ધિ નવનીધિ લાગે, ગંઠીચોર ગુલામ; ન્યારો ૫
 આ દુનિયામાં ડેરા દીધા, માયા પાર મુકામ; ન્યારો ૬
 રૂપિરાજ આનંદ રહે નિત, જાતાં તન ધન ધામ; ન્યારો ૭

મરજવા રસ માણેરે, જીવે તેને ભેદ જડે નહિ;

મરજવા રસ માણે. ટેક.

અદાર ભારમાં અમરભુટી, યોગી વીરલા જાણેરે; જીવે ૧
 આંખે અંધો કંઠે કોયલી, ભુખ્યો ઉઠે ભરે ભાણેરે; જીવે ૨
 મરણધારીને મહાજળે જાયતે, અમુલ્ય મોતીડાં આણેરે; જીવે ૩
 એરણહોય તો હીરો જણાશે, પરખાશે નહિ પહાણેરે; જીવે ૪
 દોર ઉપર નટ ખાંડે ખેલે, મોજ મળે તે યાણેરે; જીવે ૫
 તેલભરે લીલાંસળી જાળવી, શહેર તપાસ્યું એક શાણેરે; જીવે ૬
 રૂપિરાજ મતનો અમૃતરસ, અખાય નહિ રંક શાણેરે. જીવે ૭

જીવને માયાનું આવરણ છે તે વિષે.

જીવ તણું નહિ જોર, હિંદી શકે પથે અમારે;

જીવ તણું નહિ જોર. ટેક.

હીંડવા જાય તો હરકત મોટી, ઘર ધંધો વન ઘોર; હિંડીં ૧
અતિ વિકટ છે મારગ આડા, કુટુંબ પહાડ કઠોર; હિંડીં ૨
ધન વિદ્યા મદ ને વળી મમતા, આડા થુવરના ઓર; હિંડીં ૩
દશે દિશામાં વીંટી વળ્યા તે, આવશે ખાપરા ચોર; હિંડીં ૪
મેઘ ઘટા જોઈ નાચવા માંડે, કદળી વનનાં મોર; હિંડીં ૫
શરદ પુનમની સુરતા સાંધે, ચાંદો જોઈ ચકોર; હિંડીં ૬
રૂપિરાજ જળકુકડી રાહે, ધીર ધરે નહિ ઠોર; હિંડીં ૭

જ્ઞાની પુરૂષનો બોધ આસુરી જીવને ન લાગે તે વિષે.

બોધકમાં નહિ બોધ, પાત્રમાં પાપ રહ્યું છે;

બોધકમાં નહિ બોધ. ટેક.

પારસ પરશે હેમ ન હોય તો, આયસનો અપરાધ. પાં ૧
પલળે નહિ પાપાણુ કદાપી, ઉંડું નીર અગાધ. પાં ૨
સરાવનારો કહોને શું કરે, અવળચાંડીનું શ્રાદ્ધ. પાં ૩
દરપણુમાં રવિ પુરણુ ન દરશે, દુણીની કયાં કડં દાદ. પાં ૪
સુરજ ઉગે સરવે દેખે, ઉલુક દે અપવાદ. પાં ૫
દેવ જગામાં દારા દેખી, મેલે છે મરજદ. પાં ૬
સર્વે સુણે રૂપિરાજની રચના, સરખો ન લહે સ્વાદ. પાં ૭

નામ સ્મરણના મહિમા વિષે.

નરનારાયણ નરનારાયણ જીલલડી તું જપરે,
ચંચળતા ચતુરાઈ ચરણમાં ચરપરે. નર૦ ૮૬.
નરનારાયણ નરનારાયણ નામ મંત્ર મોટો,
ભવજળ દરિયાવ નાવ જીગલ નામ જોટો. નર૦ ૧
નરનારાયણ નરનારાયણ જાપ એજ જાદુ,
વેરી વશ થાયે કામ ક્રોધ ને વિવાદુ. નર૦ ૨
નરનારાયણ નરનારાયણ નામ તોપ ગોળો,
તોડે અજ્ઞાન કોટ ટળે મોહ ટાળો. નર૦ ૩
નરનારાયણ નરનારાયણ નામ ખડી છુટી,
જન્મ મરણ જખર રોગ તરત જાય દુટી. નર૦ ૪
નરનારાયણ નરનારાયણ નામ શુકન સારા,
અગણીત અવયોગ યોગ ના નડે નકારા. નર૦ ૫
નરનારાયણ નરનારાયણ નામ મોટી સિદ્ધિ,
નરકે તુલ્ય અવર સકળ રિદ્ધિ નિદ્ધિ. નર૦ ૬
નરનારાયણ નરનારાયણ નામ મોટી માળ,
રૂપિરાજ કહે નિવારજનાર વિશ્વરાળ. નર૦ ૭

મહી મુક્તની સ્મરણ લક્ષિત વિષે.

નરનારાયણ નરનારાયણ જપરે કર માળા,
અપળતાની ચાલ બદલ મેલ બીજા ચાળા. નર૦ ૮૬.
નરનારાયણ નરનારાયણ બોલ મારી નાલી,
લખચોરાશી લેંટ તુલ્ય દુર થાય કાલી. નર૦ ૧
નરનારાયણ નરનારાયણ સમર મારી છાતી,

હરદમે હજારવાર ગ્રીવા રહેને ગાતી. નર૦ ૨
 નરનારાયણુ નરનારાયણુ બોલ નાક મારા,
 ત્રિવેણીની તીર માંહી પાડને પોકારા. નર૦ ૩
 નરનારાયણુ નરનારાયણુ નામ બોલ નેણા,
 કોટી લમર શબ્દ તુલ્ય કાન સુણ વેણાં. નર૦ ૪
 નરનારાયણુ નરનારાયણુ ઉચર નવસે નાડી,
 રગરગમાં લજન રંગ પાસ દેને પાડી. નર૦ ૫
 નરનારાયણુ નરનારાયણુ નામ બોલ મનરે,
 નખથી શિખા સહિત તુંતો નામ બોલ તનરે; નર૦ ૬
 આઠે પહોર આજ ઉદય વીર હાંક વાગી,
 રૂપિરાજ રોમ રોમ નામ ધુન્ય લાગી. નર૦ ૭

(રાગ ગરબી-દિલની રામાયણ.)

દિલમાં દેખી દયોરે દેખી દયોરે,
 રઘુનાથજીનો ખુબ રંગ ખીદયોરે; દિલમાં ઠેક.
 હારે ગંગ સરજી તો શાન્તવૃત્ત શુરી,
 નિત્ય ન્હાય તેના દોષ થાય દુરી;
 હારે પ્રેમ કોટમાં અજ્યોધા પુરીરે. દિલમાં ૧
 હારે પરમારથ તો દશરથ પિતા,
 માત કૌશલ્યા હરિગુણુ ગાતાં;
 હારે શુદ્ધ બુદ્ધિ તો જાણુને સીતારે. દિલમાં ૨
 રહીને બ્રહ્મ હવેલીમાં રામ નામ હીરો,
 જાપ અજપા ધનુષ્ય બાણુ ધીરો;
 હારે વડો વિવેકી લક્ષ્મણુ વીરોરે. દિલમાં ૩

હારે શુદ્ધ ધર્મ ધારણે વસિષ્ઠ સ્વામી,
 જ્ઞાનરૂપ ભરત મોક્ષ પંથ ગામી;
 હારે રાગ રૈયતની વેદના વામીરે. દિલમાં ૪
 હારે યોગ જંગલમાં જીવ દયા ઝાડી,
 ચિત્રકોટ ચિત્ત પાત્ર પુન્ય પહાડી;
 હારે દિનો નાથ કરે ખેલ માંહી દહાડીરે. દિલમાં ૫
 હારે સત્ય સુગ્રીવ હનુમાન હરખે કુદે,
 વિદ્યા વાંદરની ફોજ થઈ ઉદે;
 હારે રોસે રાક્ષસનાં કાપીયાં છે રૂદેરે. દિલમાં ૬
 હારે નળ નીલ નિગમ છે શિલાટ સારા,
 ભવસાગરની પાજ ખાંધનારા;
 રૂપિરાજ રામ સવેળે ઉતાર્યારે. દિલમાં ૭

હારે દિલમાં દેખી લ્યોરે દેખી લ્યો,
 રાય રાવણુનો ખુબ રંગ ખીલ્યોરે. દિલમાં ૮
 હારે લોભ સાગરમાં માયાપુરી લંકા,
 કપટ કોટ ઉપર વાળે દોષ ડંકા;
 હારે વચ્ચે વસિયા છે મોહ વીર વંકારે. દિલમાં ૯
 હારે કામ રાવણુ તો નિત્ય રહ્યો કોપી,
 લોક વેદતણી લાજ બધી લોપી;
 હારે એવી અનીતિની ફોજ ખુરી ઓપીરે. દિલમાં ૧૦
 હારે ક્ષમા રાણી મંદોદરી છે ખાસી,
 શીખ દીધામાં ગઈ ભા ઘાસી;
 હારે તોએ જોયું નહિ મુરખે તપાસીરે. દિલમાં ૧૧

હારે ક્રોધ કુંભકરણુ લાઈ જીઓ કેવો,
 તકે વૃષ્ણાની સોડ તાણે તેવો;
 હારે અહંકાર ઇંદ્રજીત સુત એવારે. દિલમાં ૪
 હારે દ્રેલ દેવળ થંભા પાપની ફરકે,
 અજસ ચોઘડીઆં અવસર ના ચુકે;
 હારે મિથ્યા કચેરી સુરખતા ન ચુકેરે. દિલમાં ૫
 હારે શીશ દશે દિશ સુકુટ મચ્છરના,
 અભિમાન છત્ર પ્રાણુ દુલે પરના;
 હારે શોક સિંહાસન ચોરગુણ ચરનારે. દિલમાં ૬
 હારે કારભારી અજ્ઞાન કરે કામું,
 એવું રાવણુનું રાજ્ય છે નકામું;
 હારે રૂપિરાજ રામ જીઓ એના રહામુંરે. દિલમાં ૭

હારે દિલમાં દેખી લ્યોરે દેખી લ્યો,
 રામ રાવણુનો સંગ્રામ ખીલ્યોરે. દિલમાં ૮
 હારે પ્રથમ અંગદ વૈરાગ ગયા આપે,
 જેવા ઉંદરાને ખીવરાવ્યા સાપેરે;
 એવું કરી આવ્યા રામને પ્રતાપેરે. દિલમાં ૯
 હારે દેવી દ્રોણ ચઢી દિનાનાથ કેરી,
 કપટ કાંગરા તમામ લીધા ઘેરી;
 હારે શુરા શોકમાં સુકાય શેરી શેરીરે. દિલમાં ૧૦
 હારે ઇંદ્રજીતે મારી અનાચાર ખરછી,
 વાગી લક્ષ્મણુવે તરત છાતી સરશી;
 હારે તેની મૂર્છા થઈ ઘણીક નરસીરે. દિલમાં ૧૧

હારે અમર દીવા સતસંગનો ઉપાડી,
 હાલ્યો વીર જેની અંજની છે માડી;
 હારે તરત લક્ષ્મણની મૂર્છા મટાડીરે. દિલમાં ૪
 હારે જાપ અજપાનાં બાણ છુટયાં જ્યારે,
 કુંભકરણ દ્રિજીત મુવા ત્યારે;
 હારે પછી કુણ ચઢે રાવણની બહારેરે. દિલમાં ૫
 હારે રાવણ મારીને લંકે લુંટી લીધી,
 દાસ હતો તેને રાજગાદી દીધી;
 હારે સીતા ભેટીયાં ને લીલાલહેર કીધીરે. દિલમાં ૬
 હારે બહાલો વૈમાને બેસી ઘેર આવ્યા,
 સીતા સહિત વળી સંગે હાલ્યા;
 હારે રૂપિરાજે ભાવ મોતીડે વધાવ્યારે. દિલમાં ૭

દીલના તીર્થ વિષે.

હારે દિલમાં દેખી લ્યોરે દેખી લ્યો,
 સકળ તીર્થનો ખૂબ સંઘ ખીલ્યોરે. દિલમાં ૮
 હારે જ્ઞાન ગંગાજળ કૃણુ કથા કાશી,
 યોગ જગન્નાથ અવધ સંત આશી;
 હારે કુરૂક્ષેત્ર કોમળ ચિત્ત વિશ્વાસીરે. દિલમાં ૯
 હારે અવંતીપુરી આચારસિંધુ સેવા,
 ધીરજ ધરણીધર દાન દેવી દેવા;
 હારે રામ રામ વાણી રેવારે. દિલમાં ૧૦
 હારે દયા દ્વારામતિ બદ્રિનાથ બહાનું,
 પુરી સુદામાની શાન્તિ પુન્ય છાનું;

હાંરે મુનિવ્રત શહેર મથુરાં હું માનુરે.	દિલમાં ૩
હાંરે તીવ્ર તપશા તો બાણુવી ત્રિવેણી,	
સેતુખંધ રામનાથ રૂડી રહેણી;	
હાંરે મહિસાગર તો ક્ષમા મોક્ષ દેણીરે.	દિલમાં ૪
હાંરે પ્રભુ આશરો પ્રયાગરાજ પરખો,	
નદિ સરસ્વતિ નમૃતાને નીરખો;	
હાંરે આયુરાજ તો અકેધ મેરૂ સરખોરે.	દિલમાં ૫
હાંરે ગુરૂ શિક્ષા તો ગોમતીનો આરો,	
ધર્મ ધારણા તો સાધ્વમતિ ધારો;	
હાંરે સુવિચાર ગિરનાર પહાડ ખ્યારોરે.	દિલમાં ૬
હાંરે વીધિ વિવેક સંતોષ વિળણુ સ્વામી,	
નિલકંઠજી વૈરાગ નિષ્કામી;	
હાંરે રૂપિરાજો જોખી જોયું નથી ખામીરે.	દિલમાં ૭

(રાગ ગરબી - પ્રેમલક્ષણા બક્તિ વિષે.

હાંરે દેખો સખી ડોલરીયો,	
કાલીદીને કાંઠે હલોરે.	ટેક.
પ્રાણુજીવન રૂડું પરેયું પીતાંખર,	
હાંરે મોર યુગટ મનોહર ધરીયો.	કાં ૧
વાંસળી વગાડે ને મોહ પમાડે,	
હાંરે જુઓ ચાળો જાદુકાનો ભરીયો.	કાં ૨
લીને વાને પણુ ભલો શોભે છે,	
હાંરે પેલો ગુંબનો હાર કેધયે કરીયો.	કાં ૩
વદનારી નારીયો તો કહે છે વદકારો,	

હારે મને લાગે છે કાપણુનો દરિયો.	કાં ૪
માંકડાં લઇને કાલે માંખણુ માગવા,	
હારે ફળિયામાં ઘેર ઘેર ફરીયો.	કાં ૫
કૈંકવાર આંગણે નચાડું નાનકડો,	
હારે પેલો કાનકુંવર કેસરીયો.	કાં ૬
રંગીલો નાથ રૂપિરાજ કહે રૂપાળો,	
હારે એતો આપણે કાળે અવતરીયો.	કાં ૭

હારે કાળજની વાત કોને કહીયે,	
ગોવાળીયે ઘેલાં ફીધારે.	ટેક.
ચિત્તડલાં ચોરીયાં ને કાળજડાં કોરીયાં,	
હારે એને વિલેગે રોઈ રોઈ રહીયે.	ગાં ૧
વગર વાંકે શીદ ફીધાં વસીકર્ણ,	
હારે છોગાંવાળે જસોદાને છેયે.	ગાં ૨
વાંસે ફરીયે તો કરે લોકડાં વળરત,	
ઘેર હુમા જામી જાય હૈયે.	ગાં ૩
ઉઘડલી નાચે ન માચે લોજનીયાં,	
હારે નથી બાપી રાખું નીદેયે.	ગાં ૪
આંધળાં ભીંત કરી નાખ્યાં આહીરડે,	
હારે સખી આઝુ કહેતાં વન જઇયે.	ગાં ૫
દુધલડે પેટ સખી ભરીયે દયાળનાં,	
હારે એનાં કામણુ વાળે તો ગુણુ ગ્રહીયે.	ગાં ૬
રંગીલો નાથ રૂપિરાજ કહે રૂપાળો,	
હારે એને ન્યાળી ન્યાળીને ન્યાલ થઇયે.	ગાં ૭

હારે બહાલીડે વાંસળી વગાડી,
અથાગ નાદ આ તે કેવોરે.

ટેક.

વાહવાહવાંસ ધન્ય ધન્ય તારી વાંસળી,
હારે તેં તો લાખેણી મોહની લગાડી.

અં ૧

ધેનુઓના મુખમાં ધર્યાં રહ્યાં તરખલાં,
હારે નાગ ડોલે નવે કુળ દહાડી.

અં ૨

આંચળ મુખે ને થયાં ખગાકાર વાછડાં,
હારે નાખે કુપળીયો જમુનાની ઝાડી.

અં ૩

જમુનાનાં નીર થીર થઈ ગયાં બાણીયે,
હારે મોહ પામ્યાં જમુનાં મારી માડી.

અં ૪

પીઉ પીઉ બંધ થયાં મોહ્યાં ખંખીડલાં,
હારે કેનો આશરો તે બોલ શકે કાઢી.

અં ૫

વાંસળીનો નાદ સુણી ઉતરી સમાધી,
હારે મહાદેવજીએ આંખડી ઉઘાડી.

અં ૬

રંગીલો નાથ રૂપિરાજ કહે રૂપાળો,
હારે જાઉ વારણીયે વધો એની વાડી.

અં ૭

હારે કામણીયાં કારમાં કરેલાં,
વેચાણુ કરી લીધાં બહાલેરે.

ટેક.

લટકા ઉપર વારી જાઉ નંદલાલને,
હારે અંતર ખીચવા જરૂર આવેલાં.

વેચાણુ ૧

વેણું વેણું ઉપર વારી વારી જાઉ વારણે,
હારે ભેદ ઉડો ને ભાવનાં ભરેલાં.

વેચાણુ ૨

નેણું નેહું ભરેલ જાદુની જાળમાં,

હારે જાણે રામખાણ વીધવા ધરેલાં. વેચાણુ ૦ ૩
 મોરલીમાં મોહિની ને મુગટમાં મોહિની,
 હારે ઠગી લેવા નાચકડાં ઠરેલાં. વેચાણુ ૦ ૪
 ખનનારી ખની ગદ્ય સૈરો શું ખોલીયે,
 હારે અજ ધરનું ખગાડી ઉછરેલાં. વેચાણુ ૦ ૫
 મુખડે ન જાય કહ્યું હૈદું ન હાથ રહ્યું,
 હારે લોક કહે છે માથાનાં ફરેલાં. વેચાણુ ૦ ૬
 રંગીલો નાથે રૂપિરાજ કહે રૂપાળો,
 હારે હોડ પાડીને ચીતડાં હરેલાં. વેચાણુ ૦ ૭

(રાગ ગરબી—જ્ઞાનનાં વીસ લક્ષણ.)

વીસ લક્ષણ ગીરવા જ્ઞાનનાં હો સતોરે,
 ભાષેલ વચન ભગવાનનાં ગુણવતોરે;
 અધ્યાયે ગીતાને તેરમે હો સતોરે,
 જનને ધન્ય તેમાં જે રમે ગુણવતોરે. ૧
 વખાણુ પોતાનાં પરીહરો હો સતોરે,
 નવ દુંગ કરી પોતે ધરો ગુણવતોરે;
 જાણી નવ હણવા જંતુને હો સતોરે,
 સેવા સાચા ગુરૂ સંતને ગુણવતોરે. ૨
 ભુખ તરસ સહનની ભાવના હો સતોરે,
 એ સાધુ ચંદન ખાવના ગુણવતોરે;

વાણી પણ સરવ સ્વભાવની હો સંતોરે,
 રાખવી પવિત્રાઈ પાવની ગુણવંતોરે. ૩
 વૈરાગે ધીરજ ધરીયે હો સંતોરે,
 સમરણનો લક્ષ વધારીયે ગુણવંતોરે;
 નિત સંત સમાગમ કીજીયે હો સંતોરે,
 ઘરમાં પડણા થઇ રીજીયે ગુણવંતોરે. ૪
 દુરીજનની સભાથી દુર રહો હો સંતોરે,
 સત શાસ્ત્ર વિષે ભરપુર રહો ગુણવંતોરે;
 હુંપદ નહિ કુળ મરતા નહિ હો સંતોરે,
 તન વશ સુખ દુઃખ સમતા સહિ ગુણવંતોરે. ૫
 ભવ દુઃખ સાંભળી ત્રાશીયે હો સંતોરે,
 હું દેહ નહિ અવિનાશી એ ગુણવંતોરે;
 વીશ લક્ષણ ભેગાં લીજીયે હો સંતોરે,
 તો જ્ઞાન સુધારસ પીજીયે ગુણવંતોરે. ૬
 એ જ્ઞાની ગોવિંદ રૂપે છે હો સંતોરે,
 અત્યંતીક મોક્ષ અનુપ છે ગુણવંતોરે;
 જગ મધ્યે દેવત બાણીયું હો સંતોરે,
 રૂપિરાજે જ્ઞાન વખાણીયું ગુણવંતોરે. ૭

(રાગ ધોળ-અખડાનંદ વિષે.)

અતિ ઉત્તમ આતમ જ્ઞાન, દશા જેને આવેરે;
 મટે દેહતાણું અભિમાન, ફરી નવ ફાવેરે. ૧
 વળી સંત સમાગમ નિત, રૂડો કરી જાણેરે;
 છેલ્લી ભક્તિમાં પુરણ પ્રિત, મહા સુખ માણેરે. ૨
 મન માંહી સંતોષ સદાય, ભલ્લી રીતે ભાવેરે;
 એતો કદી ઉદાસી ન થાય, અક્ષય સુખ આવેરે. ૩
 ચાર લક્ષણમાં જેનું ચિત્ત, તેના તાપ ટળીયારે;
 એ તો વ્રણે ગુણેથી અતિત, મહા પટે મળીયારે. ૪
 તજે આપોયું આડે પહોર, અતિશે ઉમંગેરે;
 હરવેળે હરિની હોર, રહે રૂડે રંગેરે. ૫
 બાધ ભાઈ કે રાગી વૈરાગી, વૃત્તિ વનવાસીરે;
 લગની જેને આ રીતે લાગી, એને નિત કાશીરે. ૬
 રૂપિરાજની સમજે રીત, મતામત નહેલીરે;
 એના ઉપર પુરણ પ્રિત, બદ્રિપતિ બેલીરે. ૭

(રાગ ધોળ.)

સખી આજ સોનાનો સૂરજ શોભી રહ્યો,
 સખી આજ હૈડાનો હરખ ન જાય કહ્યો. ૧
 સખી આજ સોનાને કુલડે છાખ ભરો,

સખી આજ કેસર કંકુની ગાર કરો.	૨
સખી આજ તોરણ બધાવો ખારણીયે,	
સખી આજ મંગળ ગીત લલાં લણીયે.	૩
સખી આજ મોતીડે મંગળ ચોક પુરો,	
સખી આજ સુંદાળો દેવલીયો સમરો.	૪
સખી આજ વગડાવો છત્રીસ વાજલીયાં,	
સખી પુળયે પાત્ર લરો લલીયાં.	૫
સખી આજ બહાલાના સ્કામાં વધામણીયાં,	
સખી આજ લાવતાં લીજીયે લામણીયાં.	૬
સખી આજ સો દીવે સોનાની દીલવડી,	
સખી આજ જીવે રૂપિરાજ જીલકડી.	૭

ધન્ય ભાગ્ય આનંદસાગર છોળે ચઢ્યો,	
ધન્ય ભાગ્ય પાપીકાંને રૂદે ત્રાસ પડ્યો.	૧
ધન્ય ભાગ્ય સંત સભા જેને આંગણીયે,	
ધન્ય ભાગ્ય પ્રેમનાં જળ આવે પાંખણીયે.	૨
ધન્ય ભાગ્ય દુધલડે ધુઓ પાવલીયા,	
ધન્ય ભાગ્ય વૈષ્ણવને ઢોળો વાવલીયા.	૩
ધન્ય ભાગ્ય સંત ચરણરજ શીશ ચઢી,	
ધન્ય ભાગ્ય જોતામાં ભક્તિની ભુક્તિ જડી.	૪
ધન્ય ભાગ્ય ગાતાવાતા આવે સંત ઘરે,	
ધન્ય ભાગ્ય જય જય જય હરિ કૃષ્ણ કરે.	૫
ધન્ય ભાગ્ય વાય દાદા શાન્તિના વાવલીયા,	
ધન્ય ભાગ્ય ટાળે ચોરાના તાવલીયા.	૬

ધન્ય ભાગ્ય ધુન્ય મચી જેને ખારણીયે,
ધન્ય ભાગ્ય જાયરે રૂપિરાજ તોરણીયે. ૭

રૂપિરાજ સંત સભા શુરવીર અતિ,
રૂપિરાજ ધીગડ મદલ છે ધીર મતિ. ૧
રૂપિરાજ જરણાનાં ખડગ લલાં ઝળકે,
રૂપિરાજ ધીરજ દાલડીયો ચળકે. ૨
રૂપિરાજ સંત ખાણાવળી ખુબ બન્યા,
રૂપિરાજ બ્રહ્મવિદ્યા કેશ મંત્ર લખ્યા. ૩
રૂપિરાજ ધુન્યની તોપ અવાજ ઉડે,
રૂપિરાજ કળિજીગ વેગળો માથું કુટે. ૪
રૂપિરાજ માયા બિચારીના ભોગ મળ્યા,
રૂપિરાજ અવગુણ દેશ તણ ઉચ્છળ્યા. ૫
રૂપિરાજ સંત સુરા મારા સામંત છે,
રૂપિરાજ રણજીત સર્વે સલામત છે. ૬
રૂપિરાજ શરણે આવે તેની સહાય કરે,
રૂપિરાજ હરામી વેગળાં હાય કરે. ૭

રંગરેલ રામ સભા ધન્ય રાતડલી,
રંગરેલ ધન્યરે ધન્ય આ વાતડલી. ૧
રંગરેલ મોતીડે વરશ્યારે મેવલીયા,
રંગરેલ દરશને આવોરે દેવલીયા. ૨
રંગરેલ રામ સભા મારે ખુબ રળે,
રંગરેલ સુકિત સદામત આંહી મળે. ૩

રંગરેલ અડસઠ તીરથ આંહી મળ્યાં,
 રંગરેલ પરીયાનાં પુન્યતો આજ ફળ્યાં. ૪
 રંગરેલ આનંદના આજ ઓઘ વળ્યા,
 રંગરેલ આંગણે આવી મહંત મળ્યા. ૫
 રંગરેલ હરખ ચમકે ઉભરાય હૈયે,
 રંગરેલ એક જોડે કેટલુંક કહીયે. ૬
 રંગરેલ મલકે રૂપિરાજ સુખડલું,
 રંગરેલ સદાય રહે આજ સુખડલું. ૭

(રાગ ઘોળ-સાધુનાના ગુણ વિષે.)

નિર્મળ સુંદર સંતોનાં નેણાં,
 નિર્મળ વૈરાગનાં ભર્યાં વેણાં;
 સુરખ લોકડીયાં તણાં મહેલાં,
 તો સાંભળતાં થાય સુખીયારે. ૧
 કૃષ્ણ રીઝાવણ પાવન કહેણી,
 રામ રીઝાવણ સુંદર રહેણી;
 સંશય શોકની ઉપર છીણી,
 તો બ્રહ્મવિદ્યા કેરા ભુમીયારે. ૨
 આપોપું ટાળી બાળી જગ આશ,
 દયાળુ ગંભીર દાસના દાસ;
 ત્રણ ગુણ પર અજબ તમાસા,
 તો દેખે ત્રીવેણીની તીરમારે. ૩
 વેદ અહોનીશ બહાલી,
 ભક્તિ વિના પણ એક ન બાલી;

મહા દશા આવી ગઈ મતવાલી,
 તો ઓળખનારાજ ઓળખેરે. ૪
 કદરજની પેરે હુંપદ કાપ્યું,
 વૃજવનિતાસમવહાલોયું વ્યાપ્યું;
 આત્મનિવેદન સરવસ આપ્યું;
 તો બળરાય સરખા બની રહ્યારે. ૫
 સાધુ અહોનીશ સાધન સાધે,
 એક મને ભગવંત આરાધે;
 વહાલપાણું સતસંગમાં વાધે,
 તો આનંદની છોળ ઉછળેરે. ૬
 વિપયવાસના તો વૈરાણ બાણે,
 કામ ક્રોધ કેરે અંતજ આણે;
 મોક્ષ પદારથ જીવતાં માણે,
 તો રૂડા લાગે રૂપિરાજનેરે. ૭

ધતિ સુક્તવું અંગ-પ્રકરણ ચોથું સમાપ્ત.

ધતિશ્રી રૂપિરાજ કૃત બોધચિંતામણી સમાપ્ત.

સંસારને સ્વર્ગ ખનાવનાર અત્યુત્તમ, તેમજ
વિદ્વાનવર્ગમાં વખણાયેલી રસિક અને
ખોષક નવલકથા

સચિત્ર. **મિલન-મંદિર.** સચિત્ર.

કુટુંબ કલેશથી સુકત થવા ઇચ્છનારે, સર્ગાબ્દાસાગ્રામે
સ્નેહની પ્રાપ્તિ કરાવવાની ઇચ્છા રાખનારે, બ્રહ્મચર્યને દેવી
મહિમા જાણવાની જાણાસા કરાવનારે, આદર્શ સતી થવાની
ઇચ્છા રાખનાર બહેનોએ, ગુણિયલ ગૃહિણી થવાની ઇચ્છા
રાખનાર સ્ત્રીઓએ અને વિષયવાસના રાખનારનું અનિષ્ટ
થપેલું જોવાની ઇચ્છા રાખનાર આ નવલકથા અવશ્ય
વાંચની જ બનેછે.

આ નવલકથા એક વખત કુટુંબમાં વંચા-
વ્યાથી સંસાર સોનાનો થશે અને અશાન્તિપૂર્ણ
સંસારમાં શાન્તિના તરંગો ઉછળશે. સોનેરી પુકું
જતાં હીંમત રૂ. ૨-૦-૦ પોસ્ટેજ ભુલું.

સોલ એજન્ટ

હરગોવિનદાસ હરજીવનદાસ બુકસેલર.

૨૬૩૦, પાનકેર નાકા-અમદાવાદ.

